

李肇星 著
ЛИ ЧЖАОСИН

肇星诗百首
САДУ ШАШ БАРГ

塔吉克斯坦“阿迪拜”出版社

杜尚别2006年

ДУШАНБЕ

«АДИБ»

2006

ББК 84.5 кит

Ч-47

*Ин китоб дар ҳамкорӣ бо сафорати
Ҷумҳурии Мардумии Чин дар Ҷумҳурии Тоҷикистон
рӯи чоп омад*

Тарҷумаи

*Гулназар,
Сайидалӣ Маъмур ва
Низом Қосим*

Муҳаррир ва муаллифи
пешгуфтор
Масъули чоп

*Назруллоҳи Назар
Ато Ҳамдам*

Ч-47

*Ли Чжаосин. Саду шаш барг (Маҷмӯаи
ашъор).* Душанбе, «Адиб», 2006. 272 сах.

«Саду шаш барг» намунаи ашъори шоири муосири Чин, ходими барҷастаи давлатӣ ва сиёсӣ Ли Чжаосинро, ки бори нахуст аз забони асл ба тоҷикӣ тарҷума шудааст, фарогир мебошад.

Умед дорем, ки он ба дӯстдорони адабиёт ва фарҳанги халқҳои мо армуғони арзанда хоҳад шуд.

Ч 4703020200 2006
503

ISBN-99947

© Ли Чжаосин, 2006 с.

心-5 心 呼应，

邻-5 邻 同行。

祝中塔友谊长青。

李 昌

2006年3月
17日 北京

БА ХОНАНДАИ ШОУИК

Дилхон мо зибаски бташанд ҳамсадо,
Ҳамсоҷем бо ҳаму як умр ҳамсафар,
Бодо миени шоғику инти вафрову меҳр
Дар ғуи даҳр савб бимонад ғу шони тар!

Ли Чжаоси
Пекин, 17 марти соли 2006

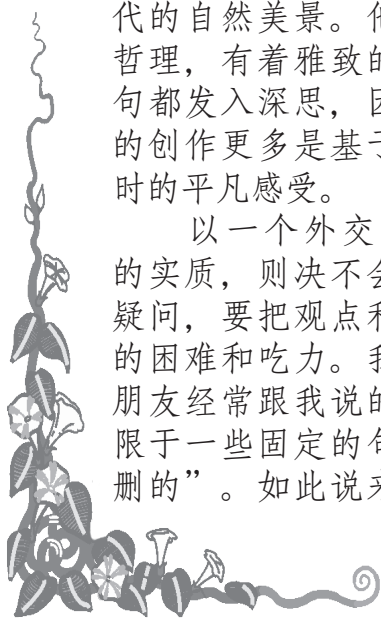
诗人与外交家

李肇星为世界所熟知首先是作为一名中华人民共和国的资深外交家。他长期活跃在外交舞台，特别是在常驻联合国代表的岗位上工作多年，目前担任中华人民共和国（我们亲密友好的邻邦）外交部长。这位睿智的外交家拥有很高的声望。

乍一看，爱好文学并写诗对李肇星这位肩负着外交工作重大责任的人来说，不外是一种消除身心疲劳、展现丰富生动内心世界的方式。但应当承认，很少能有人把诗歌与外交这两种不是每人都力所能及的艺术运用得如此得心应手。

李肇星的诗篇像璀璨的明珠被串在诗歌链上，带到国外，远离故土，随他造访近邻远朋，城市乡村，歌颂这神秘世界和绚丽时代的自然美景。他的诗中蕴含着丰富的生活哲理，有着雅致的语言和深邃的内涵，每一句都发入深思，因为这位中国诗人与外交家的创作更多是基于出访时的寻常印象和会晤时的平凡感受。

以一个外交家的诗人眼光来看待问题的实质，则决不会缺少智慧。一方面，毫无疑问，要把观点和想法变成外交语言是多么的困难和吃力。我可以援引一位当外交官的朋友经常跟我说的话来佐证：“外交语言局限于一些固定的句式和架构，是不能进行增删的”。如此说来，一个人在诗歌里就可以



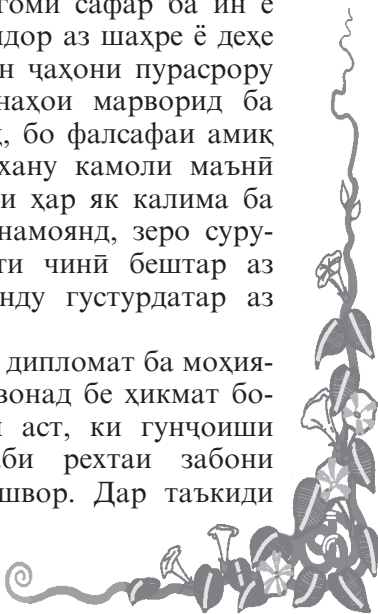
ШОИР ВА ДИПЛОМАТ

Бадеҳист, ки қабл аз ҳама Ли Чжаосинро дар олами сиёсат ҳамчун дипломати варзидаи Чумхурии Мардумии Чин мешиносанд. Солҳои тӯлонӣ дар арсагоҳи сиёсати хориҷӣ, аз ҷумла намояндагӣ дар Созмони Милали Муттаҳид ва Шӯрои амнияти он ва ҳоло ба ҳайси Вазири корҳои хориҷии кишвари ба мо дӯст ва ҳамсоии наздик буданаш гувоҳи мақоми воло ва эътибори ҳалалнопазири ин абармарди хирадманд аст.

Рӯ ба адабиёт овардану шеър эҷод кардан барои Ли Чжаосин, ки бори пурмасъулияти сиёсати хориҷии ҷунин як давлати абаркудратро бар дӯш дорад, шояд дар нигоҳи аввал ҷунин намоёнд, ки он василае барои рафъи ҳастагиҳои хоҳиру бурун кашидани ҳаёлотӣ рангин аз қаъри дили оламбин аст, гарчанде кам мардеро метавон пайдо кард, ки шеър ва дипломатия – ин ду ҳунари нафиса ва на ба ҳар кас дастрасро моҳирона дар худ ба ҳам гирд оварда бошад.

Ашъори Ли Чжаосин, ки берун аз марзу буми Ватан, дур аз аҳли диёр, ҳангоми сафар ба ин ё он кишвари дуру наздик ва дидор аз шаҳре ё деҳе ва ё манзарае дар саросари ин ҷаҳони пурасрору рӯзгори гуногунранг чун донаҳои марворид ба риштаи назм кашида шудаанд, бо фалсафаи амиқ нисбат ба зиндагӣ, лутфи сухану камоли маънӣ хонандаро, бе шубҳа, дар сари ҳар як калима ба тааммул ва андеша водор менамоянд, зеро сурудаҳои ин шоир ва дипломати ҷинӣ бештар аз таассуроти маъмулии сафаранду густурдатар аз хоҳираҳои оддӣ аз дидорҳо.

Нигоҳи шоиронаи марди дипломат ба моҳияти мавзӯ ба ҳеҷ ваҷҳ наметавонад бе ҳикмат бошад. Аз як ҷониб, мусаллам аст, ки гунҷоиши нигоҳу андешаҳо дар қолаби рехтаи забони дипломатӣ амрест ниҳоят душвор. Дар таъкиди

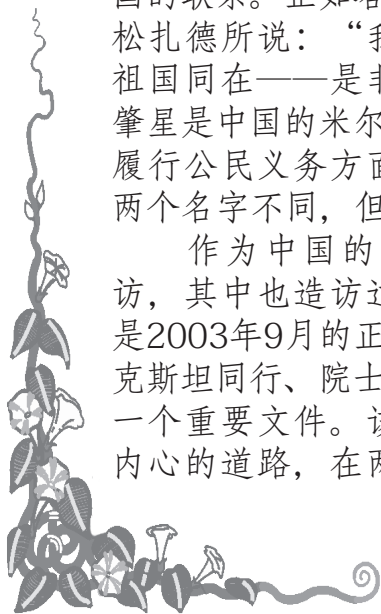


自由地、随心所欲地表达自己的思想了。因此，抒情之笔使李肇星得以更好地完成自己的外交使命，并用笔抒发出他内心深处蕴藏的情感。

另一方面，李肇星以独特的视角把风景和事件用诗的方式表现出来，展示了读者看不到的一些方面，并以他对中国古代哲学的独到理解诠释创作的初衷。

每次出访归来，李肇星都会给祖国献上自己的新诗，字里行间充满对祖国、对人民的无限热爱。成为祖国的一滴春雨，用自己的鲜血染红祖国鲜艳的旗帜，或者在土地上种下一棵小苗，抑或是做故乡河边的一颗小石子——这是诗人难以忘怀的梦想。多么纯洁的眷恋，多么无瑕的热爱。在茫茫的宇宙间，无论一个人身在何处，都不会割断与祖国的联系。正如塔吉克斯坦诗人米尔佐·图尔松扎德所说：“我一直都跟祖国在一起，与祖国同在——是非常幸福的”。可以说，李肇星是中国的米尔佐·图尔松扎德，无论是在履行公民义务方面，还是肩负使命方面——两个名字不同，但内心世界是相通的。

作为中国的外交部长，李肇星多次出访，其中也造访过令人心仪的杜尚别，那就是2003年9月的正式访问。访问期间他与塔吉克斯坦同行、院士塔尔巴克·纳扎罗夫签署了一个重要文件。该文件打开了通向两国人民内心的道路，在两国睦邻关系史上掀开了新

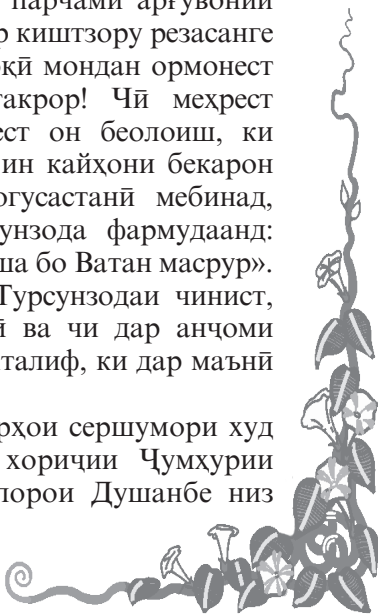


ин маънӣ яке аз дӯстони дипломатам ҳамеша ба такрор талқин мекард: «забони дипломатия маҳдуд ба чанд сухани суфтаву ибораҳои рехта аст, ки изофаву иловаро ба худ наменвисандад», дар ҳоле ки инсон дар қолаби шеър барои андешаронӣ ҳештанро озодагару бароҳаттар эҳсос менамояд. Аз ин хотир, рӯҷи лирикӣ ба Ли Чжаосин имконият фароҳам овардааст, то рисолати дипломатии худро ҳусни камол бахшаду гуфтаниҳои дар қабри дилаш маҳфузро бо нӯги қалам ба берун кашад.

Аз ҷониби дигар, тасвири ҳар манзарае ё рӯйдоде бо таъбири шоирона аз дидгоҳи худ пахлуҳои ба бинанда ноаёнро пеши назар ҷилвагар намуздааст, то бад-ин васила кунҳу моҳияти офариниш ва муносибати инсонро ба он бо завқу ҳикмати ба худ хос, ки аз фалсафаи Чини қадим сарчашма мегирад, шарҳи ҳол кунад.

Ли Чжаосин аз ҳар сафари бурунмариаш барги тарею сухани тозае пайғом ба Ватан овардааст, ки он шодоб аз меҳру муҳаббати диёру ҳамдиёрон аст. Чакрае аз борони баҳорони Ватан будану бо қатрае аз хуни дил парчами аргувонии онро оростан ва ё худ хӯшае дар киштзори резасанге дар сохили дарёи диёри худ боқӣ мондан ормонест бо сухани бикру ҳарфи нотақрор! Чӣ меҳрест он мусаффо ва чӣ муҳаббатест он беолоиш, ки инсон дар ҳар гӯшаву канори ин кайҳони бекарон иртиботи худро ба Ватан ногусастанӣ мебинад, чунон ки устод Мирзо Турсунзода фармудаанд: «Ҳамеша бо Ватан будам, ҳамеша бо Ватан масрур». Воқеан, Ли Чжаосин Мирзо Турсунзодаи чинист, чи дар адои қарзи шаҳрвандӣ ва чи дар анҷоми рисолати инсонӣ – ду исми мухталиф, ки дар маънӣ ба ҳам иттифоқ афтодаанд.

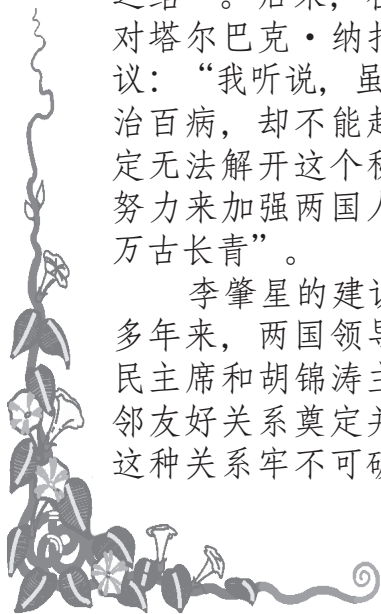
Ли Чжаосин зимни сафарҳои сершумори худ дар мақоми Вазири корҳои хориҷии Ҷумҳурии Мардумии Чин аз шаҳри дилорои Душанбе низ



的一页。我指的是振兴丝绸之路的分支，即现在重新将我们两国连接起来的、经过高耸入云的巴达赫尚山区库勒买（卡拉苏）山口的道路，它更便于“商队”的往来并缩短了我们之间的距离。

在李肇星访塔的日子里，本人有幸陪同他参观了杜尚别的名胜古迹。可以看到，塔吉克国家体制的奠基人伊斯马伊尔·萨曼尼纪念碑、七星标志和威坐于萨曼尼脚边的雄师，以及中世纪伟大的思想家阿布·阿里·依本·西纳纪念碑深深地吸引了这位中国客人。用诗人的眼光看着这一切，他试图找到他们背后蕴含的意义。当他得知伊本·西纳不仅是著名的哲学家和伟大的医生，还是诗人的时候，就拜读了伊本·西纳的四行诗，该诗的最后一句是：“所有的结都能打开，除了死亡之结”。后来，在正式的招待会上，他扭头对塔尔巴克·纳扎罗夫提出了一个美好的建议：“我听说，虽然伊本·西纳医术高明，能治百病，却不能起死回生。看来，一个人注定无法解开这个秘密。但我们两人可以共同努力来加强两国人民的友谊，并使这种友谊万古长青”。

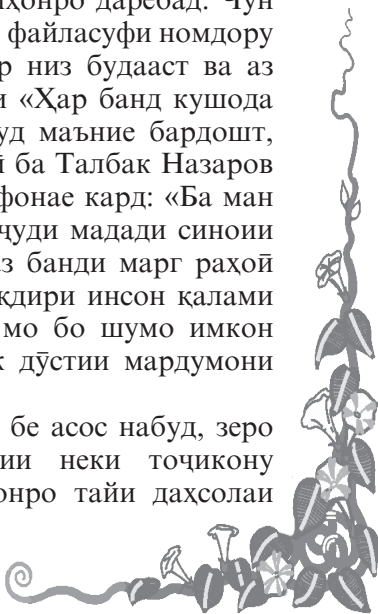
李肇星的建议不是没有根据的，因为十多年来，两国领导人拉赫莫诺夫总统、江泽民主席和胡锦涛主席为塔中两国人民建立睦邻友好关系奠定并巩固了坚实的法律基础，这种关系牢不可破。真挚稳固的友谊和坚定



дидан кардааст. Он сафаре буд расмӣ ва таърихӣ, ки моҳи сентябри соли 2003 сурат гирифт. Тайи он боздид ӯ ва ҳамкасби тоҷикистониаш академик Талбак Назаров санади ниҳоят муҳимро ба имзо расониданд, ки роҳ ба дилҳои мардумони ду кишвар мекушуд ва сафҳаи наवे дар таърихи муносибатҳои ҳамсоягии неки ду кишвар оғоз менамуд. Манзур эҳёи ҳамон шоҳаи Роҳи абрешими бузург аст, ки акнун дигарбора аз ағбаи Кулма (Қарасу) воқеъ дар қуллаи кӯҳҳои осмонбӯси Бадахшон ду кишварро ба ҳам пайваста, рафтуомади корвонхоро ба ҳар ду тараф осону наздик сохт.

Он рӯзҳо ба муаллифи ин сатрҳо муяссар гардид, ки Ли Чжаосинро хангоми тамошои ҷойҳои диданӣ ва ёдгориҳои Душанбешаҳр ҳамроҳӣ кунанд. Ба ҳубӣ эҳсос мешуд, ки ҳайкали асосгузори давлати тоҷикон Исмоили Сомонӣ, рамзҳои ҳафтгонаву шерҳои таҳамтани чун посбон пеши ӯ истода, мучассамаи пири хирад Абӯалӣ ибни Сино ҷолиби диққати меҳмони чинӣ буданд. Бо нигоҳи шоирона ба рамзҳои симоҳо нигариста, мекушид тафсир ва маъниҳои дар он ниҳонро дарёбад. Чун донист, ки Ибни Сино на танҳо файласуфи номдору табиби забардаст, балки шоир низ будааст ва аз рубоии машҳури ӯ бо хотимаи «Ҳар банд кушода шуд, магар банди аҷал» ба худ маъние бардошт, баъдан хангоми зиёфати расмӣ ба Талбак Назаров рӯ оварда, ба он ишораи зарифонае кард: «Ба ман гуфтанд, ки Ибни Сино бо вучуди мадади синоии худ натавонистааст инсонро аз банди марг раҳой бахшад. Боке нест, агар ба тақдири инсон қалами таҳрир чунин рафтааст, вале мо бо шумо имкон дорем бо талошҳои муштарак дӯстии мардумони худро пояндаву ҷовид созем».

Ин ишораи Ли Чжаосин бе асос набуд, зеро пайвандҳои дӯстӣро ҳамсоягии неки тоҷикону чинӣҳо, ки пояҳои ҳукукии онро тайи даҳсолаи



的睦邻友好关系有如雄伟的标志和楷模，使塔中两国人民引以为荣，并为两国及整个地区的发展和繁荣、和平与稳定作出重要贡献。

于是，塔吉克斯坦的读者期待着来自拥有悠久历史和独一无二文化的邻国——中国的诗人外交家李肇星，期待着走进这位智者绚丽多彩的内心世界。呈献给诗歌爱好者的这本诗集，除了原文还有塔文译文，这是语言大师——古尔纳扎尔、萨伊达里·玛穆尔和尼兹·科希姆的功劳。而学习中文的塔吉克斯坦学生在阅读这本双语读物时也会受益匪浅。

最后，我想向我的朋友米尔佐沙里夫·恰洛洛夫表示衷心的感谢，是他把每一首诗从中文直译成塔文；我还要感谢中国驻塔吉克斯坦大使馆负责收集中文诗稿的工作人员们。

我相信，李肇星诗歌园地里的这一花束，将促进塔中两国人民在文学艺术方面的联系。

纳兹鲁洛·纳扎尔
塔吉克斯坦作家协会会员



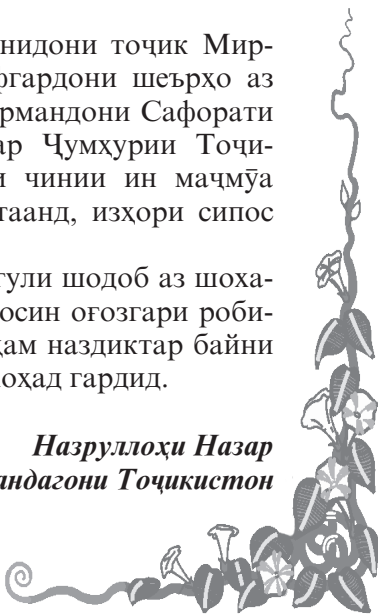
охир Сарони ду давлат Эмомалӣ Раҳмонов ва Тсзян Тсземину минбаъд Ху Тзинтао устувор намудаанд, то абад ногусастанӣ боқӣ хоҳад монд. Ин дӯстии самимии пойдор ва ин ҳамсоягии неки халалнопазир ҳамчун рамзи шукӯҳманд ва намунаи ибрат пайваста мояи ифтихори ҳам мардуми Тоҷикистон ва ҳам мардуми Чин аст, ки ба манфиати рушду шукуфой ва осудагию суботи ду кишвар ва минтақа сахми назаррас мегузорад.

Инак, хонандаи тоҷикро хучаста дидорест бо шоир ва дипломати чинӣ Ли Чжаосин ва фархунда фурсатест барои ошноӣ бо олами тахайюлоту андешаҳои рангини марди фозиле аз кишвари ҳамсояи куҳантаъриху асилфарҳанг. Маҷмӯаи ашъори ӯро ба забони тоҷикӣ, ки ҳамзамон ба забони асл низ чун армуғон ба дӯстдорони каломи бадеъ ва ҳаводорони шеърӣ тар пешкаш мегардад, устодони сухан Гулназару Саидалии Маъмур ва Низом Қосим ба риштаи назм кашидаанд. Ҳамчунин аз таҳияи китоб ба ду забон омӯзандагони забони чинӣ дар Тоҷикистон бебаҳра нахоҳанд монд.

Дар хотима ба дӯсти чинидони тоҷик Мирзошариф Ҷалолов барои ҳарфгардони шеърҳо аз забони асл ба тоҷикӣ ва ба кормандони Сафорати Ҷумҳурии Мардумии Чин дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар таҳияи матни чинии ин маҷмӯа ҳамкориҳои худро дарег надоштаанд, изҳори сипос менамоем.

Яқин дорем, ки ин дастагули шодоб аз шоҳаҳои гулафшони назми Ли Чжаосин оғозгари робитаҳои адабӣ фарҳангии боз ҳам наздиктар байни мардумони Тоҷикистону Чин хоҳад гардид.

*Назруллоҳи Назар
узви Иттифоқи нависандагони Тоҷикистон*



谒伦敦马克思墓

您的不少邻居，
都有十字架在头上高悬。
大凡迷途的灵魂，
都千方百计升天。

唯有您，
甘愿留在大地上，
注视着历史的进展。
您从未追求永生，
却永生在大众心间。

死后照样阔气，
是您那些富有的旅伴。
粉饰着资本的劣迹，
墓碑上金字闪闪。

唯有您，
墓前朴素的一句——
“全世界无产者，联合起来！”
呼唤着雷霆万里，
呼唤着新的世纪。

1965年9月，作于英国首都伦敦旅次，马克思诞辰162周年前夕改定。



ЗИЁРАТИ ОРОМГОҲИ КАРЛ МАРКС ДАР ЛОНДОН

Ҳамсояҳои ту
Дар ин сардводии ҳамӯшон
Доранд
Аз салибҳои баланд соябон.

Салиб не,
Балки он ҳама нардбонанд:
Арвоҳи ин ҳама
Дар орзӯи баромадан ба осмон,
Ба бихишти ҷовидонанд.

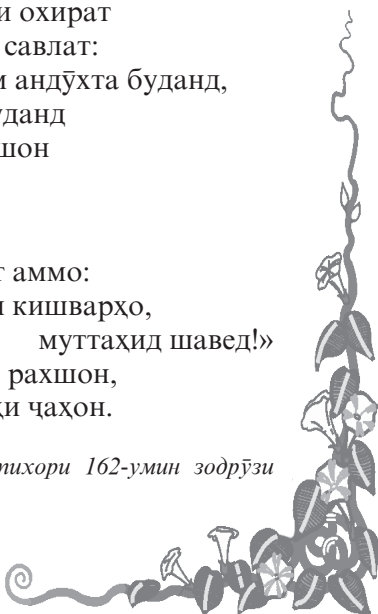
Танҳо як ту
Мондан дар рӯи заминро дорӣ орзӯ,
То бубинӣ –
Таърихи сарсафед
Ба кучо расид.

Умри ҷовидонро накардӣ ҳавас,
Зиндай аммо дар дили ҳамаву ҳар кас.
Ҳамсафаронат ба роҳи охират
Дар ин ҷо ҳам доранд савлат:
Аз зарҳое, ки бо ситам андӯхта буданд,
Зарринҳарфҳое фармуданд
Ва бар санги мазорхошон
Катиба намуданд.

Дилрастарин суханҳо
Дар катибаи гӯри туст аммо:
«Заҳматкашони ҳамаи кишварҳо,
муттаҳид шавед!»

Чун барқ аст ин сатри рахшон,
Ки рӯшан месозад роҳи ҷаҳон.

*Лондон, сентябри соли 1965, ба ифтихори 162-умин зодрӯзи
Карл Маркс.*



为祖国歌唱

西瓜青翠
黄河边，
枸杞红得
像村姑的脸庞。
树阴下，
西瓜堆得
像小贺兰山①一样。

牛儿走，
羊儿嚷。
球场上哨声大响。
雪白盖头的少女
款款摔倒，
撞断瓜山——
硕大的翡翠四处流淌。



1981年8月，初访宁夏，自治区外办主任丁成（回族）陪同在吴忠县农民篮球运动员家吃西瓜。

注：①.贺兰山为历史名山，位于银川郊外。



ТАРБУЗ

Дар канори Зардрӯд
Олучазор
Чун рухсораҳои духтарони деҳ сурх буд.
Дар зери дарахтон
Аз тарбузҳо карда буданд
Ғарамҳои баланд
Чун кӯҳи Хэлан.

Гӯсолае масти чарост.
Баррачае бас хушсадост.

Хуштак мекашад довари тӯббозон,
Меафтад духтараке
Рӯи кӯҳи тарбуз ногаҳон.

Мешаванд намоён
Дандонҳои зумурради
Дар даҳони тарбузҳои хандон.



Августи соли 1981, ҳангоми сафари аввалин ба Нинг Сиа ҳамроҳи Динг Ченг – раиси Идораи робитаҳои хориҷии Ҳукумати он ноҳияи мусулмоннишин, дар хонаи яке аз баскетболбозони деҳаи У Рон бо тарбуз зиёфатамон карданд.



咸兴道上

北风咸，
雪丝细；
阿妈妮的浅笑，
深深的回忆。
大同江懂得
唇齿相依。

日已新，
月正异；
金达莱的含蓄，
不做声的历史。
山和水听得见
彼此的呼吸。



1981年12月，中国代表团参观朝鲜民主主义共和国咸兴市工厂，
受到当地群众夹道欢迎。

ДАР РОҶИ СИЕН СИНГ

*Ёде аз назирои гарми аҳли корхонае дар Ҷумҳурии халқии
демократии Корея ҳангоми сафари ҳайати намоёндагони Хитой*

Як шамоли тунд ояд аз шимол,
Барф
Чун мурғи сафед
Дар фазо бикшода бол.

Куриёй пиразан дорад табассум –
Дар ҷаҳони фикру ёд
Хотироташ мезанад раҳгум.

Мекунад рӯди Датунг
Дар ҳузури мову ман
Чехраҳои ошноро акс андар хештан...



*Моҳи августи соли 1981. Боздиди аввал аз Нинксис. Тарбузро
бори нахуст дар ҳамон ҷо, дар меҳмониш баскетболбозе чашида
будам.*



与黑海的对话

“你的水波
像蓝天的清爽，
你的沙滩
像金子的纯黄。
为什么你的名字
却和炭的颜色一样？”

“我有过风和日丽，
也支撑过群鸥高翔。
可在严冬的一些时辰
我会掀起狂风浊浪。
记住这一点，
是钓鱼翁的聪明，
忘记这一点，
是牧羊人的荒唐。”



1983年5月，于罗马尼亚康斯坦察，1992年1月定稿于索非亚保加利亚国宾馆。

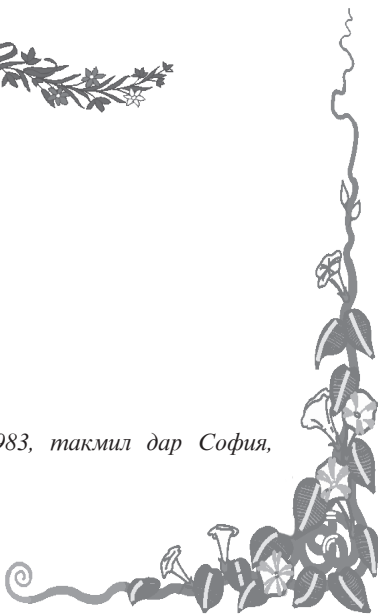
ГУФТУГҮ БО БАҲРИ СИЁҲ

Оби дилчӯи ту бошад
Инъикоси осмони беғубор.
Соҳилат пурзарраҳои зар бувад,
На регзор.

Аз сафедии вучудат
Ҳар касе бо туст,
Огоҳ аст.
Пас чаро
Номат сиёҳ аст?



*Константес, Руминия, майи соли 1983, такмил дар София,
Булгористон, январӣ соли 1992.*



为祖国歌唱

宁夏京剧

远离北京，
京腔更觉动听。
不止是
距离产生美，
音弦
揉进了黄土亲情。



1992年11月20日，二访宁夏。

注：听自治区黑伯理主席说，宁夏人爱京剧，还培养出孙萍（回族，中国戏剧家协会会员、全国青联委员）等京剧艺术家。

ОПЕРАИ ПЕКИНӢ ДАР НИНГ СИА

Савти пекинӣ
Зи Пекин дур
Дар гӯшам диҳад хуштар садо;
Шояд аз он рӯ,
Ки дорад
Дар ҳар ово
Ишқи ҷовиди ватанро.



Нинг Сиа, 20.11.1992.

Эзоҳ: Операи Пекин мухлисони зиёд дорад.



在莫扎特和希特勒的故乡

一样的太阳，
一样的月亮；
两位名人
一样的故乡。

用音符装点春天的，
永生在美丽的交响；
用炸弹毁坏春天的，
有谁知埋葬在什么地方？



1993年6月18日，奥地利月亮湖。
注：莫扎特和希特勒的出生地相距约40公里。

ДАР ЗОДГОҲИ МОТСАРТ ВА ГИТЛЕР

Ин чо ҳамон як офтоб,
Ин чо ҳамон як моҳтоб
Пайваста нурафшон бувад.
Ду марди машҳури ҷаҳон
Зоданд ин чо – неку бад.

Бо савти хуш гар он яке
Бар дил баҳорон оварад,
Бо тиру тўпаш он дигар
Аз даҳр
Осори баҳоронро барад.

Гулзор гӯри он яке гар доимост,
Гӯри дигарро
Кас надонад дар кучост.



Кӯли маҳтобӣ, Австрия, 18 юни соли 1993.

Эзоҳ: Мотсарт ва Гитлер дар як минтақаи Австрия дар фосилаи 40 км аз якдигар таваллуд шудаанд.



我以前不是这样
——在美国看“锦绣中华”公园

我以前不是这样。

在家里，
看惯了黄山的巍峨，
喜马拉雅也很寻常。
自从见了你，
常思念十万大山的高昂。

在家里，
听惯了京腔的浑厚，
江南丝竹也很寻常。
自从见了你，
常思念曲阜方言的辉煌。

我以前不是这样。



1994年1月7日，美国佛罗里达。

3-ИН ПЕШ...

Баъди тамошои боғи «Чини зебо» дар Амрико

3-ин пеш
Мутаассир намешудам
Ҳаргиз чунин зуд ман,
Чунки одатӣ буд
Бароям ҳашамати Хуангшан;
Ҳатто надошт Ҳимолой
Пеши чашмам чандон шукӯх;
Чун дидам туро аммо,
Ёдам омад виқори ҳазорон кӯх.

3-ин пеш
Ба лаҳни операи пекинӣ
Одат карда буд маро гӯш;
Ҳатто аз тори бамбӯй
Намеомад дилам ба хурӯш;
Аммо
Чун дидам туро,
Ёдам омад Чуфу – он лаҳҷаи дилнишин...

3-ин пеш
Ман набудам чунин.



7 январи соли 1994, Амрико, Флорида



联合国小花园

波黑的炮火，
索马里的流弹，
海地的泪水，
安理会的雄辩……

三十八层大厦的影子里
东河边这姣小的花园，
你的平静和坦然
是“我们人民”的心愿。



1995年4月15日，美国纽约。

注：联合国总部大楼高38层。《联合国宪章》以“我们人民”四个字开头。

ДАР БОҒЧАИ СММ

Дар Бусниву Ҳерзегувин замин сӯзон аст,
Дар Сомали – осмон оташафшон,
Дар Гаити ашки мардум резон аст,
Дар Шӯрои амният – баҳсҳо гарму ҷӯшон...

Зимни чунин баҳсу талош
Дар ин бинои осмонхарош
Эй боғчаи атрафшон,
Сукуту сафои туст
Орзӯю ормони «Мо, одамон...»*



15 апрели соли 1995, Нью-Йорк, Амрико

* Низомномаи Созмони Милали Муттаҳид ҳамин хел оғоз меёбад.



再见，纽约

——赠《侨报》

天远，
海深。
望不断联合国的云烟，
听不够唐人街的乡音。

大洋彼岸的冷暖牵挂……
游子薄梦的永恒追寻。



1995年5月4日，纽约西66街155号。

ХАЙРБОД БО НЮ-ЙОРК

Ба рӯзномаи «Чиниҳои бурунмарзӣ»

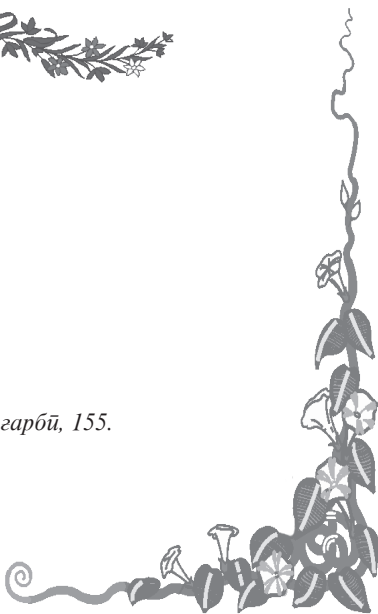
Осмон – иртифои беохир,
Баҳр – умқи нилгун,
Дар чашмам – абрҳои фарози Созмони Милал,
Дар дилам – хумори лаҳҷаи дилҷӯи
Чайнатаун.*

Дар сар – гарму сарди он соҳили укёнус...



4 майи соли 1995, Нью-Йорк, кӯчаи 66-и ғарбӣ, 155.

* Шаҳраки чинӣ дар Амрико.



三到莱蒙湖 ——国际儿童节咏叹

在美丽的湖畔，
悄悄走过了
蓬勃初春的分分秒秒。
再也难觅那欢快的萍踪，
数不清的绿叶
在轻轻飘摇。

在美丽的湖畔，
悄悄走过了
热烈仲夏的分分秒秒。
再也难得那豪放的舞步，
数不清的白鸥
在翩翩起跳。

在美丽的湖畔，
悄悄走来了
诚实深秋的黄昏、拂晓。
再也难有那烂漫的遐想，
常留着那
刻骨铭心的呼号。



1995年6月1日，瑞士日内瓦。我曾先后于20、40和50多岁时到此出差。



КЎЛИ ЛЕМОН

Ба ифтихори Рӯзи байналхалқии қўдакон

Дар лаби зебокӯли Лемон
Сипарӣ гаштанд ноаён
Рӯҳафзо чанд лаҳзаи оғози баҳор;
Дар ёдам аз он хуш лаҳзаҳо
Чашм мебаранд ҳамӯшу бесадо
Баргҳои сабзи беқарор.

Дар лаби зебокӯли Лемон
Сипарӣ гаштанд ноаён
Лаҳзаҳое аз айёми тамӯз;
Ку дигар он мурғакони хушболупар?
Ку он чилваҳо дар фазо дигар? –
Гузашту рафт ин ҳама мисли он рӯз.

Дар лаби зебокӯли Лемон
Сипарӣ гаштанд ноаён
Шому субҳи пойизи зарринбол;
Ку дигар он шавқу он ҳавас?
Монда дар ёд чехраи туву бас
Ва танини он садои бемисол.



*1 юни соли 1995,
Женева. Ба ин шаҳр ҳангоми 20, 40 ва беш аз 50-сола буданам
дар ҳайатҳои расмӣ сафарҳо кардам.*



梦 远

——开会时发现有点眼病之后

太远，
看不到；
我有梦，
梦是我的眼睛。

太繁，
看不清；
我有梦，
梦是我的眼睛。

远方
有我眼睛的希望，
我希望的眼睛。

祖国，
最可爱的，
你，
你是我的眼睛。



1995年6月7日，西班牙首都马德里。

ОРЗҰИ ДУР

Баъд аз эҳсоси дарди чашм

Дурро
Намебинам хуб.
Маро рӯшани чашм аст
Орзӯи матлуб.

Издихомро
Намебинам рӯшан,
Дақиқ дидани чехрахост
Орзӯи ман.

Дурии дур
Дорад орзӯи дидани чашмҳоям,
Низ дидани дур аст
Орзӯи бебаҳоям.

Дар ҳар ҳолат туй,
Туй, эй ватан,
Чашмони рӯшани ман.



07.06.1995, Мадрид.



圣地亚哥寄信

离家久了，
想给娘写封信，
腹稿早已成篇。
要寄走
却很难，很难。

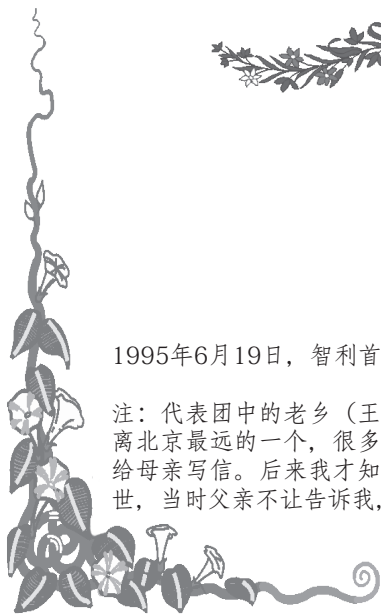
不怪天各一方，
不怪万水千山。

——信上的字字句句，
包括标点，
都会在子夜梦中
被原封退还……



1995年6月19日，智利首都圣地亚哥。

注：代表团中的老乡（王成家）说，智利的圣地亚哥是外国首都离北京最远的一个，很多同志愿在此向国内写封信。于是我也想给母亲写信。后来我才知道母亲（姓傅，无名字）已在前一天逝世，当时父亲不让告诉我，他说要以公家的事儿为重。



НОМА

Муддате шуд,
К-аз диёрам дур,
Номае хоҳам кунам иншо
Барои модари маҳчур.
Нома гардон асту гардон дар сарам,
Лек,
Чун хоҳам кунам ирсол,
Мешавад беҳуд мушавваш хотирам.

Ман намеғўям ба роҳи дур лаънат,
Кӯху дарёҳои байни хешу модарро
Намесозам маломат.

Лек ҳар шаб
Дар ҷаҳони хоб,
То рӯз
Ман ҷавоби номаҳои то кунун нанвиштаре
Мегирам аз модар
Содаву пурмеҳру мармуз...



Сантьяго, Чили, 19 шони соли 1995, номаи воқасин ба модар.

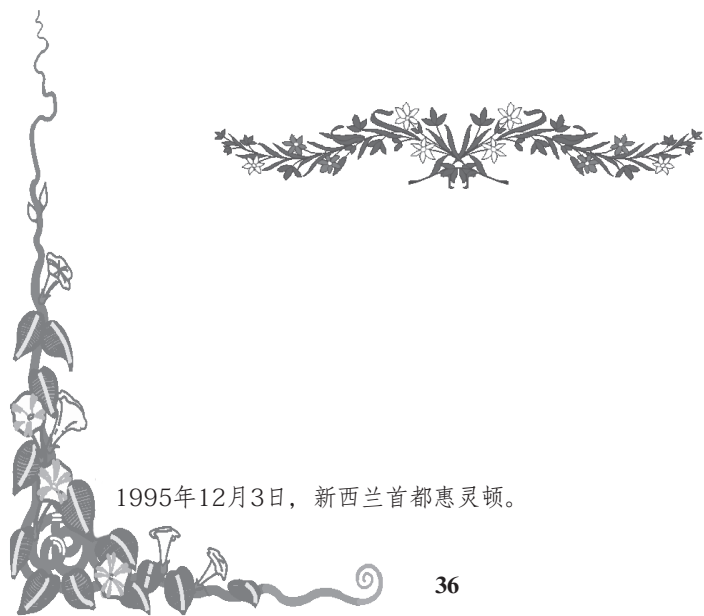


新西兰印象

——空中俯瞰

海做的
蓝色画布上
两片绿……
南岛大，
北岛小。

山做的
绿色画布上
数片白……
羊群多，
楼群少。



1995年12月3日，新西兰首都惠灵顿。

ЗЕЛАНДИЯИ НАВ

Мушоҳидае аз баландии парвози мургон

Баҳр – қоилини беканори кабуд
Дорои ду порагӣ буд:
Ҷазираи чанубӣ – порагии калонаш,
Ҷазираи шимолӣ – порагии камаёнаш.

Кӯҳ – қоилине сабз бар девор,
Ки дорад сафед порагиҳои бисёр:
Рамаи гӯсфандони машғули чаро
Ва сафедӣ мекунанд ягон-ягон биноҳо.



3 декабри соли 1995, Веллингтон, Зеландияи Нав



悉尼歌剧院

太有名了，
你的外观！

一万人
来赞叹钢铁的“白帆”，
九千人
不问帆篷下的表演。



1995年12月6日，澳大利亚悉尼。

ТЕАТРИ ОПЕРАИ СИДНЕЙ

Чи овозадорӣ ту
Дар зоҳир!

Даҳ ҳазор мухлисонат
Нишаста дар толор,
Чашм намеқананд аз сахнаи гардонат,
Вале нуҳ ҳазори он
Огаҳ наяндр,
Ки чист пушти он сахнаи гардон.



Сидней, Австралия, 6 декабри соли 1995.



袋鼠

——略带歉意的调侃

皮袋天生就，
方便；
生就丢不掉，
麻烦。

把儿女装到里面，
把心思装到里面，
把未来装到里面，
眼光比尾巴短。

东走，
西迁，
过圣诞，
迎新年。
几辈子过去了，
为伴的还是荒原。



1995年12月7日，澳大利亚首都堪培拉。

КЕНГУРУ (ҳазломез)

Халтаат,
Ки ҳамзоди туст,
Гӯё
Қисмати ободи туст.
Вале гоҳо
Дар роҳи амал
Медиҳад халал.

Ҳаст маҳди кӯдаконат ҳам,
Сандуқи дилу ҷонат ҳам.
Дар он маҳфуз
Имрӯзу фардоят,
Чун он нест дилпур ҷоят.

Меравӣ ба шарқ чун бод,
Меравӣ ба ғарб сарозод,
Умре ҳастӣ
Сарсони дашти бекарон,
Халтаат – пайванди ҷисму ҷон.



07.12.1995, Канбера, Австралия.



远 霞

——中国青年外交官素描

舒展、凝重，
像机翼下
云层的平静。

活泼、生动
像天幕前
海涛的奔腾。

升华着
时代的幸运、
生命的年轻，
像深涧里
秀水的玲珑。

挥洒着
对善良的爱，
对和平的忠诚，
像远山上
那霞的晶莹。



1995年12月12日，乌拉圭首都蒙得维的亚。

ШАФАҚ

Барои дипломатҳои ҷавони Чин

Орому муқаррар
Чун абрҳои аз тайёра намоён.
Чолоку беқарор
Чун мавҷҳои укёнуси дамон.

Хандон аз онҳо
Бахти замона,
Чун рӯди шӯҳоби кӯҳӣ
Дар ҳама ҷо аз худ
Мемонанд нишона.

Муштарии некианд,
Содиқи сулҳи ҷаҳон,
Чун шафақи шому сахар
Ҳувайдо пеши чашмон.



12 декабри соли 1995, Монтевидео, Уругвай



香港的夜

夜的香港
立体的灯光。
环映着
 苍穹上下那冰凉的月，
轻抚着
 九龙之侧那细喘的浪。

夜的香港，
二元的交响：
一八四〇的悲怆在歌中
 低诉，
新岁“七·一”的辉煌在舞中
 飞扬。



1996年3月30日，香港九龙半岛。



ШОМИ ГОНКОНГ

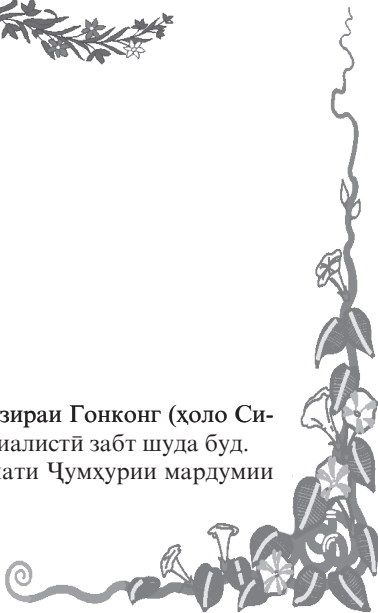
Шомгоҳи Гонконг
Ғарқи нур асту беҳоб,
Замину осмон тилоист
Дар ҳолаи маҳтоб,
Менавозад бо дасти амвоч
Чиулонг соҳилашро хаставу бетоб.

Шомгоҳи Гонконг
Мамлу аз симфониёи дуоҳанг аст:
Аз таронаи андӯҳи чудой
Мерӯяд батадрич
Оҳанги пайванду ҳамсадой.*



*30 марти соли 1996,
Гонконг, нимчазираи Чиулонг.*

-
- * Соли 1840, баъди «чанги афюн» чазираи Гонконг (ҳоло Синган) аз ҷониби Британияи империалистӣ забт шуда буд.
1 июли соли 1997 он боз ба ҳайати Ҷумҳурии мардумии Чин пайваست.



第六次去非洲

夜飞印度洋，
几多星星亮！
心头泛浪花，
花萼着清光。

黄河适春暖，
刚果正秋爽。
青春得意处，
天涯有故乡。



1996年3月31日，毛里求斯上空。

САФАР БА АФРИҚО

Дили шаб,
Тайёра
Аз болои укёнуси Ҳинд
Дар парвоз аст.
Ахтаристони бекарон
Дунёи рамзу роз аст.
Нав гул шукуфта
Дар соҳили дарёи Зард,
Вале
Авчи пойиз аст дар Конго...
Хаёлу ёди Ватан
Мефишорад яке вучуди маро.



31 марти соли 1996, фазои Мавритиус



遥忆山东烟台

曾游岸边水，
蓝波溢清爽。
一经斜阳照，
离离春意长。

曾游岸边水，
浪花凝芬芳。
一经月色染，
柔柔夏梦长。



1996年4月1日夜半，南非行政首都比勒陀利亚。

ЁДИ ЯНТАЙИ ШАНДУНГ ДАР МУСОФИРАТ

Дар канораш эй басо хуш оббозӣ кардаам,
Мавҷҳои нилгунаш сарду форам будаанд,
Нурҳои офтоби шомгоҳаш борҳо
Орзӯҳои баҳорӣ дар дилам афзудаанд.

Ошноӣ доштам бо обҳои форамаш,
Атр мепошид кафки мавҷи ӯ бар чони ман.
Нури маҳтобаш чу бар чону дили ман мерасид,
Эй басо хуштар ҳамешуд хоби тобистони ман.



Нимашаби 1 апрели соли 1996, Претория, Африқои Ҷанубӣ



无雨问天

黛色的云，
挂在天幕，
没有雨。
只有历史在畅酣涕哭：
为什么民族公敌任逍遥，
同根相煎留迷雾？

黛色的云，
悬在长空，
没有雷鸣。
只有心灵之喉在呼喊不平，
为什么辽阔的海洋无生气？
富饶的大地生产着贫穷？

黛色的云，
排成硕大的问号，
没有回应。
淡漠里，
孕育着有声有色新的觉醒，
希冀着大雨滂沱新的黎明。



1996年4月2日拂晓，在安哥拉首都罗安达遥忆山东胶南一中时读屈原《天问》。



УМЕДИ БОРОН*

Дар осмон
Абрҳои тира овезон,
Вале борон нест.
Сиришки таърих аст, ки меборад:
Чаро душманони ин диёр дӯстанд бо ҳам?
Вале дӯстӣ миёни ҳамдиёрон нест?

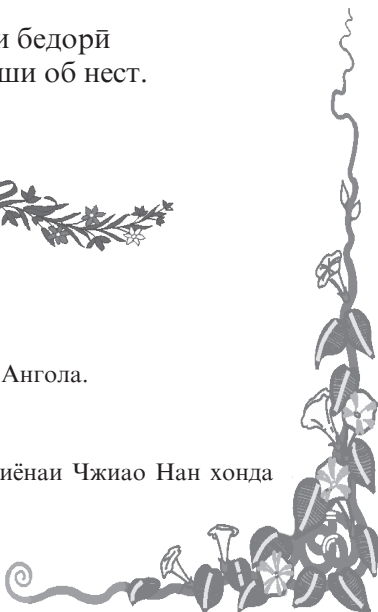
Дар осмон
Абрҳои тира овезон,
Нест раъду барқ ҳам нест.
Мерасад аммо садои ҳақиқат:
Чаро ин баҳр осоре аз зиндагӣ надорад?
Чаро дар ин замини файзбор ризқи одам
нест?

Тираабре метобад
Ба сурати аломати суол,
Вале ҷавоб нест.
Дар биёбон
Ҳазорон садои хомӯши бедорӣ
Ҷуз интизору ҳаёли хуши об нест.



2 апрели соли 1996, Луанда, пойтахти Ангола.

* Асари Чу Юан, ки дар мактаби миёнаи Чжиао Нан хонда будам.



乌干达，一幅画

山明水秀人潇洒，
大陆深处风情雨！

多年前听说有她，
多年来一份牵挂。

再也顾不得路途远，
这就去看乌干达。



1996年4月3日，飞往乌干达途中，纳米比亚上空。

УГАНДА

Манзарае – зебову бархаво,
Манзарае – дилкашу дилкушо.

Басо шунидаам дар бораи он,
Дар ёдам аст он нақлҳои хотирмон.

Чи бошад худ дурии роҳ,
Меравам дидани он диёри дилхоҳ.



3 апрели соли 1996, фазои Намибия, ҳангоми сафар ба Уганда.



青春中国

——海外回眸

万千佳丽中，
惟有不施脂粉。
一片纯情，
光彩照人……
你是青春！

百十山岳间，
惟有你天开地阔。
平等中寻觅挚友，
以诚实营造自我……
你是中国！



1996年4月6日，肯尼亚首都内罗毕郊外草拟，1998年扬州瘦西湖畔改定。

ЧИН

Дар гурбат

Шоҳи хубонӣ, ки тоҷат нест,
Балки ба пардоз эҳтиёҷат нест.
Ту бо ҳусни табиӣ зебой,
Чавонии дилрабой.

Кӯҳсорат – сар бар осмон,
Аз уфқ то уфқат – фазое бекарон.
Миёни баробарҳо
Ҳамечӯи бародарҳо...

Дилчӯю дилнишинӣ,
Ту Чинӣ!



6 апрели соли 1996, Найроби, Кения.



尼罗河序曲

——写给古老文明的母亲

蓝天低垂，
碧波涌流。
上下埃及七千年，
坎坷沉浮，
何处是头？

春也悠悠，
秋也悠悠。

二水相依，
蹉跎长流。
离离合合东非大漠，
缠绵曲折，
何时到头？

青也悠悠，
白也悠悠。

岁月不老，
尼罗莫愁。

地中海西东均有缘，
涛连五洲，
可曾有头？

身也悠悠，
心也悠悠。

1996年4月7日，苏丹至埃及的上空。



СУРУДИ НИЛ

Осмоне – ҳамному ҳамранги рӯд,
Ҳар сӯ шитобон амвоchi кабуд.
Мисри ҳафтҳазорсола барҷосту дар шино,
Ку оғозу ку анҷом?
Бигӯ, дунё.

Баҳорон гул оварду гул парвард,
Гармо он ҳамаро ба чанголи хазон кард...

Аммо ду рӯди дурахшон
Дар паҳнаи биёбон
Чун ду мори печон
Равонанду равон...

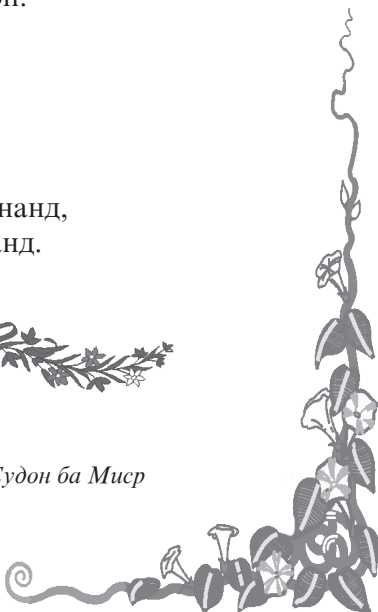
Равон аст беист рӯди Кабуд,
Низ раҳпаймост Сапедрӯд.
Рӯди Вақт беш аз онҳост шитобон
Чун Нили пиру навҷавон.

Мавҷҳои орзӯи нек
Мерасанд аз ин ҷо
Ба дуру наздик.

Хешро беист ҷорӣ мекунанд,
Синаҳоро обёрӣ мекунанд.



7 апрели соли 1996, ҳангоми парвоз аз Судон ба Миср



珍珠

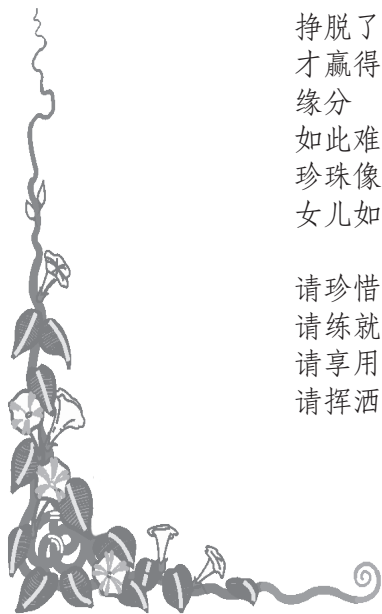
——小亚细亚半岛遐想之二

没有预测郁金香的花期，
没有见到夜明珠的形成，
概率
小得要命，
千万吨的沉积，
三两克的结晶。

没有预测无花果的孕育，
没有目睹小娇女的诞生。
机遇
何其昂贵，
付出了多少春夏秋冬，
夭折了多少美妙憧憬。

挣脱了特洛伊的古老，
才赢得了珍珠的情影。
缘分
如此难得，
珍珠像女儿般性静，
女儿如珍珠般晶莹。

请珍惜惊涛骇浪的洗礼，
请练就甘于寂寞的奇功；
请享用达达尼尔的骄阳，
请挥洒爱琴海的劲风。



МАРҶОН

Хотираи дувум аз Осиёи Хурд

Кӣ дидааст
Лаҳзаи чашм боз кардани лоларо?
Лаҳзаи тавлиди марҷонро ҳам
Касе надида
Дар дунё.

Аз садҳо тонна ину он
Ҳосил мешавад
Як дона марҷон.

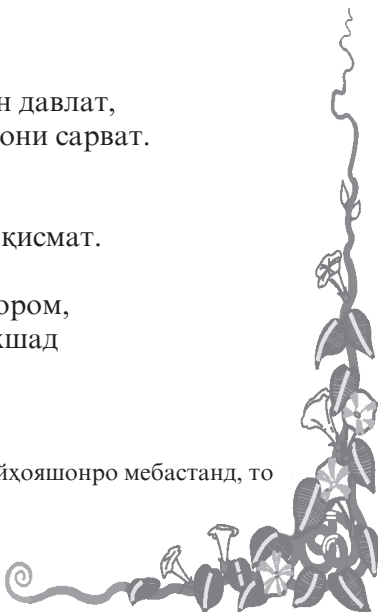
Кас надида,
Ки ҳосил бибандад шохи шикаста,
Накарда тавлид зане бо пой баста...*

Бо мурури айём
Рафта аз сари инсон
Чи тадбирҳои пухта
Ва ҳаёлиҳои хом.

Троя аз байн рафт чун давлат,
То ба даст омад марҷони сарват.

Оре,
Чунин саҳт аст дасти қисмат.
Марҷон,
Чун дилбаре бағашу ором,
Метавонад ком бубахшад
Ва ё кунад ноком.

* Пеш аз инқилоб бонувони чинӣ пойҳояшонро мебастанд, то зебо шаванд.



生命
只有一次，
这造物主最慷慨、最吝啬的
馈赠！



1996年6月7日，土耳其伊斯坦布尔博物馆，馆内藏有罕见的闪光珍珠。

Таманно дорам,
Ки тугёни амвочро
Ғанимат бидонӣ;
Таманно дорам,
Ки бо танҳои хеш
Соҳтан битавонӣ;
Таманно дорам,
Ки офтоби Дарданелл
Бошад ҳаловатбахшат
Ва насими баҳри Эгей – тароватбахшат.

Чун зиндагӣ ҳар касерост
Аз ҷониби Худо
Беҳтарин эҳдо,
Ки насиб мешавад як бор
Нотакрору пурасрор.



7 шони соли 1996, Туркия, осорхонаи Истанбул



圣玛丽亚故居 ——小亚细亚半岛遐想之三

山头上，
野灌木
高昂着细细的枝芽。

山脚下，
橄榄枝
低垂着斑斑的白发。

不劳动、无收获的
也许活得潇洒，
求正义、争和平的
累垮了身架。

冰霜诚然无情，
神仙也掺了虚假。

天哪，
这世道委实少了些章法！
幸亏我身旁，
这朴朴实实的石头房里
住过耶稣的妈妈。



1996年6月8日，土耳其亚洲部分以弗所古罗马遗迹。

ЗОДГОҲИ БИБӢ МАРЯМ

Дар сари як кӯх
Буттаҳои худрӯ
Ёзонда ҳар сӯ
Дастони маҳин.

Дар кӯхдоман
Буттаи зайтун
Афканда аз сари китфи пушта
Мӯйҳои нукрагун.

Онон, ки накашанд заҳмат,
Ниҳолоне, ки беҳосиланду бесаховат,
Бофароғат зиндагӣ доранд шояд.

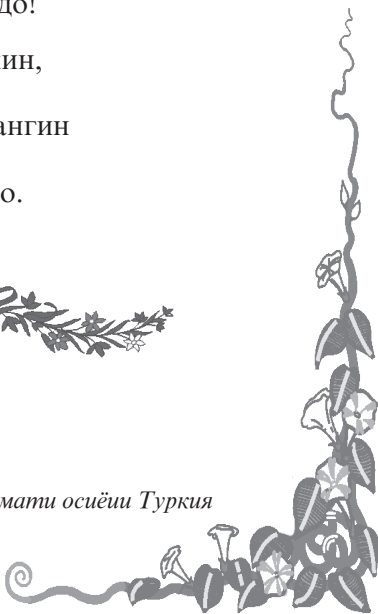
Онон, ки мечӯянд ҳақиқат,
Бохтаанд зиндагӣ,
Дар ин рӯзгори беҳикмат.

Софтинатӣ алорағми фиреб
Гоҳе ба кор намеояд.
Эй басо қонунҳои ин дунё
Ки ноқисанд, эй Худо!

Ин аст маро як таскин,
Ки дар ин
Фақирона хучраи сангин
Умр ба сар бурда
Модари ҳазрати Исо.



8 юни соли 1996,
Эфенсус, мавзее аз Рими қадим дар қисмати осиёии Туркия



关于“国王”的误会 ——旅行心理小品

到了蒙大拿，
像回到了家乡。
天湛蓝——
胶州湾一泓碧水，
大麦田——
崂山下一片橙黄。

金发女献上盏盏美酒，
一盏盏都是中国佳酿。
农场主逞豪爽侃侃道来，
赞扬我
像赞扬一位国王。

清醒来
才知道有点蹊跷，
真“国王”海天外，
是座工厂——
蒙大拿好大麦统统西去，
到青岛酿青啤化作清香。



写于1996年6月，自蒙大拿州飞爱达荷州专机上。记由鲍克斯参议员陪同参观蒙大拿农场备受欢迎的感人情景。该州多年来向中国青岛啤酒厂出口大麦，当地农民特别高兴。



САҲВ БО «ШОҲ»

Ҳикояти як сафар

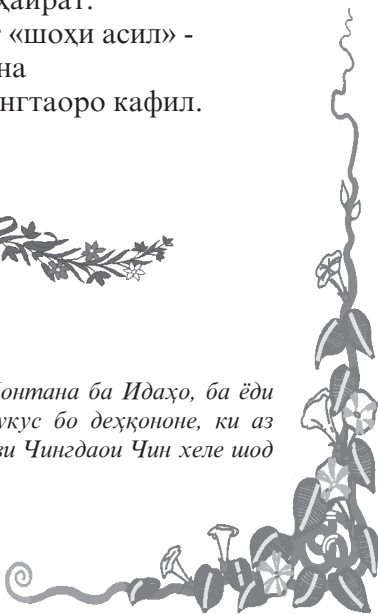
Бо Монтана бурдам роҳ,
Гӯё баргаштам... ба зодгоҳ:
Чун халиҷи Тсзяочжоу
Самояш – кабуд,
Ғаллазораш
Чун кӯҳдомани Лаошан
Тилоранг буд.

Косагул – бонуи зарринмӯ
Мерезад ба чомҳоямон
Оби ҷави дилҷӯ.
Кадхудо
Шохеро мебинад дар симои ман
Ва
Пайваста мекунад аҳсан.

Дар авҷи хушӣ будаму лаззат,
Андаке доштам вале ҳайрат:
Дар он сӯи укёнус аст «шоҳи асил» -
Коргоҳи ҷави Монтана
Накҳати оби ҷави Чингтаоро кафил.



Июни соли 1996, ҳангоми парвоз аз Монтана ба Идаҳо, ба ёди мулоқоти гарм ҳамроҳи сенатор Бакус бо деҳқононе, ки аз содироти ҷавашон ба корхонаи оби ҷави Чингдаои Чин хеле шод буданд.



高处胜寒 ——初访拉巴斯

全球最高的首都，
同我的日喀则比肩
——海拔四千！
脱帽向你致意，
生怕碰着苍天。

人生最美的使命，
探亲交友
——彩云之间。
宛如重返山城重庆，
一步比一步稳健。

浅尝缺氧的苦楚，
检阅了男儿的肝胆。
对世界屋脊大笑，
向心灵深处挑战：
敢与“坟墓”亲近，
成功便不再遥远！



1996年夏，自玻利维亚首都拉巴斯飞秘鲁首都利马途中。
注：“拉巴斯”，西班牙语“和平”的意思。该市国际机场海拔4200米，比我国西藏拉萨的贡嘎机场还要高约500米，与日喀则市的高度相仿。乍到拉巴斯市者高山缺氧反应强烈，人们戏称此地为“外交官的坟墓”。其实，情况并没有那么严重。少说话，勿过饱，再喝一点当地的麻袋茶，两三天后也就大体适应了。该市很漂亮，白天太阳辉煌夺目，像日光城拉萨；夜来华灯高低错落，像山城重庆。



БАЛАНДУ ЗЕБО

Сафари аввалин ба Ла Паз

Чаҳор ҳазор метр
Болотар аз сатҳи баҳр! –
Баландтарин пойтахти мулкӣ
Дар ин даҳр.

Сар бар самой ту
Ва арҷмандӣ,
Сар фуруд орад дил
Пеши ин баландӣ.

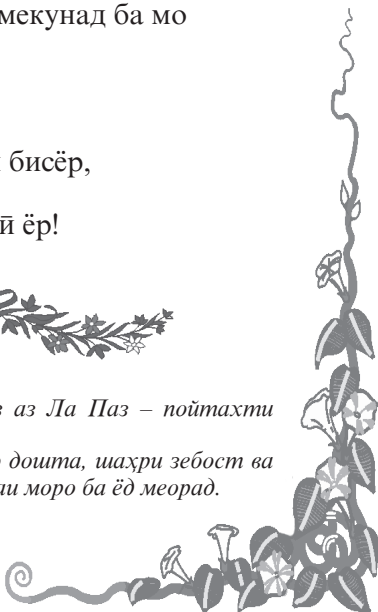
Волотарин мақсади ҳаёти ман
Афзудани дӯст аст
Ва костани душман.
Мепарам аз ин рӯ
Миёни абрҳои рангин
Бо ҳаёли фатҳи қуллаҳо
Чун дар шаҳри кӯҳсори худ –
Чунчин.

Азоби камии ҳаво
Мардонагӣ талқин мекунад ба мо
Ва дар боми ҷаҳон
Мекушояд бол
Дилу ҷон.

Эй дурӣ аз ту ранҷи бисёр,
Бигзор,
Бошам туро қиёматӣ ёр!



*Тобистони соли 1996, ҳангоми парвоз аз Ла Паз – пойтахти Боливия ба Лима – пойтахти Перу
Эзоҳ: Ла Паз ба испанӣ маънои сулҳро дошта, шаҳри зебост ва рӯзҳои офтобиаш ҳамеша шабҳои Лазаи моро ба ёд меорад.*



阿根廷雪夜问答

最是无奈夜幕后
玉树临风，
细雨霏霏，
何以慰乡愁？

应是幸运拂晓前
冷雨早收，
临久旱瑞雪，
梦故园丰收。



于1996年8月3日，在阿根廷首都布宜诺斯艾利斯参加磋商后，经停阿大陆最南端的里奥加列戈斯机场（靠近麦哲伦海峡，是我到过的离南极最近的地方），飞巴布亚新几内亚途中。

СУОЛУ ҶАВОБ

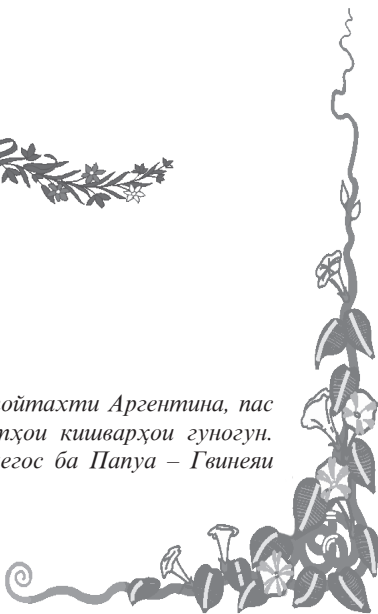
Як шаби барфиш Аргентина

Пардаи шом
Ҳар гаҳе
Бар рӯи дунё мефурояд,
Бод
Ларзон мекунад шохи дарахтонро.
Ногаҳон
Боронаки дилгир меояд,
Сина бо ёди Ватан –
Андӯҳи ҳичрон чун кунад бояд?

Бахт ногаҳ лек хандид:
Барфи камёб аз само омад.
Зери ин рӯпӯши роҳат
Чашми дил хоки Ватанро
Ғарқи дони хирмани пурбори фардо дид.



3 августи соли 1996, Буэнос-Айрес – пойтахти Аргентина, пас аз анҷоми гуфтушуниде бо дипломатҳои кишварҳои гуногун. Қабл аз парвоз аз фурудгоҳи Рио-Галегос ба Папуа – Гвинеяи Нав.



初到爱尔兰

像一粒翡翠
抛洒在天际，
像一叶方舟
搁浅在海滩，
像一团云烟
笼罩着悬崖古堡，
爱尔兰，
你曾经多么遥远！

万顷泪波
洗礼过土地的沦陷，
三年灾荒
涂炭了生灵的一半，
饥寒中的农奴
萎缩在异族主人脚前。
爱尔兰，
你数千年的历史，
悲惨！

彼岸大国元首中
有七位是你老乡，
诺贝尔文学奖台上
有你四名巨匠，
你还为人间的和谐
奏鸣竖琴的悠扬，
爱尔兰，
你并非不能辉煌！
一九二一年的独立
抹亮一片蓝天，
六十年代的开放
播下春的灿烂，



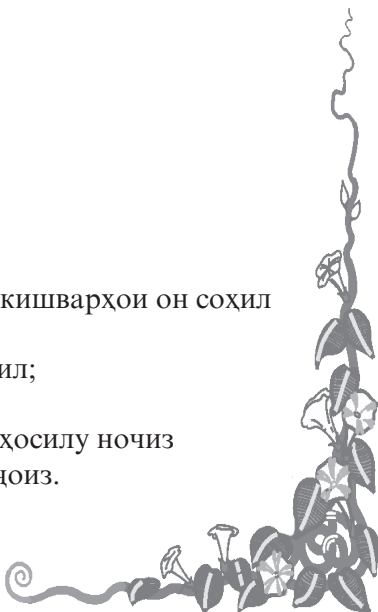
НАХУСТСАФАР БА ИРЛАНДИЯ

Гоҳ чун рангинкамонӣ –
Зеби авчи осмонӣ;
Гаҳ чу як киштӣ
Бинамат побанди соҳил,
Балки ҳастӣ пой дар гил;
Ҳамчунон як тӯда абрӣ гоҳ-гоҳ
Рӯи чар,
Рӯи калисо.

То кунун
Ин гуна кай манзур будӣ?
То кунун, Ирланд,
Эй бас дур будӣ!
Халқ
Садҳо рӯд ашк афшонда
Дар мағлубии ин сарзамин...
Хушксолӣ,
Гушнагӣ
Бархоста гаҳ аз камин.

Мардумонат
Пеши пой аҷнабӣ
Як барги қаҳ буд,
Қисматат, Ирланд,
Як рӯзи сияҳ буд!

Дар миёни сарварони зӯркишварҳои он соҳил
Ҳафт тан
Ҳастанд аз ин обу аз ин гил;
Чор устодат шуда
Андар набарди беҳуди беҳосилу ночиз
Оқибат ҷоизаи Нобелро ҷоиз.



凯尔特传人
告别了苟且。
爱尔兰，
你可以走得很远！

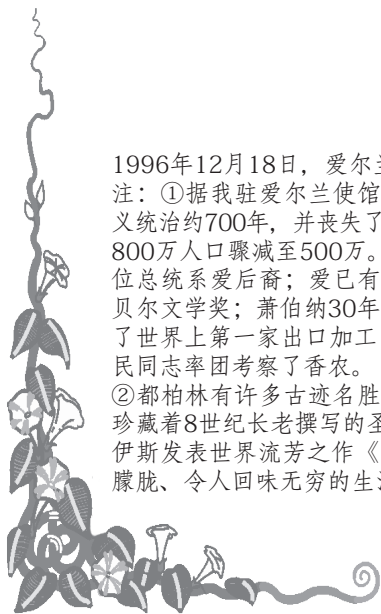
终于在东方谋得挚友，
命运的约会
超越了时空的距离，
消溶了世俗的偏见。
爱尔兰，
你像一幅挥发着芳香的油画……
近在我的眼前，
又像萧伯纳同鲁迅的恳谈……
久久地回响在你我心间。



1996年12月18日，爱尔兰①首都都柏林②。

注：①据我驻爱尔兰使馆陈立钢同志介绍，爱尔兰曾遭受殖民主义统治约700年，并丧失了大片土地；1845年至1848年的饥荒使爱800万人口骤减至500万。美国迄今有肯尼迪、李根、克林顿等七位总统系爱后裔；爱已有萧伯纳、叶芝、伯克特、希尼四人获诺贝尔文学奖；萧伯纳30年代访华时曾与鲁迅会面；1959年爱建立了世界上第一家出口加工区——“香农经济特区”，1980年江泽民同志率团考察了香农。

②都柏林有许多古迹名胜。市内“三一（即三神合为一）”学院珍藏着8世纪长老撰写的圣经《新约》手本。本世纪初，爱文豪乔伊斯发表世界流芳之作《尤利西斯》，描写20世纪初都柏林潜意朦胧、令人回味无穷的生活。



Ҳарфи ёриву вафо
Чун мурғакон
Дорӣ парафшон.
Пурнаво Ирланд,
Қисматат ҳаргиз мабодо нодурахшон!

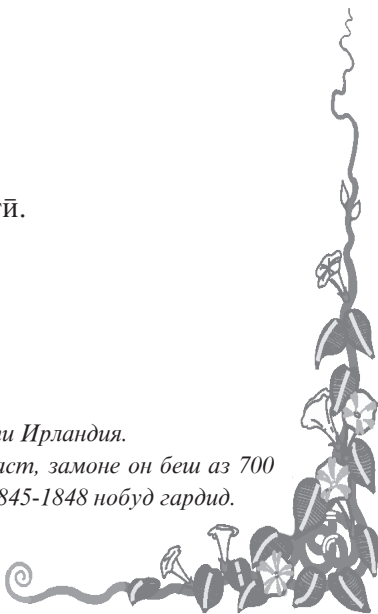
Нури истиқлол
Бурд аз осмонат
Ҳар губореро,
Шуд дарат бозу дилат боз,
Шуд фаровон дар канорат
Неъмату ноз.

Баъд аз ин
Масъули хешӣ,
Балки аз масъул бешӣ,
Дар раҳи пайванд
Дур хоҳӣ рафт,
Эй Ирланд!

Шарқ ҳам
Ёри ту шуд акнун,
Аҳди ёрӣ
Бурд аз байн
Кинаи афзун.
Ирланд!
Ин лаҳза
Чун як акси пурнакхат
Пеши рӯям чилвагар ҳастӣ.
Баъд аз ин
Андар дилу ҷонам
Пурасар ҳастӣ.

18 декабри соли 1996, Дублин, пойтахти Ирландия.

Эзоҳ: Таърихи Дублин хеле мураккаб аст, замоне он беш аз 700 сол мустамлика буд, аҳолиаш солҳои 1845-1848 набуд гардид.



美人鱼和丑小鸭

多愁的美人鱼，
一夜夜在海边沉思，
善感的丑小鸭，
一天天在湖中远望。

因为沉思
而变得聪颖，
长得美也不必张扬。
因为远望
而变得开朗，
丑一点也不必沮丧。

安徒生的博学
一代代庇护着童心，
安徒生的多才，
一代代呼唤着善良。

有了天真，
人间才变得可爱，
有了宽容，
世界才变得漂亮。



1997年春，初访丹麦首都哥本哈根，匆匆参观一些与安徒生及其作品有关的景物，感激这位儿童文学大师给全世界的孩子和成人以精神营养。



ПАРИМОҲӢ ВА МУРҒОБИЧА

Паримоҳии пурташвиш
Шабон дар соҳили баҳре
Ба баҳри дигаре -
Баҳри ҳаёли фикрҳо буд ғарк.
Ба кӯле мурғи обие
Ки буд раҳминдилу безеб
Назар рӯзона меандохт бар дурии дуриҳо.

Яке бо фикри худ
Шуд окилу доно.
Чи битвон боз аз зебоияш гуфтан.
Яке бо дурбинӣ, хушназар будан,
Бишуд хушхолу ҳам барно.
Чи ҷои гусса аз безебияш хӯрдан.

Фаросати Андерсон

Асрҳо бар наслҳо дода сабақҳо
бо муҳаббат,

Истеъдоди Андерсон

Наслҳои бешумарро хонадӯ бар
раҳму шафқат.



Баҳори соли 1997. Ҳангоми сайру тамошои он ҷойҳое, ки бо саҳнаҳо аз ҳикоеҳои Андерсон ораста шудаанд, ин мисраъҳоро дар тавсифи он марди бузург, ки барои таълими насли наврас ва калонсолон ҳикояҳои тарбиявӣ офаридааст, ба қалам овардам.



街头一瞥

用黑色把美包扎，
省却了些许浮华……
美依然在，
那扩展的力
兴许更大。



1997年3月，途经伊朗首都德黑兰。

ЯК НАЗАР БА ШАҲР

Бо сиёҳӣ хешро печондай,
Кардаӣ ҳусну чамолатро ҳалалдор...
Лек ҳоло –
Баски зебой
Мекунам васфи туро
Бисёру бисёр.



Марти соли 1997. Ҳангоми гузааштан аз шаҳри Техрон.



哈瓦那远望

大户人家的屋檐
映衬着士兵的高大。
头是高贵的，
不低下。

心更亮了，
用行动说话；
让绿色成为掩体，
让阵地遍开鲜花；
汽笛当号角，
砖瓦作盔甲……



1997年4月3日，第三次到古巴，第一次为1989年6月陪钱其琛外长访问。

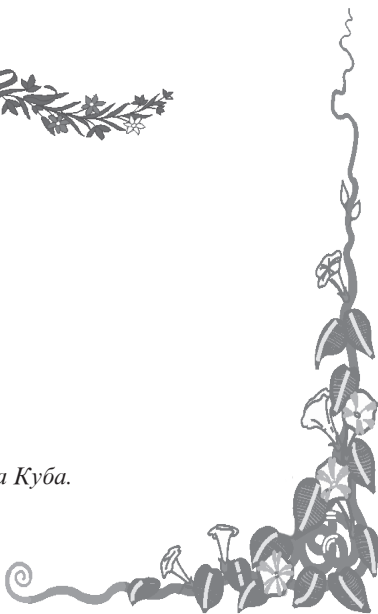
НИГОҲЕ АЗ ҲАВАНА

Дар қиёсам зи тоқи қасри баланд,
Менамояд бузургтар сарбоз.
Шуда бо сарбаландӣ афсона,
Н-оварад ҳеч сар ба ҳасм фуруд.

Дидаму гашт чашму дил рӯшан,
Ин суханҳо баромад аз дили ман:
Мон паногоҳ сабзазор шавад,
Мон, ба майдони ҳарб рӯяд гул.
Мисли бурғу диҳад завод садо
Ҷои ҷавшан барояд аз он хишт.



3 апрели 1997. Ҳангоми сафари сеғум ба Куба.



欧洲之角

说“海始于斯”，
是视野的拓展；
说“陆止于此^①”，
是目光的局限。

“山外有山”，
是凡人的真知；
“达到巅峰”，
是天才的偏见。



1997年5月28日，葡萄牙首都里斯本。

注：①“陆止于此”为16世纪葡萄牙诗人卡蒙斯在葡萄牙西岸“欧洲之角”的留言。

ГҶШАИ АВРУПО

Гӯянд:

«Баҳр оғоз ёбад аз ин ҷо».

Манзари беканор метобад.

Гӯянд:

«Замин анҷом ёбад аз ин ҷо».

Қуллаю кӯҳсор метобад.

«Дар паси кӯҳ, кӯҳи дигар аст»,

Ҳар кӣ медонад.

Фатҳи қулла валеқ осон аст?!

Қас наметонад.

То ба қулла расидан аз ин рӯ

Худфиребии бузургон аст.



28 маи соли 1997. Лисабон, пойтахти Португалия.



波尔图软木

不施脂粉，
正好展示天然；
不修边幅，
尽在装点人间。
默默不语的片片、屑屑，
都拥有一份浪漫。

你没有乘过飞机、轮船，
没有到过欧罗巴的李太白呦，
“天生我材必有用”，
是多么准确的发现！



1997年5月30日，葡萄牙波尔图。

注：葡萄牙是世界上第一软木出口大国，年产20万吨，占全球产量一半。

ДАҲАНАИ ПОРТО

Набинӣ ҳусни сунъие ба рӯяш.
Табиат монда бо ҳусни табиӣ.
Ниёзи равғану хока надорад,
Фақат дар олами Одам бубинӣ.
Бубинӣ пореа ё резае чанд,
Ки хомӯшанду дар хобу хаёланд,

Савори киштӣ, тайёра нагаштӣ,
Надидӣ Аврупоро эй Ли Дай Бай.
«Ҳар он чизе худо додаст бар ту
Бубояд, ки намоӣ истифода».
Чӣ бозёфти амикаст ин!



30 майи соли 1997, Порто, Португалия.



克里特岛

爱琴海的绿水
染蓝了克里特的长天

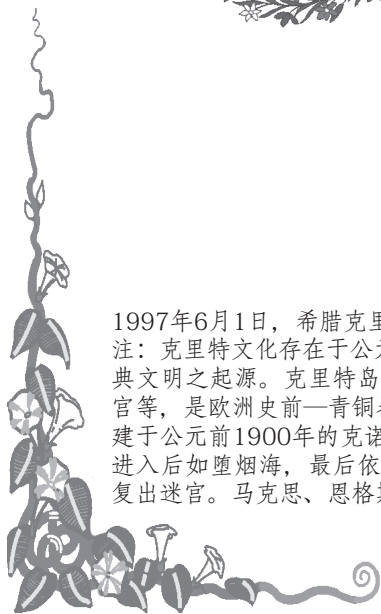
.....

或许
反之亦然？

人类童年的灵秀
凝聚在克诺索斯神殿

.....

或许
眼前就有古国振兴的线团？



1997年6月1日，希腊克里特。

注：克里特文化存在于公元前3000年至公元前1400年，是希腊古典文明之起源。克里特岛上的克诺索斯宫、马里亚和迈锡尼古王宫等，是欧洲史前—青铜器时期文化的典型代表。

建于公元前1900年的克诺索斯迷宫易进难出，一位神话中的英雄进入后如堕烟海，最后依靠一位善良公主提供的线团指引才得以复出迷宫。马克思、恩格斯曾在文章中援引过这一故事。

ҶАЗИРАИ КРЕТЕ

Оби кабуди баҳри Егей,
Рангин кунад осмони Крете.

.....

Ва ё
Баръакс?

Шуури кӯдакии инсон
Булӯрин шуд дар Қасри Кносос.

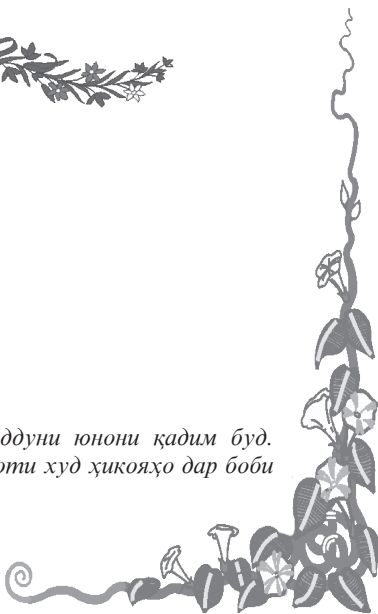
.....

Ва ё
Калобаи ресмони миллати қадимӣ пеши
чашм истода?



1 юни соли 1997, Крете, Юнон.

*Эзоҳ: Ҷазираи Крете маркази тамаддуни юнони қадим буд.
Маркс ва Энгелс дар ҳамаи навиштаҷоти худ ҳикояҳо дар боби
Кретеро истифода кардаанд.*



古希腊的神

古希腊的神①，
好在像人；
有爹有妈，
有丑有俊，
有共同的情意，
有“包产到户”的责任。

古希腊的神，
好在天真；
有超凡脱俗的本领，
有爱打爱闹的童心。

古希腊的神，
好在一片希腊心；
为希腊哭，
为希腊笑，
为希腊献身。



1997年6月6日，希腊首都雅典。

注：古希腊神话中神多，最高级别上有12位，分别主管农业、海洋、战争、音乐、爱情等领域。



ХУДОЁНИ ЮНОНИ ҚАДИМ

Худоёни Юнонзамин,
Ҳама буда чун одамин.
Доранд падару модар,
Баъзе безебу баъзе зебо.
Доранд эҳсоси умумӣ,
Доранд масъулият барои ҳар
як хонадон.

Худоёни Юнонзамин,
Ориянд аз ҷурму гуноҳ;
Доранд қудрати осмонӣ,
Доранд дили бекарор чун кӯдакон.

Худоёни Юнонзамин,
Маълуманд бо дили юнонии худ:
Гирянд барои Юнон.
Ханданд барои Юнон,
Миранд барои Юнон.



6 шони соли 1997 Афина, Юнон.

Эзоҳ: Дар юнони қадим худоёни зиёд, аз ҷумла худои баҳр, худои ҷанг, худои мусиқӣ ва ғайраҳо буданд.



坎昆即景

远山默默，
拥抱着大海的汹涌；
细沙软软，
感受着脚步的坚定。

岸的俏丽，
呼唤着浪涛的翻腾；
路的曲折，
汇聚成心境的平静。



1997年12月1日，初访墨西哥东南边陲名城坎昆。

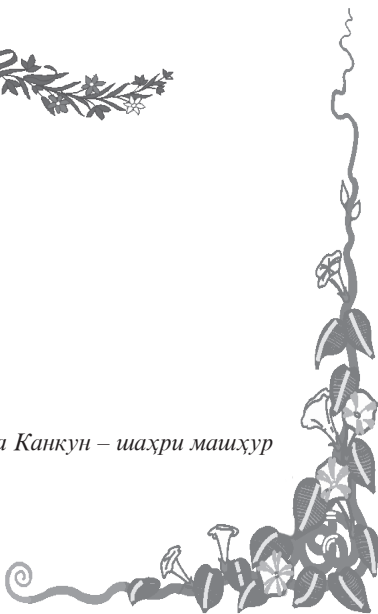
МАНЗАРАИ КАНКУН

Мавҷ, ҳар мавҷи шӯҳи укёнус,
Мезанад худ ба пои кӯҳ бо ҷӯш,
Регҳо, регҳои нарми баҳр
Зери по медихад садо хомӯш.

Соҳили баҳр, соҳили заррин
Хонда туғени мавҷҳои азим,
Печутоби раҳаш ҳамехонад
Ҳар дам оромиҳои рӯҳи мо.



*1 декабри соли 1997. Сафари аввалин ба Канкун – шаҳри машҳур
дар ҷануби шарқи Мексико.*



玛雅之歌

追求接近太阳，
筑成了金字高塔。
发现离上帝很远，
便像山一样昂首挺拔。
——历史写在岩石上，
你多么强悍的玛雅！

企盼子孙繁衍，
发明了太阳历法。
根深扎在泥土里，
孕育铁树银花。
——梦寄托在风水中，
你多么质朴的玛雅！



1997年12月2日，参观墨西哥城人类学博物馆，听讲玛雅文化。

ТАРОНАИ МАЙЯ

Барои наздикӣ бо офтоб
Бино кардаед аҳромҳо.
Дарёфтед, худо аз шумо дур аст,
Шуда чу кӯҳ сарбаланду мағрур.
Таърихи худ дар санг нигоштаед,
— Майя туй далеру часур.
Ба умеди фардои наслҳои оянда,
Таквими офтобиро дарёфтед
Бо решаҳои дар умқи гил рафта
Дарахтони оҳанину гулҳои
оҳанин парвардед.
— Орзуҳои ба боду об дода,
Майя ту чӣ соддай!



*2 декабри соли 1997. Ҳангоми тамошои осорхонаи антропологии
миллии Мексика. Дар он ҷо ман дар боби маданияти мутараққии
Майя лексия шундам.*



重托之下

爱的执著
派生着辛苦。

爱而知渺小，
做而知不足。

五十载跋涉，
一百年一遇。

知我者，
历史的峡谷。

我信然，
时空的大度。

沉浮千钧
派生着幸福。



1998年3月16日日记，当晚在白宫向克林顿总统递交了江泽民主席任命我为中国驻美大使的国书，并在白宫南草坪检阅了美军仪仗队。



БОВАРИИ САНГИН

Ишқи якрав
Ранчи афзуне ба бор орад.

Ишқ ҳасту ҳар камии хеш мебинӣ,
Ғарчи мекушӣ варо ту, боз ҳам кам хаст.

Баъди он панҷоҳи сарсонӣ,
Бори аввал баъди сад соле расидам то ба кӯяш.

Он ки медонад маро,
Ҳамроҳи ман дар водии таърих мебошад.

Ман ба оне мекунам бовар,
К-ӯ ҳамедонад саховатпешагии ин замонро,
Ин маконро.

Ҳар қадар дар баҳри ишқ
Ғарқ гардиду шино созӣ,
Оқибат хушбахт мегардӣ.



Аз дафтари хотирот 16 мартӣ соли 1998.

*Он бегоҳ дар Қасри Сафед ба Президент Клинтон ман
эътиборномаи худро ба ҳайси Сафири Чин ба Амрико супорида,
аз горди фахрӣ дидан кардам.*



绿 洲

——在纽约看《中国五千年》文明展

哈德逊河平平缓缓的岸畔
有一座缓缓平平的山丘。
河那边黄色的土地上
有一片歌着舞着的绿洲。

萋萋芳草
是飘逸的裙裾，
清辉玉臂
是稚嫩的新柳。

两汉陶人质朴的笑
诉说着中国的敦厚，
明朝仕女的高尔夫
展示着中国的灵秀。

感谢赋予世界以生命，
你宇宙的绿洲！
感谢赋予生命以遐想！
你五千年的绿洲！

绿洲！
你是朦胧中的清新，
你是活泼着的不朽。

1998年5月17日，纽约华尔道夫饭店。



ВОҲА

— *Аз тамошои намоиши фарҳангии
«Чин – Панҷ ҳазор сол»*

Дар ҳамиҳои соҳили Ҳадсон
Аз қадим аст теппае мавҷуд.
Воҳаи сабз дар ҳамин соҳил
Бар ниёгон будаст ҷои рақсу суруд.

Ҳамчунон домани занони чин
Сабззораш ҳамезанад ҷавлон.
Менамояд чу ғураҳои бихӣ
Лочуварди ба гардан овезон.

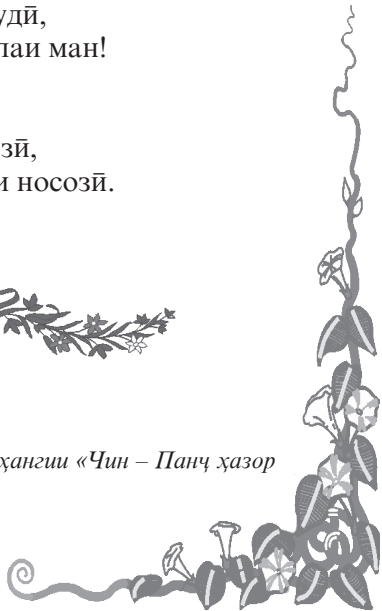
Қисса аз сулҳҳои Чин гӯяд
Хандаи марди сафолии Танг.
Санъати Чин ҳамекунад ифшо
Бозии голфи занони Минг.

З-он, ки додӣ ҳаёт бар мардум,
Бар ту гӯям зи ҷон ҳазор аҳсан.
Сайргоҳе ба орзӯ будӣ,
Воҳаи панҷҳазорсолаи ман!

Воҳа!
Ту рамзи зиндагисозӣ,
Дар набардӣ алайҳи носозӣ.



6 феввали соли 1998, дар намоиши фарҳангии «Чин – Панҷ ҳазор сол».



温暖的失音

为了让世界听到真实，
讲得太急，
太细……
我失去了自己的声音。

为了让世界理解祖国，
讲得太响，
太多……
我失去了自己的声音。

平生第一次如此，
第一次体验
从说话到说不出话
也可能
另有一片温馨，
别具一番风韵，
难得的一种幸运。



1998年6月7日，在旧金山，连续作三场讲话并接受五批记者受访。此间，数度失声。6月19日回国后，在北京305医院治好。



ГУМ КАРДАНИ САДО БО ГАРМӢ

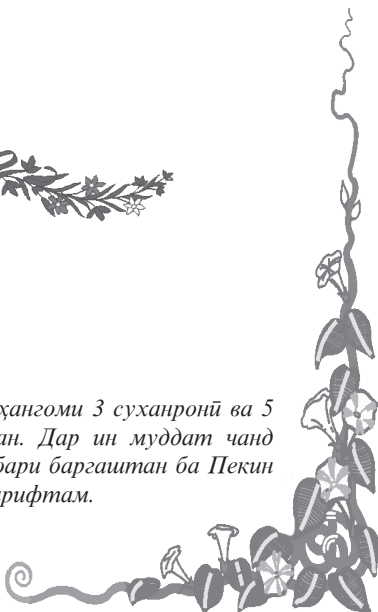
То ки дунё бишнавад
Аз ман ҳақиқатро
Тезтар гӯям амиқу
Ошкоро...
Ман садои хеш гум кардам.

То ки дунё дарк созад
Ҳарфу маънии Ватанро
То баланду бештар гӯям ба ҳар ҷо...
Ман садои хеш гум кардам.

Бори аввал дар ҳаёту зиндагӣ
Аз суҳан гуфтан бимондам
Ё ки он сон бо ҳарорат
Бо часорат,
Бо назокат ҳарф гуфтам.
Чун нахустин имтиҳоне
Буд иқболе бароям.



7 иони соли 1998 дар Сан Франсиско ҳангоми 3 суҳанронӣ ва 5 маротиба бо рӯзноманигорон вохӯрдан. Дар ин муддат чанд маротиба садоямро гум кардам. Баробари баргаштан ба Пекин 19 июн дар беморхонаи 305 табобат гирифтам.



根

——为香港回归祖国一周年而作

俯询古老的大地，
仰问无垠的苍穹；
我是谁？
谁与我认同？

苦询落英缤纷，
笑问新绽的紫荆；
谁是我？
我和谁同宗？

潺潺的深圳河无语，
蓝蓝的浅水湾无声。
回答我的
是仲夏夜的暖雾，
是大屿山的雷鸣……
最是泪帘舒卷时，
五星红旗正冉冉上升！

在昨天的创伤里，
在今天的求索中，
我触到了博大的根茎：
我是炎黄，
炎黄是我！



РЕША

— Баҳишда ба аввалин солгарди баргаити
Сианган (Ганконг) ба Ватан.

Ба поён, бар замини пир бинмуда назар,
пурсам,
Ба боло осмони бекарон карда назар,
пурсам

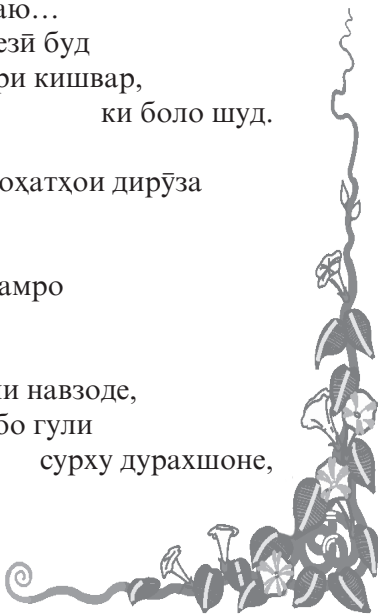
Киям ман?
Кӣ маро ҳамчинси худ хонад?

Ба ғусса ман шавам аз барги гул пурсон,
Ба ханда аз шулаш, аз навгули
бишкуфтаи хандон

Киям ман?
Кист ачдодам?

Вале хомӯш буд дарёи Шэнчэн,
Халичи нилгун ҳам буд хомӯш.
Ҷавобам гуфт танҳо чути тобистон
Садои раъд аз кӯҳсори Даю...
Бароям лаҳзаи хуш ашкрезӣ буд
Барои парчами панҷахтари кишвар,
ки боло шуд.

Ман аз умқи чудоиву чароҳатҳои дирӯза
Талабҳо, орзу,
уммеи имрӯза
Зи нав дарёфтам тагрешаамро
Ки Чинам
Чин ман ҳастам!
Манастам оташи он тифли навзоде,
Манастам ҳам шулаш, зебо гули
сурху дурахшоне,



我是赤子之火，
我是灿烂的紫荆。
中国铸成我的灵魂，
中国赐予我生命。

于是，
纷烦的脑际又似一泓秋水，
颤抖的心帆挂满透明的彩虹。
复活了孩提的纯真，
成熟了步伐的坚定，
双手的力量正待迸发，
泪花燃烧着对未来的憧憬。

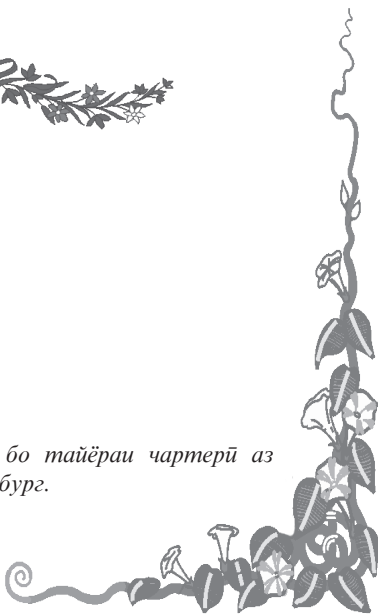


1998年6月19日，写于自华盛顿经匹兹堡飞北京班机上。

Маро,
рӯҳи маро парвард Чинам,
Ба ман умру ҳаёт овард Чинам.
Пасон,
Баргардад ақли гумраҳам бар рӯди поизӣ,
Ва бо рангинкамон киштии дил
гардад фурузон,
Ва ояд наврасии бегуноҳиям,
Ва бошад устувории қадамҳоям
Нишон аз зинда буданҳо.
Ду дасти зӯру пуркудрат
Бувад омодаи оғози кори нек,
Дурахши ашк мебошад нишоне
Аз ҷилои бахти оянда.



*19 июни соли 1998. Ҳангоми сафар бо тайёраи чартерӣ аз
Вашингтон ба Пекин тавассути Питтсбург.*



瞬 间

人生纵然短暂，
历史情有独钟。

这一凝重的瞬间，
我参与着历史的形成。

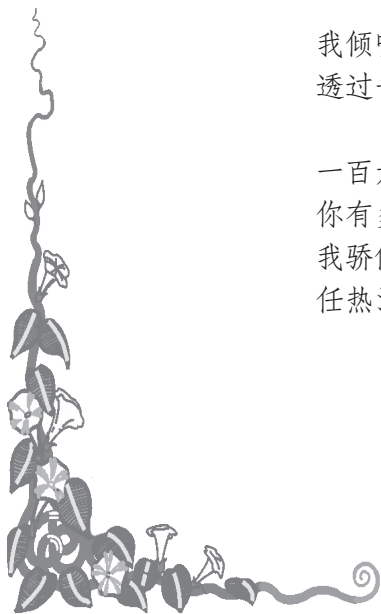
千万人的血和生命，
四十六秒的吼声！

二十个春秋的开拓，
二十一响礼炮的奏鸣。

我注视着卢沟晓月高悬，
透过广场上旌旗的摇动。

我倾听着三峡纤夫的号子，
透过长安道上的车水马龙。

一百六十年的泪泉，
你有多深多浓！
我骄傲地
任热泪从双眸奔涌。



ЛАҲЗА

Умри одам агарчи кӯтоҳ аст,
Лек таърих вақти худ дорад.

Дар чунин лаҳзаҳои сози давр,
Ман будам таърихсози давр,
Хуни даҳҳо миллион одам
Дар чилу шаш сония¹ як дам,

Мешавад дахчанд чӯшон,
Бо садои қалби ҳассон.

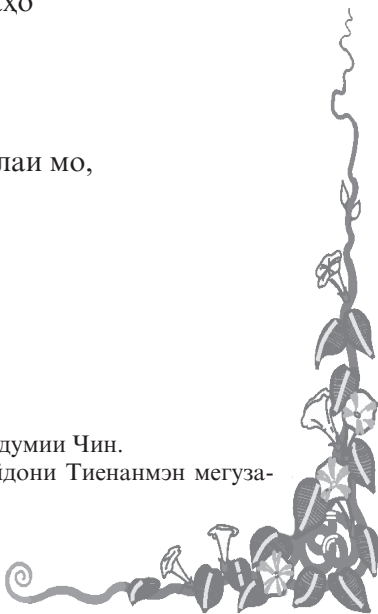
Ман ба моҳи хира аз рӯи пули Маркои Поло
Аз миёни парчами афроста карда назар

Бишнавам акси садои хониши киштикашонро
Аз миёни гулгули мошинаҳо
Дар кӯчаи Чанган.²

Ашкҳо,
Эй ашкҳои яксаду шастсолаи мо,

1. Давомнокии гимни Ҷумҳурии Мардумии Чин.

2. Кӯчаи асосӣ дар Пекин, ки аз майдони Тиенанмэн мегузарад. (шарҳи тарҷумон)



哦，
十五亿个音符，
你们有多美、多重！
我虔敬地祝福
把和平与友谊的交响谱成。



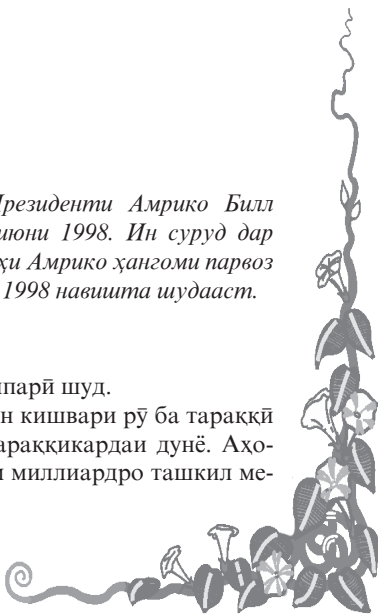
追忆1998年6月27日，参加天安门广场欢迎美国总统克林顿对中国进行国事访问的仪式和江泽民主席与克林顿的正式会谈。写于29日，美国“空军一号”自北京飞往上海途中。

Чй зиёдеду чй талхед!¹
Ман кунун
Мерезам ашки гарми худ аз гунаҳо.
Эй якуним миллиард,²
Эй ноти мусиқӣ
Ин қадар зебову боҳашмат шумоед!
Мекунам ман орзӯ бо эҳтиром,
То суруди дӯстиву сулҳ бошад бардавом.



Хотира аз маросими пешвозгирии Президенти Амрико Билл Клинтон дар майдони Тиенанмен 27 июни 1998. Ин суруд дар тайёри рақами яки қўшунҳои мусаллаҳи Амрико ҳангоми парвоз аз Пекин ба Шанхай рӯзи 29 июни соли 1998 навишта шудааст.

-
1. Аз ҷанги Афюн то кунун 160-сол сипарӣ шуд.
 2. Чин ва Амрико – яке аз бузургтарин кишвари рӯ ба тараққӣ ва дигаре бузургтарин кишвари тараққикардаи дунё. Аҳолии ин ду кишвар тақрибан якуним миллиардро ташкил медеҳанд.



心中的北大

——纪念母校一百周年未曾说出的话

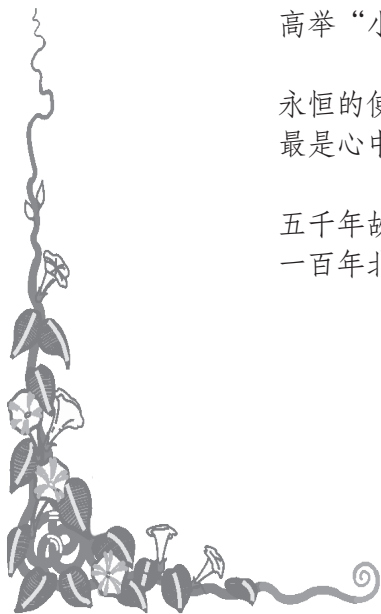
不只是未名的涟漪，
不只是入云的高塔，
不只是山坡树下的书声，
不只是少男少女的风发……

无形的悲壮，
最是心中的北大。

赵家楼的火光，
“一二·九”的步伐，
民族危亡之际
“南下、不怕”的呐喊，
居安思危之时
高举“小平，你好”的潇洒……

永恒的使命，
最是心中的北大。

五千年故国不能算老，
一百年北大正当年华。



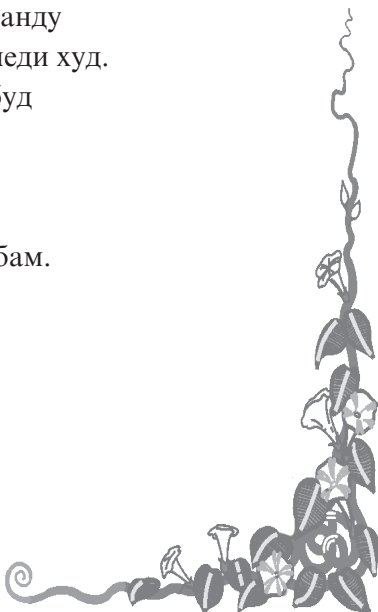
«БЕЙДА» (ДОНИШГОҲИ ПЕКИН)-И ДИЛИ МАН

— Суханони дар 100-солагии Донишгоҳи азиз ногуфтамонда

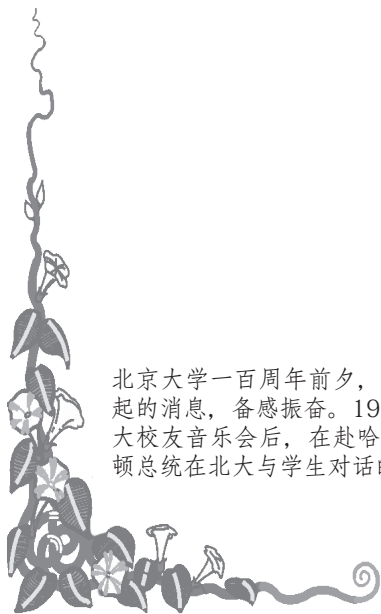
На танҳо чинҳои кӯли беноме,
Манорони ба зери абрҳо монда,
На танҳо мастиҳои духтар, писарҳоят
Дарахти домани кӯҳу
Садои ҳар китобу сафҳаи хонда
Ба ёдам ҳаст...

Агарчи солҳо дурам аз оғӯшат,
Вале ту мондаӣ чун Бейдаи қалбам.
Ҷаочиа Лаову қаҳрамониаш
Ва Марши Декабрии донишомӯзон
Замоне буд миллат дар хатар,
«Наметарсем!» - мегуфтанду
Бар оянда мебастанд умеди худ.
«Салом, эй Сяопин!» буд
Шиори ҳар яки онон...

Бароям чун рисолат
Мондаӣ, эй Бейдаи қалбам.



未曾说出的心曲还是
“修我戈矛”“与子偕行”，
不计华发早生，
不辞海角天涯。



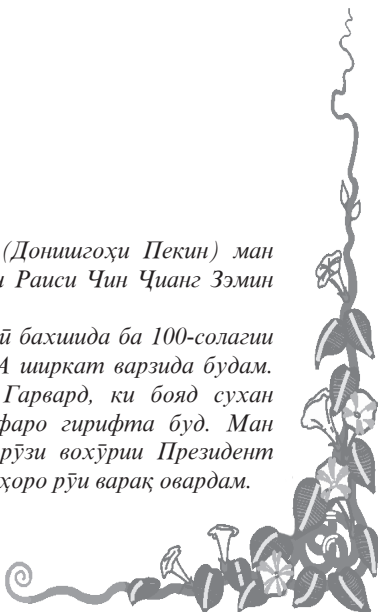
北京大学一百周年前夕，在美国读到江泽民主席与北大师生在一起的消息，备感振奋。1998年5月3日，在马里兰大学礼堂参加北大校友音乐会后，在赴哈佛大学演讲途中思绪万千，追记于克林顿总统在北大与学生对话的6月29日。

Аё миллат,
Ки панҷӯмин ҳазоре монда бетағйир,
Шиори «Бо туем»
Имрӯз ҳам паймону аҳди мост.
Наметарсем аз пирию аз мӯи сафеди худ
Намемонем ҳаргиз яккаву танҳо
Туро дар олами мавҷуд.



Дар шони чабини 100-солагии Бейда (Донишгоҳи Пекин) ман дар ИМА будам ва дар бораи бозиди Раиси Чин Чианг Зэмин ахбореро хонда, хеле шод шудам.

Рӯзи 3 майи 1998 дар базми тантанавӣ бахшида ба 100-солагии Бейда дар донишгоҳи Мериланди ИМА ширкат варзида будам. Дертар дар роҳ ҷониби донишгоҳи Гарвард, ки бояд суҳан мерондам, фикру хаёли зиёде маро фаро гирифта буд. Ман ҳамаи инро ба ёд оварда, 29-июл – рӯзи вохӯрии Президент Клинтон бо донишҷӯёни Бейда ин сатрҳоро рӯи варақ овардам.



紫荆，紫荆

多么端庄，
多么宁静，
紫荆花，
你是豪歌的倩影。

多么坦荡，
多么生动，
紫荆花，
你是真诚的心声。

黄土地上孕育，
黄土地上衍生。
紫荆花，
祝贺你绽放的欢腾。

细雨的滋润，
神州的认同。
紫荆花，
绚丽似锦是你的前程！



为纪念党的生日，纪念香港回归祖国一周年，1998年7月1日，写于自上海图书馆途径黄浦江南浦大桥前往浦东新区的车上。

ШУЛАШИ ЧИНӢ

Гаҳ бовикорӣ,
Гоҳе ту ором.
Эй гули шулаш,
Эй гули хушном.

Сабзию хуррам,
Чи дилкушой,
Рамзи ҳақиқат
Дар қалби мой.

Аз хоки зарде
Гаштӣ ту боло.
Бишкуфтанатро
Табрик аз мо.

Хокат муқаддас,
Худ чун нишонӣ.
Эй гули шулаш,
Ту беҳазонӣ.



Ба ҷаиши 77-солагии ҳизби Коммунист ва 1-умин солгарди баргашти Сианг Ган ба Чин. 1-июли соли 1998, ҳангоми баргашт аз китобхонаи Шанхай аз роҳи пули Нанпу ба маҳаллаи Пудунг.



月亮城见闻

几千年过去了，
化作无声的烟花云影。
大凉山还是这般青春，
安宁河还是这般安静。

三十年河西河东
凝结着多少智慧和牺牲。
红军艰难跋涉的足迹
联网了奔向蓝天的长征。

不忘却嫦娥美丽的错误，
常思念壮烈万户的上空。
在刘伯承、小叶丹拥抱的彝海
启动了开发太空的历程。

盛装的台湾同胞举杯祝兴，
彬彬的巴黎世贾为之动容。
古老的鞭炮为世纪放歌，
“地球的十字架”记录着中华的升腾。

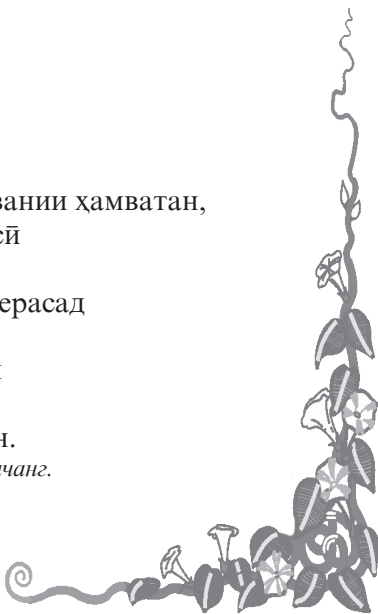


1998年7月18日，西昌卫星发射中心。

ДИДАВУ ШУНИДА ДАР МАҲТОБШАБ

Ҳазорсолаҳо гузашту ҳар яке
Шуданд тарфи бесадову сояҳои абрҳо.
Валек кӯҳсор
Бузург монду сабз монд
Валек рӯдбор
Бимонд дар сукут
Бимонд дар қарор.
Гузашти соли сӣ,
Ба сӯи шарку ғарб
Равона руд мешавад
Ва чамъ оварад
Хирад ва мурдагон.
Ва нақши саҳти Аскарони Сурх
Расид то ба осмон.
Ҳанӯз Маҳ набурдааст
Хатою саҳви мо зи ёд.
Ракети Ван Ху мерасад
Ба хотираш мудом.
Ба баҳри И, ки Лию Бочен
Гирифт дар канор
Сиао Йеданаш
Аз он замин
Бигирад ибтидо
Ба сӯи осмон
Париданои мо.
Қадаҳ гирифта тайвании ҳамватан,
Ва центлмени порисӣ
Ба ҳайрат омада
Зи тарфҳои кӯҳна мерасад
Суруди қарни нав,
Зи фатҳи халқи Чин
Китоби ёддошт
Менависадам Замин.

*Дар маркази парвозҳои радифҳо дар Сичанг.
18 июли соли 1998.*



牛田洋
——献给死去和活着的战友

难忘你，
牛田洋。

你不是普通的水，
你不是普通的浪。
你是侵吞生命的粗暴，
你是骇天动地的疯狂。

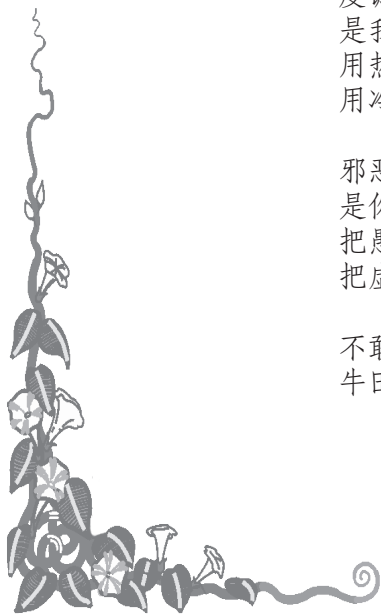
思念你，
牛田洋。

你每一缕波纹，
都荡漾过温馨。
你每一簇漩涡，
都旋转过青春。

虔诚的
是我们年轻的一群。
用热泪拭擦面颊，
用冷汗沐浴身心。

邪恶的
是你十年的荒唐，
把愚昧视作荣光。
把虚伪奉为辉煌。

不敢忘，
牛田洋。



МАЙДОНИ НЮТЕН ЯН

— Ба ҳамсилоҳони фавтидаву зинда.

Чӣ сон созам фаромӯш
Туру, эй хучраи киштии бандаргоҳи Бақара?
Намехонам туру
На мавҷ,
На мачрои оддие
Ту он тугёни маргӣ,
Ту он девонаӣ, ки медарорӣ
Заминрову замонро ҳам ба ларза.

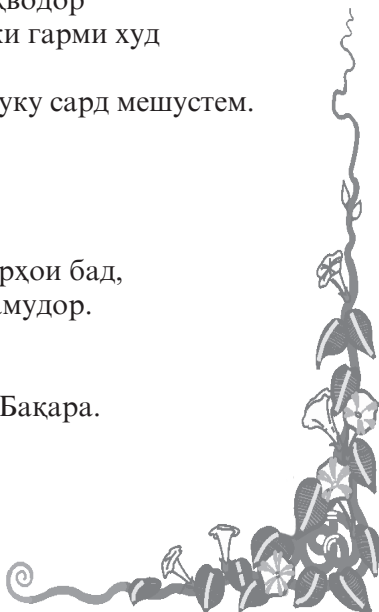
Накардастам фаромӯш
Туру, эй хучраи киштии майдони Бақара.

Мон он ҳар лаппишатро
Оварам бар ёд.
Ва ҳар гирдоби ту
Бурда фуру чонҳои бисёре

Агарчи порсо будему тақводор
Ҳамешустем агар бо ашки гарми худ
Сару рухсор
Тани худ бо арақҳои хуноку сард мешустем.

Чӣ бадтинат,
Зиёновар будӣ ту,
Ки чун ваҳшии даҳсола
Шараф пиндошӣ кирдорҳои бад,
Ва чун дурӯя бинмудӣ намудор.

Накардастам фаромӯш
Туру, эй хучраи киштии Бақара.



你汹涌着战友的血泪，
你回荡着军号的哀伤。
我恨的底蕴是酷爱，
我无畏的代价是希望。

站着死去的是英雄，
永垂不朽的是理想。
活下来是奢侈的偶然，
快把先烈的重担挑上。

祝福你，
牛田洋。

愿堤坝挺立南疆，
让阳光洒满绿浪。
看炊烟在咸风中袅袅，
闻稻花飘溢着芬芳。

我的牛田洋啊，
我永远的一瓣心香。
你是意志和理智的课堂，
你是承前启后的力量。



忆1969年7月28日，在广东省汕头市郊外的牛田洋，解放军战士和在农场锻炼的大学生同台风海啸拼搏，数百名战友牺牲。三十年后，写于1998年7月29日，美国巴尔的摩市。



Ту бурдӣ ҳамраҳи худ
Хуну ашки ҳамяроқонам,
Ту бо худ мондай афғони маҷрӯҳу шаҳидонро.
Аз ин рӯ решаи бадбиниам ишқ аст,
Аз ин рӯ нархи нотарсиам уммед аст.

Ҳар он, ки рост мурд,
Ӯ қаҳрамон бошад
Бимонад ҷовидон дар ёду хотир.
Ҳар он, ки зинда мондӣ,
Буд бар ӯ тӯҳфаи тақдир.
Ва бояд зудтар
Бори гарони ҳар шаҳидеро кашем альён.

Туро табрик
Аё, эй ҳучраи майдони Бақара.

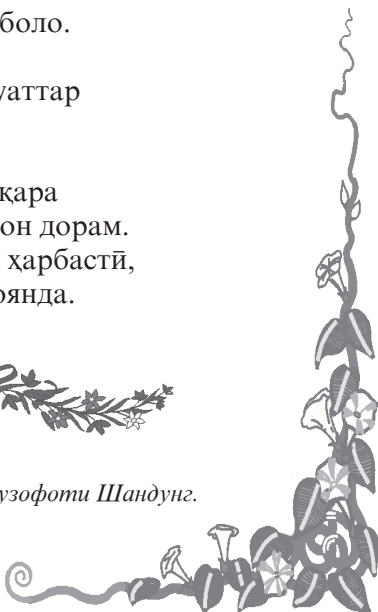
Намоям орзӯ сарбанд андар Нанҷианг монад,
Ва дар мавҷи кабуд
Рахшон бигардад нури хуршедӣ
Зи ҳар лӯла
Шавад дуди алови ошпаз боло.

Зи бӯи гул шавад танҳо муаттар
Ҳам машоми мо.

Аё, эй ҳучраи майдони Бақара
Зи ту ман ёди гулҳо ҷовидон дорам.
Ту, ки даргоҳи дарси ақлу ҳарбастӣ,
Маро уммед мебахшӣ ба оянда.



28 июли соли 1969. Майдони Бақараи музофоти Шандунг.



青春的辩证

——访大峡谷和空军基地

大漠惨淡昏黄
隐匿着明朗的空港；
苦涩土地的伴侣
是对雨与雪的渴望。

响尾蛇的沉默
大声诉说着不祥；
灰色战机的序列
增添了“大使”的蓝装。

山与山永难相遇，
水与水向一处流淌。
三十年前的对手
伙伴之歌轻唱。

西半球的“喜马拉雅”
深深下陷，
四十亿年前的洋底
挣扎着，
上升为高岗。
地层迁徙的阵痛——
峡谷新生的辉煌！

刚刚读懂的人生
同宇宙万物一样：
昨日的苦难
在今朝补偿；
每一寸生命的伤逝
都凝成亘古真谛、
坚实漂亮！

追记于1998年9月23日，自夏威夷檀香山飞往纽约途中。



ДИАЛЕКТИКАИ ҶАВОНӢ

- Дидор аз Гранд Канён (Водии бузург) ва базаи
қўшунҳои ҳавоӣ

Дар биёбони фароҳу хираву тор
Гӯшае чун бандаре бошад чароғон.
Ин замини хушк аз беобии худ
Дорад уммеде ба дил аз барфу борон.

Шақшақаморе агарчи буд хомӯш,
Мекунад аз нохушӣ овоз боло:
Сафкашон тайёраҳои ҷангии ҳасм
Мефизояд ҳашмати парвоз ҳоло.

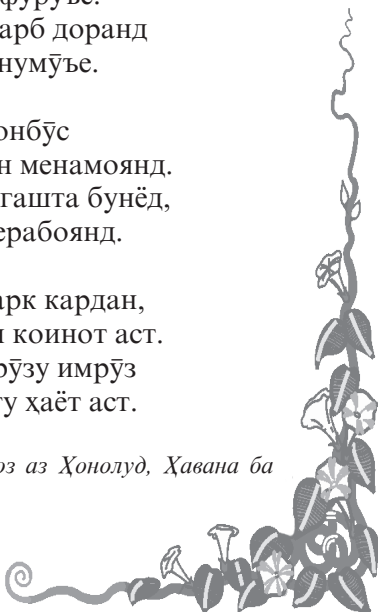
Кӯҳҳо ҳаргиз намеоянд бо ҳам,
Лек меоянд бо ҳам руду руде.
Беш аз сӣ сол шуд, ки месарояд
Душман аз ҳамбастагӣ форам суруде.

Бин, Ҳимолой аст чун нимкурраи ғарб,
То ба беохирҳо рафта фуруёе.
Чор миллиард сол ҳарбу зарб доранд
З-умқи укёнус аз баҳри нумӯе.

Оқибат чун кӯҳҳои осмонбӯс
Ном доранду ба чашмон менамоянд.
Водии нав байни кӯҳҳо гашта бунёд,
Бо ҷилоҳо гӯшаи дил мерабоянд.

Ҳастии инсон бубояд дарк кардан,
К-он ҳама якранг мисли коинот аст.
Ҳар раҳи тайкардаи дирузу имрӯз
Чун ҳақиқат пойдор асту ҳаёт аст.

23 сентябри соли 1998, ҷангоми парвоз аз Ҳонолуд, Ҳавана ба
Нюйорк.



密西西比河礼赞三章

1 A 明尼苏达大学中国留学生国庆暨中秋联欢会素描

故国月明，
长河风清。

天涯的长啸，
春晖的回声。

欢快的暖泪，
拳拳的亲情。

2 A 在大河边学中文的美国孩子印象

千帆过尽，汽笛低吟。

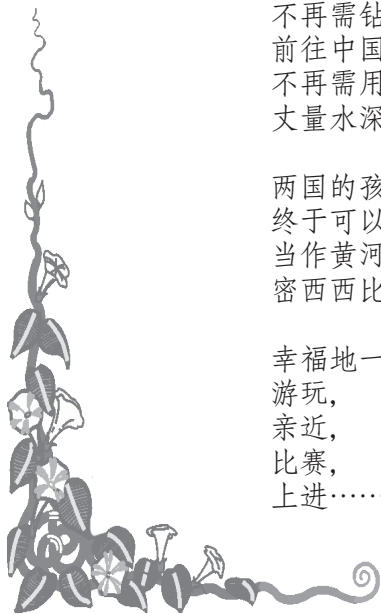
极目处：

绿树，
蓝天，
白云。

不再需钻“地洞”
前往中国，
不再需用“吐温”
丈量水深……

两国的孩子们
终于可以把地球
当作黄河边的小镇，
密西西比旁的乡村。

幸福地一起
游玩，
亲近，
比赛，
上进……



ДАРӢИ МИССИССИППИ

Се мадҳия

1. Тасвири донишҷӯёни чинӣ дар Донишгоҳи Минесота ҳангоми ҷашни Рӯзи Миллӣ ва Иди Чун Чию (Иди миёни тирамоҳ)

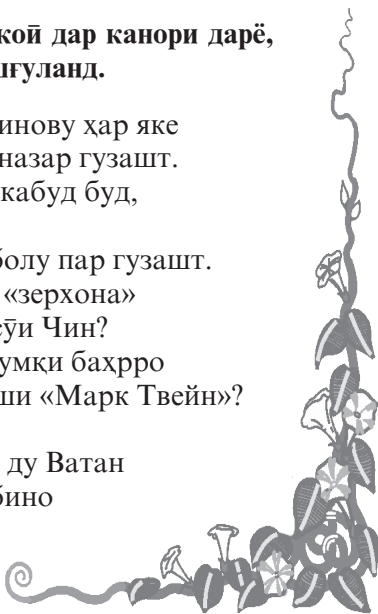
Маҳтоб медурахшад
Дар осмони Миҳан.
Ояд зи рудборон
Боди вазони Миҳан.
Ояд садои фораи
Аз гӯшаи ҷаҳоне
Гӯё ки волидайнон
Созанд меҳрубонӣ.

Резанд ашки шодӣ
Дилбандҳои хушнуд.
Ифшои роз созанд,
Аз дӯстдории худ.

2. Таассурот аз кӯдакони амрикоӣ дар канори дарё, ки ба омӯзиши забони чинӣ машғуланд.

Ҳазор киштӣ дар шинову ҳар яке
Садои паст доду аз назар гузашт.
Дарахт сабз, осмон кабуд буд,
Ва абрпораи сафед
Ҳамчу кафтари ба болу пар гузашт.
Чӣ хоҷат аст пас ба «зерхона»
Дар раҳи сафар ба сӯи Чин?
Чӣ хоҷат аст санҷӣ умқи баҳрро
Ба киштии зиреҳпӯши «Марк Твейн»?

Бимон, ки зодагони ду Ватан
Кунанд дар Замин бино



用英语，
也用中文——
这世界上最古老、
用的人最多、
生命力最强的语文。

3A 漫步河边的哲学思考

万水之河
密西西比！
你的上游
竟这般不深、不宽，
平平淡淡，
谈不上俏丽玲珑，
更没有惊涛拍岸……

还要历尽
数十个日日夜夜
才能到达
墨西哥湾，
还要走遍
八千多里的曲曲折折
才能出现
新奥尔良的水波连天，
还要吸吮
九千多条河溪的点点滴滴
才能谱成
你撼天动地美丽诗篇。



写于1998年10月9日，自洛杉矶飞往北京中国东航班机上。

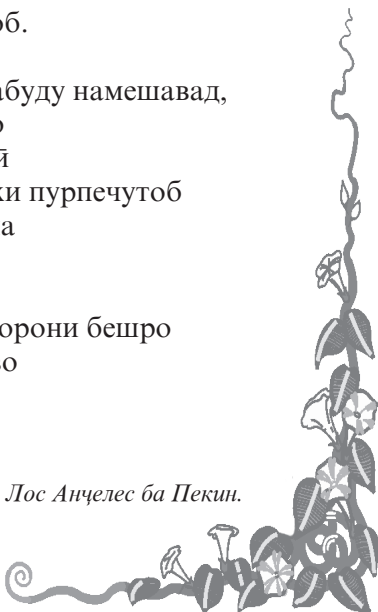
Чу шаҳраки Хуанэву
Чу деҳае ба соҳили Миссиссиппи.
Ба ҳам қарин шаванд,
Меҳрубон шаванд,
Бабахт гашта,
Рафта пеш,
Шӯҳраи ҷаҳон шаванд.
Забони англисиву
Забони чинӣ
Дар ҷаҳон, ки саҳтҷон бувад,
Барои баччагони ду Ватан
Мададрасон шавад.

3. Фалсафаи хангоми дар соҳили дарё қадам задан ба сар омада

Дарёи ҳазор об
Миссиссиппӣ!
Саробҳои ту на чуқуранду на фарох.
Ҳамвору камоб.
Чун гӯямат, ки ту зебову дилкашӣ,
Мавҷат ба соҳилат
Расад бо ранҷу бо азоб.

Ҳам суръати ту тез набуду намешавад,
То гарданаи Мексико
Дах рӯзу шаб равонай
Бо ҳашт ҳазор фарсахи пурпечутоб
То ки расӣ ба Орлеана
Дам кашӣ
Ту катра-қатра,
Зарра-зарра руду ҷӯборони бешро
То шавӣ таронаи шево
Дар арзу дар само.

9 октябри соли 1998, ҳангоми парвоз аз Лос Анҷелес ба Пекин.



故乡愿

我愿是
你春雨中的一滴汗，
我愿是
你痛苦中的一滴泪。

我愿是
你旗帜上的一滴血，
我愿是
你秋场上的一株穗。

我愿是
你堤坝上的一片石，
我愿是
你瑞雪中的一朵梅。



1998年10月14日，北京。记在十五届三中全会上听江泽民同志讲我国跨世纪任务和加强农业、密切与农民父老乡亲的关系事。

ОРЗҮ БА ДЕҲИ ЗОДГОҲ

Орзӯ дорам, ки баҳрат
Қатраи борон шавам.
Орзӯ дорам, ки гардам
Аз бароят ашки ғам.

Орзӯ дорам
Ки ман дар парчамат
Як қатра хун бошам.
Орзӯ дорам,
Ки ман як хӯшаи пурбор
Дар саҳрои ту бошам.

Орзӯ дорам,
Ки бошам
Резасанги соҳили дарёи ту.
Орзӯ дорам,
Ки бошам
Як гуле
Зери барфи файзбору пурчилои ту.



14 октябри соли 1998. Аз суҳанрони чаноби Чанг Земин дар бораи таҳкими соҳаи кишоварзӣ илҳом гирифта, ин мисраъҳоро навиштам.



兵马俑

青铜战车
已驶过残月霜晨，
冰凉铠甲
迎来了雨露初春。

世纪的干戈
塑造了磅礴的军威，
战马的嘶鸣
讴歌着不屈的国魂。

站在你们中间，
我编入了士兵的方阵；
立在你们身边，
我是后来的将军；
走在你们面前，
我冲锋奋不顾身。



1998年10月16日，有感于拟与时任总装备部部长曹刚川自北京赴酒泉，将有机会飞越西安。

САРБОЗУ АСПОНИ КУЛОЛӢ

Бо ароба,
Аробаи ҷангӣ.
Ки биринҷӣ бувад ҳама чояш
Субҳи содиқ ба нури хираи моҳ
Аскари сардгашта аз сармо
Рост истода асп меронад
Ӯ зи борон намекунад парво.

Ҷангҳои қадима бинмуданд,
Шӯҳрату шони аскарон боло.
Аспҳои низомӣ шиҳа кашанд,
Рӯҳи нашкастаро бихонда сано.

Ҳамчу сарбоз бинам андар саф,
Истода каторатон худро
Бо шумо ман қадам занам бар пеш,
Нест биме зи мурданам асло.



*16 октябри соли 1998. Ҳангоми парвоз аз болои Сиан, дар роҳи
Пелсин-Ҷиучуан.*



生物钟

岁月啊，
作为记载别离的书卷，
你是线装的古董，
作为无数新起点的集纳，
你是永远的年轻。

祖国啊，
我告别第一声啼哭，
是伴随你在母腹中的骚动，
我系上火红的领巾
是迎接你隆重的诞生。

第一次离开家们
是骑着爷爷的毛驴出行，
第一次告别国门，
东方传统是最好的启蒙。

有谁送我继续前行？
喷薄的朝阳挂在长城！
岁月的血脉是我的生命线，
祖国的神经是我的生物钟。



1998年10月19日，中国外交部新大楼。

СОАТИ БИОЛОҶӢ

Эй Вақт!

Мисли дафтари ёди ҷудоиҳо,
Ҳамчун китоби кӯҳнае аз рафтагон туй.
Чун нуқтаи ҳамоиши оғози беҳисоб
Доим ҷавон туй.

Эй Ватан!

Вақте ки ноором будӣ,
Ман гиристам.
Он ҳам садои гирияи бори нахуст буд
Вақте ки буд чашни ту
Ман шодмон шудам
Кардам ба гардан шарфи оташранги
Сурхи худ.

Бори нахуст аз хонаи худ чун шудам бурун
Будам савори маркаби бобои хештан.
Бори нахуст чун бигаштам берун аз Ватан
Буд анъаноти шарқӣ беҳин раҳнамои ман.
Вақти гусели ман кӣ меояд дами сафар?
Пурнур аз шеди саҳар Девори Чин бишуд,
Рағҳои хунгузар шуда бар Вақт тори умр,
Тори асабҳои Ватан шуд Соате ба ман.



19 октябри соли 1998. Бинои нави Вазорати корҳои хориҷӣ.



题纽约斯塔滕岛植物园中国园林

清风两万里，
斯岛增芳馨，
根深五千秋，
此园多春荫。



1998年11月23日，感恩节于华盛顿。

注：我国江苏苏州的园林工人为纽约市郊斯塔滕岛植物园援建的中国园林定于1999年4月开园。这将是中美人民友谊和两国文化交流史上的又一奇葩。

**ДАР ВАСФИ БОҒИ ЧИНОЙ, БОҒИ
БОТАНИКИИ ҶАЗИРАИ СТЕЙТЕНГ,
НЮЙОРК**

Вазида боди фораи аз ҳазорон фарсахи дуре
Биёрад бар Стейтенг бўю нахат, ҳам тароватҳо.

Агарчи поиз асту панҷ ҳазорум сол дорад боғ,
Баҳорон гулфишон гардад дубора бо назокатҳо.



23 ноябри соли 1998, Вашингтон.



序王洛宾影集

歌声并不遥远——
始发自美丽的心房；
衣裳并未镶金边——
羞却了半个月亮。

浸透了草根的亲切，
酿出了奶汁的芬芳。
沐浴过大西北的旭日，
辉煌到联合国的殿堂。



1998年12月16日，中美建交公报签署20周年于华盛顿。

注：王洛宾（1913年-1996年），我国著名作曲家，曾积极参加抗日救国艺术活动。1994年，我任中国常驻联合国代表时，曾参与组织在联合国哈马舍尔德礼堂演出他创作的中国民歌。81岁高龄的王洛宾同志在演唱《掀起你的盖头来》时，手提果篮登台伴舞，大受欢迎，气氛之热烈为该礼堂历史上所罕见。

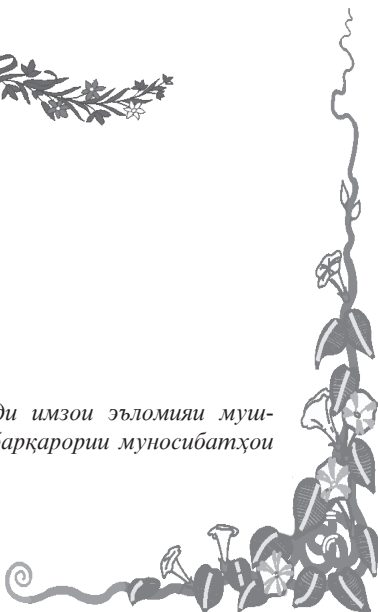
ПЕШСУХАН БА АЛБОМИ РАСМҲОИ НЮЁРКИИ ВАН ЛУОБИН

Садои нағма меояд,
На аз дур –
Садо меояд аз кошонаи дил.
Набуда пирахан – аз тори тилло
Валекин рӯшанӣ бигрифта аз мох.

Магар ширинии шире макидаст,
Ки дорад хусни ҳамчун сабзаи тар.
Бибурда баҳра аз нури сахаргоҳ
Зи хуршеди шимолу ғарб хуштар,
Садои нағма меояд зи театр,
Зи Созмони Милал бо сози дигар.



*16 декабри соли 1998, 20-ум солгарди имзои эълومияи муш-
тарак миёни Чин ва Амрико оид ба барқарорӣи муносибатҳои
дипломатӣ. Вашингтон.*



凤凰城中国文化中心

大沙漠新添的绿洲，
吉祥鸟初生的霓裳，
沧浪亭徐徐的清风，
西子湖连结的桥梁。



1998年12月26日，自华盛顿去巴尔的摩途中。

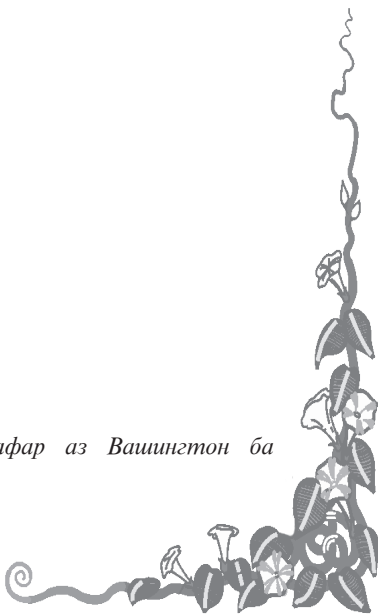
注：美国亚利桑那州首府凤凰城是在沙漠里新兴起的城市，以传说中能在烈火中死而复生的吉祥鸟凤凰命名。我国中粮总公司在该城创建的中国文化中心花园里有关于炎帝、黄帝的壁画，也有仿照苏州始建于唐朝的沧浪亭以及杭州三潭印月等修建的景观。

МАРКАЗИ ФАРҲАНГИИ ЧИН ДАР ФЕНИКС

Воҳа шуд бунёд дар байни биёбони бузург,
Оварад мурғи чавонӣ хушхабар бо болу пар.
Мевазад форам насими мавҷҳои пуршитоб,
Мекунад пайванд бо пул кӯли ғарбӣ аз дигар.



*26 декабри соли 1998. Ҳангоми сафар аз Вашингтон ба
Балтимор.*



公鸡报告肥皂剧

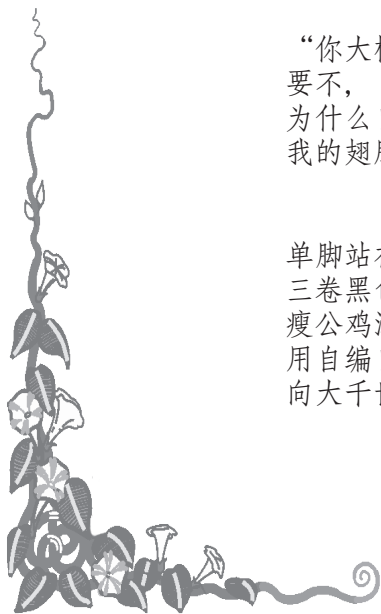
单脚站在
八百页荒唐堆砌的肥皂箱边，
瘦公鸡涨红了小脸，
用傲慢、偏见、猜忌……
向事实与常识宣战：

“你肯定偷窃了我的羽毛，
要不，
今天你的容貌
为什么比我还更娇艳？”

“你或许也偷了一七七六年前
我亲自设计、亲自产下的超蛋，
要不，
几十年来你的产品
半径、周长、材料、参数……
为什么都似曾相识，
连外形也几乎一样椭圆！”

“你大概还偷过我的运载技术，
要不，
为什么自离开故土海德公园
我的翅膀再也无力飞返？！”

单脚站在
三卷黑色梦呓堆砌的肥皂箱边，
瘦公鸡涨红了小脸，
用自编自导自演的闹剧
向大千世界挑战：



СУРУДИ ҲУБОБИИ ХУРҶС

Канори куттии собуну авроқи китобе пучу
бемаънӣ,

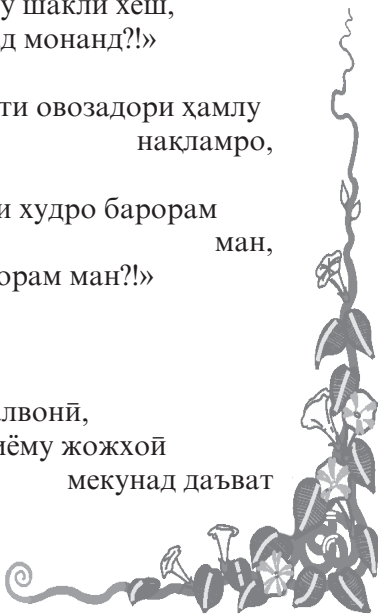
Сари як пой истода,
Хурӯсе рӯйи худро карда алвонӣ,
Басо мағруру зӯру мӯътакиду муддаиву окилу
шаккок,
Биоғозад набардашро алайҳи ҳақ, алайҳи
фаҳмиши содда:

«Пару боли маро дуздидаӣ, бешак,
В-агар на,
Чаро имрӯз рӯйи ту
Зи рӯйи ман бувад зебову рангинтар?».

«Ва ё дуздидаӣ ту тухмҳои вижаи манро,
Ки онро сохтам дар қарнҳои сарди дуродур.
В-агар на,
Чаро маҳсули ту даҳсолаҳое чанд,
Ба ҳаҷму рангу таъму вазну шакли ҳеш,
Ба маҳсули азизи ман бувад монанд?!»

«Зи ман дуздидаӣ ту санъати овозадори ҳамлу
нақламо,
В-агар на,
Чаро аз мурғхона, чун сари худро барорам
ман,
Дигар парвои парвозе надорам ман?!»

Канори куттии собун,
Сари як пой истода,
Хурӯсе рӯйи худро карда алвонӣ,
Ба чандин шӯру ғавгову киёму жожхой
мекунад даъват



“哼，我情愿为黑暗鸣唱，
我有意让时钟倒转；
党同伐异，
进军银色鸡窝，
我追求一爪遮天；
领导霸权新潮流，
我主张一鸡说了就算……”



记听赵启正主任在电视上剖析《考克斯报告》时脑海中形成的一幅漫画，1999年6月3日，于缅因州波特兰飞纽约皇后区法拉盛途中。

Ба сӯйи ормони дури кайвонӣ:

«Маро беҳтар, ки хонам дар шабони тор,
Ба пас гардиш диҳам вақту замонҳоро,
Бигардам ёри ҳамфикрони хешу душмани агёр,
Хучум орам яке бар хонаи мурғон,
Кунам хезу фаро гирам фарози осмонҳоро.

Кушоям роҳи нав бар расму ойини ҷаҳонхорӣ,
Мароми ман: «Кифоят мекунад як ҳарфи мурғе
аз сари ёрӣ».



*Июни соли 1999, дар роҳи сафар аз Портланд ва Майне ба Куинз
ва Нью-Йорк.*



梦见爷爷

清一色的硬石头，
爷爷是一座山岗。

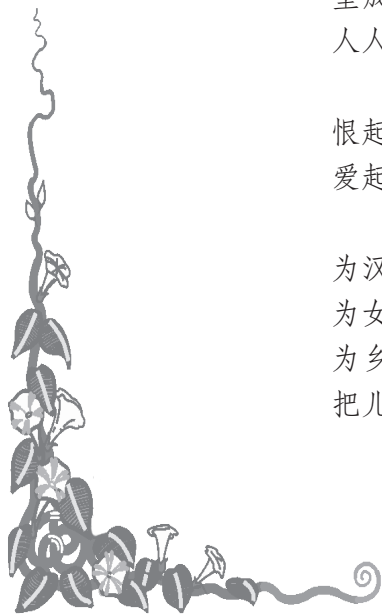
六十年前做过路障，
把日本人的兵车阻挡。
六十年后砌成导弹坚井，
与超级的野蛮较量。

粉身碎骨，
也是花岗。

铺垫泰山栈道，
迎接东海霞光；
垒成山坡屋宇，
人人说冬暖夏凉。

恨起来像钢钎，
爱起来像陈酿。

为汉奸钉棺材，
为女儿打嫁妆。
为乡亲扎针号脉，
把儿子送到前方……



ХОБ ДИДАМ БОБОЯМРО

Санги сахти тозаву якранг –
Хорасанги кӯҳсорон аст бобоям.

Шаст сол аз ин муқаддам сангҳои
босадоқат
Роҳи аскарҳои Ҷопонро гирифтанд.
Шаст соли баъд бар гори ракет табдил
гаштанд –
Аз ракети кишвари пурқудрати дунё.

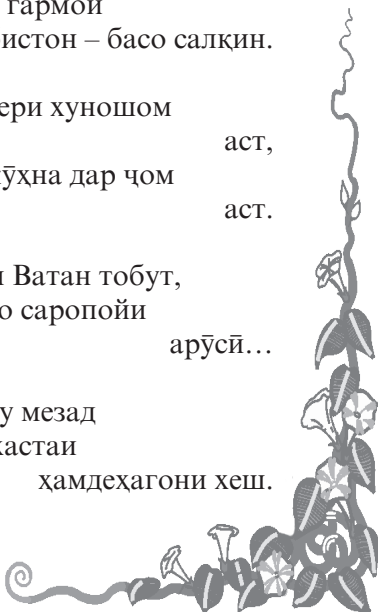
Гарчи онҳо пора-пора-нд,
То ҳанӯзам санги хора-нд.

Раҳ ба сӯйи кӯҳи Тайшан боз карданд,
Баҳри Шарқӣ баҳри онҳо тӯҳфа овард
абрҳои равшану рангин,
Дар сари кӯҳҳо асоси хонаҳои пуршукӯҳ
гаштанд,
Дар зимистон – гарму дар гармон
тобистон – басо салқин.

Хашми онҳо ҳамчу шамшери хуношом
аст,
Меҳри онҳо чун шароби кӯҳна дар ҷом
аст.

Сохтанд аз баҳри хасмони Ватан тобут,
Дӯхтанд аз баҳри духтарҳо саропойи
арӯсӣ...

Набз месанҷид бобои ману мезад
Сӯзани дармон ба ҷисми хастаи
хамдеҳағони хеш.



手掌沟壑纵横，
胸膛铮铮作响！

清一色的好石头，
爷爷是高高的山岗，

无字的丰碑，
民族的脊梁。



1999年6月9日，自华盛顿去纽约途中听说北约暂停轰炸南斯拉夫，追念30年前逝世的祖父：一个普通的庄稼人、石匠、木匠和乡村医生。

Ў писарро сӯйи майдонҳо ҳидоят кард,
Ҳамчу нури дидагони хеш.

Пур зи решу обила бошад кафи дасташ,
Метапад дар синаи ӯ қалби гарми
ҳақпарасташ!

Хорасанги кӯҳсорон аст бобоям –
Санги хуби тозаву якранг,
Ҳайкали беном
Аз барои миллати бонанг!



9 июни соли 1999, ҳангоми сафар аз Вашингтон ба Нью-Йорк, баъди шунидани хабари таъхири бомбаборони Югославия, бобоямро ба ёд овардам, ки сӣ сол пеш аз ин чун деҳқон, хиштчин, намадбоф ва табиби халқӣ аз дунё гузашта буд.



姥姥的樱桃

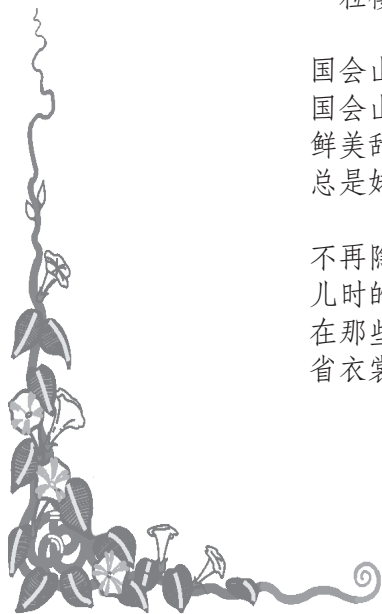
国会山上半块乌云，
国会山前几株杂草……
于是，
数十年后
思念起姥姥的樱桃。

姥姥家地少、钱少，
只有谷子、地瓜、豆角……
半亩小园和一棵
红绿斑驳的樱桃。

对一个夏日里的顽童，
多大的树冠，
多大的逍遥！
当舌头能舔到绿叶，
一滴馋涎，
一粒樱桃！

国会山上半块乌云，
国会山前没有樱桃。
鲜美甜嫩的记忆
总是姥姥的辛劳。

不再隐瞒
儿时的骄傲：
在那些省鞋子、
省衣裳的中午，



ОЛУИ БИБӢ

Соя дорад пораи абре ба болои Капитол Ҳилл,
Тӯдаи сабзи алаф афтода дар пойи Капитол
Ҳилл...

Ёд орам,
Баъди чандин сол,
Олуҳои бибиамро.

Ҳавлии кӯчак,
Кисаву дастони холӣ,
Киштае аз лубиёву арзану мошу каду...
Боғча дар соҳати ним му,¹
Бо дарахти сурху сабзу зарди олу.

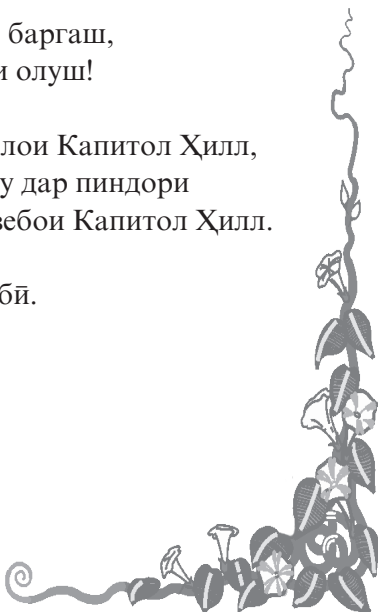
Баҳри ман – ин кӯдаки бераҳу бесомон –
Шаҳдарахте буд олу дар тамузи рӯзи тобистон,
Пур зи озодиву шодӣ!
Ваҳ, чӣ кайфият ато мекард
Бар забони ман расиданҳои баргаш,
Бар даҳони ман фитоданҳои олуш!

Соя дорад пораи абре ба болои Капитол Ҳилл,
Гул фишонад як дарахти олу дар пиндори
зебои Капитол Ҳилл.

Ёди ширин, ёди хушбӯ,
Ёди заҳматҳои роҳатҷӯи бибӣ.

Ман дигар пинҳон надорам
Ифтихори тифлиамро:

1. Му — воҳиди масоҳат дар Чин.



知了热得闷头鸣叫；
只有我
悄然跃上枝杈，
尽情地消受姥姥的樱桃。

不再遮盖
永远的自豪：
不怕那山的乌云，
不怕这山的杂草！
吃足了姥姥的樱桃——
在故园的半亩一角。



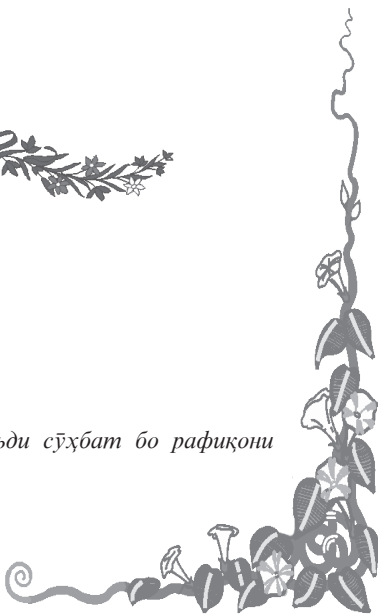
1999年6月18日，在康涅狄格州哈特福德市的马克·吐温（1835年-1910年）故居与美国友人谈大师笔下正直可爱的顽童哈克贝里·费恩和当前美国国会的一股反华逆流。

Дар тамузи рӯзи тобистон,
Он замоне, к-аз либосу кафш парвоям
набуд асло,
Он замон ки чир-чирак мехонд мастана,
Ман фақат танҳои танҳо, бесадо
Мешудам болову мебурдам ҳаловат
з-олуи бибӣ.

Ман дигар пинҳон надорам
Ифтихоре, ки даруни сина дорам:
Ман наметарсам зи абри тораи кӯҳ,
Аз алафҳои пареши бораи кӯҳ!
Баски серӣ хӯрдаам олуи бибӣ
Дар канори ҳотай ниммуи бибӣ.



*18 шони соли 1999, Конектикум, баъди сӯҳбат бо рафиқони
амрикоӣ дар саробӯстони Марк Твейн.*



基辛格博士私人盛宴于纽约

多上了几道，
比别人。
酒饮不尽，
重在缘分。

多叙了几言，
比别人。
话说不尽，
重在心近。

多攀了几峰，
比别人。
山登不尽，
贵在平稳。

多看了几着，
比别人。
棋下不尽，
贵在深沉。



记于1999年9月9日，纽约至费城面包车上。



БАНКЕТИ ХУСУСИИ ДОКТОР КИССИНЧЕР ДАР НЮ-ЙОРК

Қадахҳо гашт холи бешуморон,
Тихӣ аммо намонад чоми ёрон.

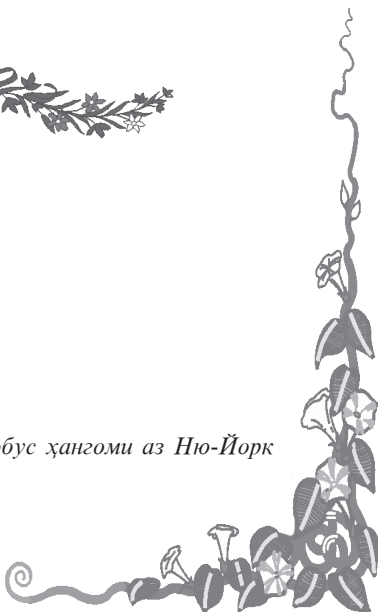
Суҳанҳо борҳо гардид нозил,
Чудо н-афтад вале ҳарфи ҳақ аз дил.

Чӣ кӯҳҳое туро пеш омада дар зиндагонӣ,
Ту онҳоро сипардӣ бо талошу азми чонӣ.

Қаҳон чун тахтаи шатранҷбозист
Ва «бозигар агар хуб аст, ўро мушките нест».



*9 сентябри соли 1999. Дар микроавтобус ҳангоми аз Ню-Йорк
ба Филадельфия омадан.*



城楼心曲

花海涌动着
欢声笑语，
三军展示着
国威的雄壮。

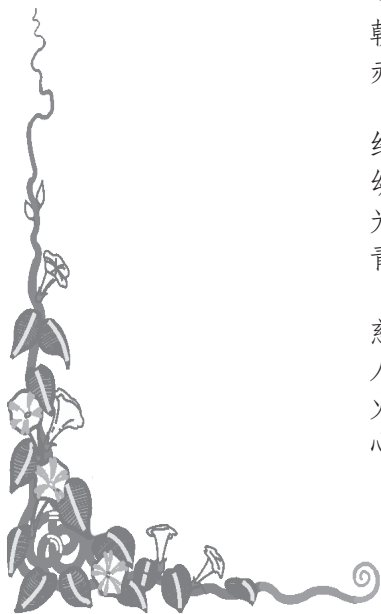
思绪飞跃得
比城楼高远，
心田澎湃着
历史的波浪。

母亲为我孕育了
不屈的生命，
祖国为我升起
不熄的太阳。

母乳滋润
寸草嫩芽，
朝阳照亮
赤子梦想。

纤手轻揽
幼稚的蹒跚，
光合酿造
青春的芬芳。

慈爱呵护
人生的柔弱，
火炬点拨
心灵的航向。



СУРУДИ ДИЛ АЗ МИНБАР

Гул мавҷ дорад ҳамчу баҳр
Бо хандаҳои марду зан,
Саф-саф равонанд аскарон
Дар поси номуси Ватан.

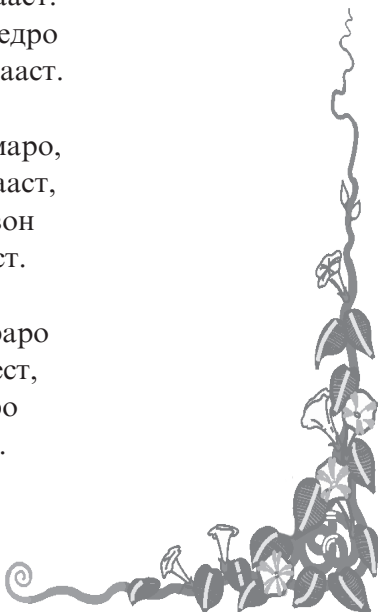
Фикрам фаротар меравад
З-ин минбари олинишон.
Қалби маро орад ба шӯр
Таърих аёну ноаён.

Модар маро бахшидааст
Ин умру ин зеби ҳаёт.
Меҳан маро бахшидааст
Ин офтоби пурнишот.

Модар маро бо шири хеш
Рӯху равон бахшидааст.
Меҳан ба ман хуршедро
То ҷовидон бахшидааст.

Бигрифта дастони маро,
Пойи ба поям бурдааст,
Дар ҷодаи умри ҷавон
Сӯи бақоям бурдааст.

Ин парчами нимасраро
Ҷуз ростӣ парвоз нест,
Ин чомаи нимасраро
Ҷуз ростӣ овоз нест.



五十年的红领巾
永远忠诚，
半世纪的大风歌
永远高昂。

我的同胞和我
我们是中国，
我和我的同胞
我们是坚强。

新世纪新征程
充溢着希望，
新千年新挑战
再铸辉煌。



1999年10月1日，在天安门城楼参加庆祝新中国50华诞，喜看大阅兵和群众游行。10月3日，追忆于自北京飞旧金山东方航空公司班机上，这一天也是我加入中国少年先锋队（原称中国少年儿童队）50周年。

Бо ҳамватанҳои азиз
Мо Чини ҷовидонаем.
Бо ҳамватанҳои азиз
Мо сарди ҳар бегонаем.

Дар ибтидои асри нав
Дилҳо пур аз уммедхост.
Моро зи саҳтӣ бок нест,
Дар пеши рӯ хуршедхост.



*3 октябри соли 1999, ҳангоми сафар аз Пекин ба Сан Франсиско.
Дар минбари Тиананмен рӯзи 1 октябр расми гузашти аскаронро
тамошо карда, ин мисраъҳоро офаридам.*



志哀马绍尔

太平洋一弯项链，
赤道北一簇耳环。
无数点袖珍的宝石，
细细的一线绿贯穿。

怎耐得半丝粗暴，
却偏有蘑菇云数度冲天。
一心作无名的“香格里拉”，
却偏有“比基尼”射线污染！



1999年10月15日，自费城赴纽约，与美国友人谈美参议院13日拒绝批准《全面禁止核试验条约》（CTBT），记起1996年访问马绍尔共和国时，那里的老百姓抱怨美国曾在他们国家的比基尼环状珊瑚岛试验原子弹，使当地的水、大气和土壤遭到严重污染。后来有时装界好事者把时髦的泳装命名为“比基尼”，以追求轰动效应。

注：“香格里拉”，藏语“世外桃源”之意。

ОРМОНИ ҶАЗИРАҶОИ МАРШАЛ

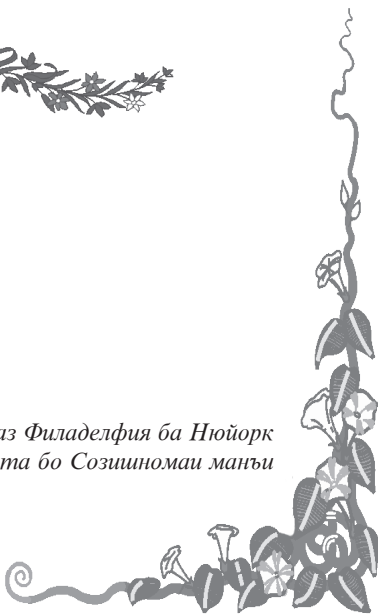
Гулӯбанде ба Уқёнуи Ором аст,
Ва ё чун гӯшвори Экватор аст.
Ту пиндорӣ, ба тори риштаи сабзе
Кашида симу гавҳар бешумор аст.

Чи сон ин шаддаи зебову нозукро
Ба гардунҳо, миёни абрҳои занбурӯғие
бубинӣ?

Чи сон орзуи поки мисли Шангри-ла
Бимирад дар гӯбори ҳастай дар хоки
Бикинӣ?!



*15 октябри соли 1999. Ҳангоми сафар аз Филадельфия ба Нюйорк
ҷиҳати шитирок дар вохӯрије дар робита бо Созишномаи манъи
санҷиши силоҳи ҳастай.*



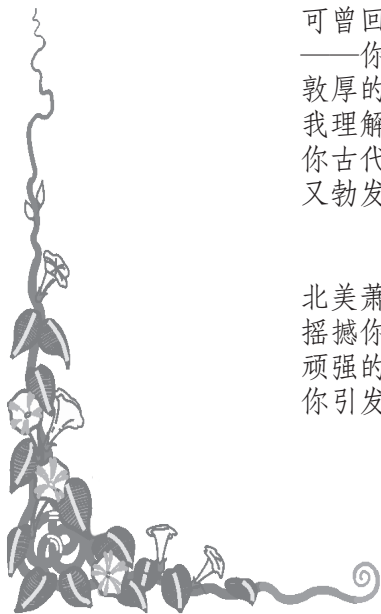
又见老玉米

多少年了！
终于
哦，又见老玉米——
你阅尽晴晴雨雨，
依然在野外挺立。

常消受你的硕果，
难得见你的英姿。
知道九九年窝窝头贵，
淡忘了六一年玉米粥稀。

曾挑剔你的黄白、粗细，
很少讲你豁达的身世。
几百年前传入中国，
音信茫茫，
山分水离，
可曾回访墨西哥、危地马拉、洪都拉斯
——你遥远又亲近的故地？
敦厚的老玉米，
我理解你的不易。
你古代开放的先河
又勃发新的生机！

北美萧瑟的秋风
摇撼你产后的躯体。
顽强的老玉米
你引发了多少感叹、悲凄！



ДИДОРЕ ДИГАР БО ҶУВОРИМАККА

Солҳо бигзашт!

Ниҳоят

Бо ту вохӯрдам зи нав, эй маккаи ман!

Борҳо ту дидай борону тобишҳои хуршед,

Лек дар саҳро ханӯзам сабз мегардӣ ба уммед.

Хӯрдаам гарчи фаровон донаатро,

Диданат бар ман вале сахт асту душвор.

Ёд доранд одамон торти гаронатро (соли 1999),

Кардаанд аммо фаромуш гардсӯзи

меҳрубонатро (соли 1961).

Он замонҳо шиква буд аз зардиву аз сахтии ту,

Аз куҳансолии ту ҳарфе наоранд ин замонҳо.

Қарнҳо пеш омадӣ бар сарзамини Чин,

Баъд рафтӣ сӯии дурӣ,

Ту гузаштӣ аз талу кӯҳпораду дарё,

Бозгаштӣ бар Гуатемалаву Гондурасу Мексик,

Ту зи дурӣ сӯии меҳан омадӣ, бикшода оғӯш?

Эй ҷуворимаккаи дилсӯз,

Ман бидонам мушкилатро.

Дар қадим он чашмаобе, ки бизодӣ,

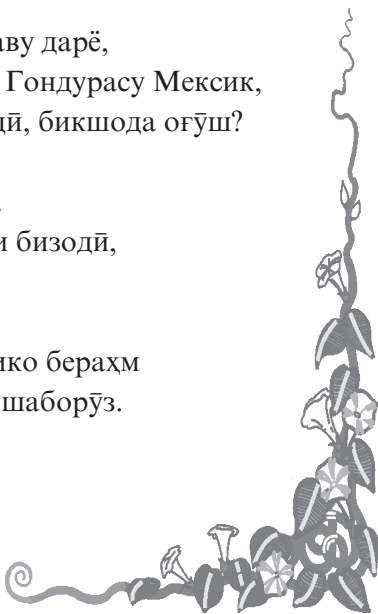
Шуд зи нав дарёи пурчӯш!

Тундбоду аз Шимоли Амрико бераҳм

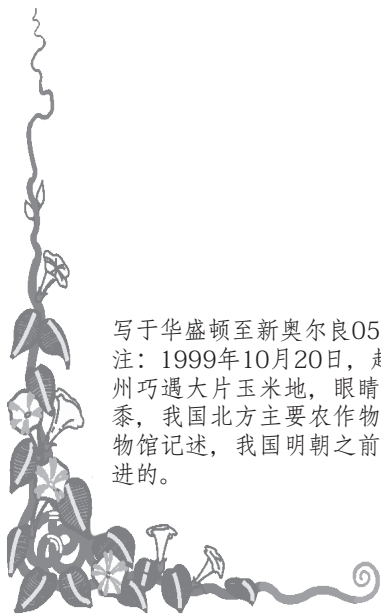
Баргу боратро биафшонад шаборӯз.

Борҳо, эй маккаи собит,

Кардай ту нолаи чонсӯз!



幸亏时令难违，
沧桑有序，
明春又是一片绿意。
阳光还是阳光，
空气还是空气，
雨露还是雨露，
大地还是大地。
生长着的不会衰老，
玉米还是玉米！



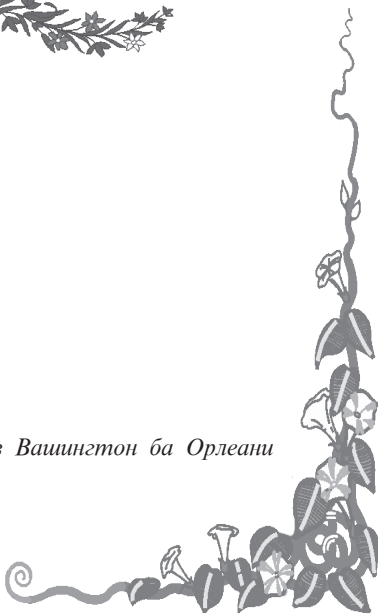
写于华盛顿至新奥尔良0599班机上。

注：1999年10月20日，赴怀俄明、路易斯安那州演讲前在马里兰州巧遇大片玉米地，眼睛为之一亮。玉米又称苞米、棒子、玉蜀黍，我国北方主要农作物之一，通常被称为粗粮。据中国历史博物馆记述，我国明朝之前没有玉米，玉米是明朝自中美洲国家引进的。

Мушкили ту бигзарад, оре,
Бар ҳама рӯю раҳи олам низоме ҳаст.
Боз ояд навбахори хурраму шодоб,
Офтоб охир ҳамон аст,
Осмон охир ҳамон аст,
Шабнаму борон ҳамон аст,
Хоки пурэхсон ҳамон аст, -
Доимо дар сабзиш асту навҷавон аст,
Маккаи мо ҳам ҳамон аст!



*Ҳангоми парвоз дар хати № 0599 аз Вашингтон ба Орлеани
Нав.*



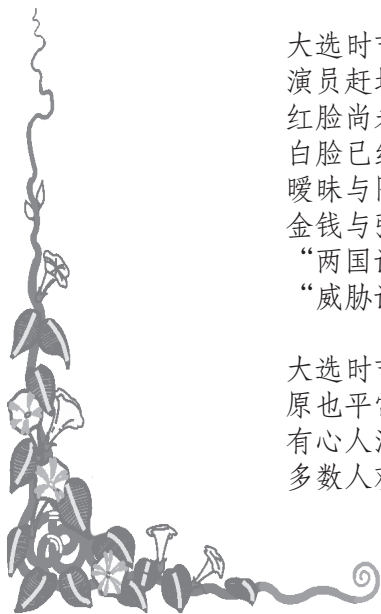
大选时节

大选时节，
熙熙攘攘。
高高山头
无人“下岗”。
有事的比平常更累，
无事的比有事更忙。

大选时节，
行情上扬。
美元焕发出智慧，
民主膨胀着想象。
攻击同党同胞，
也把外国捎上。
无中生有是朝阳工业，
说三道四是新兴行当。
无知可以壮胆，
伪善就是“力量”。

大选时节，
演员赶场。
红脸尚未登场，
白脸已经开唱。
暧昧与阴谋搭配，
金钱与强权成双。
“两国论”鬼鬼祟祟，
“威胁论”怪诞荒唐。

大选时节，
原也平常。
有心人演戏，
多数人观望。



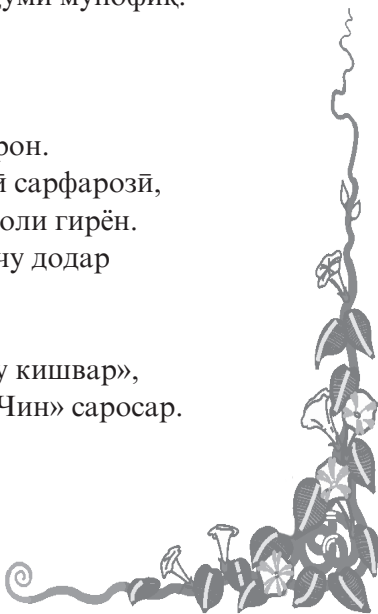
ФАСЛИ ИНТИХОБОТ

Дар фасли интиҳобот
Чӯшад ҳаёти мардум чун мавҷ бемуҳобот.
Сабт аст сар-сари кӯҳ:
«Бекор мешавад кам».
Он кас, ки кор дорад, танхастаасту афғор,
Он кас, ки ҳаст бекор, бошад ҳамеша пуркор.

Дар фасли интиҳобот
Хуб аст вазъи бозор,
Нек аст роӣи дулор.
Вақт аст бар «адолат» бар тахти худ нишастан,
Ҳамҳизбу ҳамватанро вақт аст сар шикастан,
Бар ҷумла кишвари ғайр вақт аст сар халидан,
Бар фикрҳои ҳарза вақт аст қад кашидан.
Ҳарфи «фалон-фалонҳо» бозор мекунад гарм,
Бар ҷоҳилу сияхдил фурсат бувад мувофиқ,
Мӯҳлат бувад мусоид бар мардуми мунофиқ.

Дар фасли интиҳобот,
(Он сон ки рӯӣи сахна),
Якбора беш гардад бозии актёрон.
Ғолиб ба рӯӣи сурхаш дорад ҷӣ сарфарозӣ,
Мағлуб бо сари ҳам дорад ҷӣ ҳоли гирён.
Бо каш-кашу ҳаёху ояд ба ҳам ҷу додар
Он лаҳза қудрату зар.

Дуздона менамояд «андешаи ду кишвар»,
Ҷаҳл асту беасос аст «таҳдиди Чин» саросар.



做工的还得上班，
乡下人还得种粮。
密苏里河鲑鱼正肥，
大西洋城赌兴正旺……

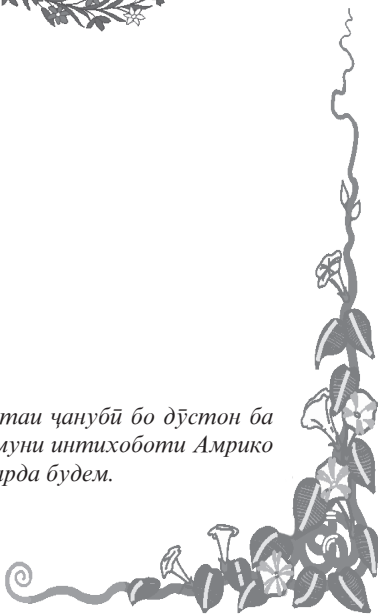


1999年10月24日晨，与美国南达科他州友人泛舟密苏里河上，一边垂钓，一边聊美国大选与中美关系。

Ин фасли интихобот фарқи каме надорад
Аз фаслҳои дигар.
Бархе суруд хонад,
Бархе умедвор аст.
Аз нав равад ба кораи ҳар коргар шитобон,
Аз нав равад сари кишт имрӯз марди деҳқон.
Дар ҷории Мисури фарбеҳ зағорамоҳист,
Атлантаи қиморӣ банди шаробу мастист...



*Субҳи 24 октябри соли 1999 дар Дакотай ҷанубӣ бо дӯстон ба
ишқори моҳӣ машғул шуда, он ҷо пирумони интихоботи Амирико
ва муносибати Чину Амирико сӯҳбат карда будем.*



蓝天的心境

一蓝无垠，
蓝得空旷。
云丝儿若有若无，
大地不声不响……

一蓝无垠，
蓝得雄壮。
这边高挂太阳，
那边镶嵌月亮。
群山巍峨起舞，
江河闪烁星光……

蓝天不俗，
鸿鹄无恙。
宁肯心焦，
不爱空旷；
甘愿辛苦，
追求雄壮……



1999年在怀俄明州，初次面对美国中西部寥廓长空和无边无际的处女地，追记于10月27日，堪萨斯州至华盛顿专机上。

ДАР ФАРОЗИ ОСМОНҲО

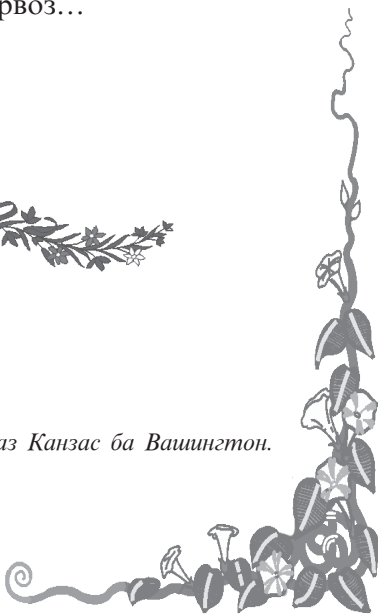
Сабз аст атроф
Сабз аст беҳадду беканора.
Абри парешон, абри фароҳам,
Хомуш замини поку мукаррам...

Сабз аст атроф,
Сабзи тавоно.
Хуршед аз ин сӯ шӯъланисор аст,
Маҳтоб аз он сӯ ойинабор аст.
Дар оби дарё кӯҳҳо бирақсанд
Бо шӯълаи ахтарҳои равшан...

Гардун кабуд асту беғубор аст,
Оғуш кушода бар авчи мургон.
Аммо ҳамеша ман мепарастам
Ду дасти пуркор,
На осмони холиву бебор.
Хоҳам хӯрам ман хуни чигар боз
Дар ҷустуҷӯи нирӯи парвоз...



*27 ноябри соли 1999, ҳангоми парвоз аз Канзас ба Вашингтон.
Ёде аз саҳроҳои фароҳи Виоминг.*



秋醉

语言顿显苍白，
无奈秋叶浪漫！

红，红得透亮，
黄，黄得灿烂。
绿，绿得飘逸，
紫，紫得滴艳……

秋色
是流动的油画，
鸡尾酒灌醉了群山；

秋风
忘情地调色，
丘壑是燃烧的晕眩。

秋空
放纵心旌摇曳，
任多元的色彩斑驳变幻；

秋韵
是成熟的美和力，
孕育着下一个蓬勃的春天。



1999年10月31日。

注：听、看、想漫山遍野的红叶于驱车途中，香山、纽约、温哥华、枫丹白露……同行“老干部”永龙、洁龙、亦丽。



НОЗИ ТИРАМОҲ

Сухан гум кунад қудрати хеш
Ба тасвири рӯёии барги пойиз!

Яке сурх, сурхи мусаффо,
Дигар зард, зарди чилодор,
Яке сабз, сабзи парешон,
Кабуд аст дигар, вале холдор...

Ҳама ранги пойиз
Чӣ гирову зинда,
Ки дасти булӯғи табиат ба сеҳр офарида.

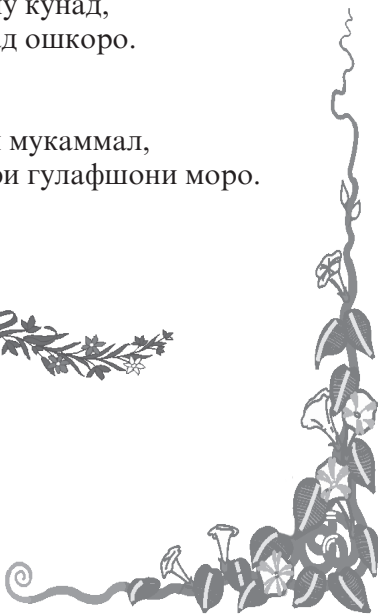
Насими хазонрез
Даромезад аз рӯйи сидку вафо рангхоро
Ва кӯҳу даманҳои ҳайратнишинро ба
оташ кашад.

Фазои гирифтори пойиз
Кушояд дилу бас такопӯ кунад,
Ки рангинкамон офарад ошкоро.

Дар оҳанги пойиз
Нихон аст нерӯю хусни мукаммал,
Ки фардо бизояд баҳори гулафшони моро.



31 октябри соли 1999.



亚特兰大儿歌 ——欢迎中国大熊猫来美

熊猫，熊猫，
比部长重要。
出国乘坐专机，
陪同是有关领导。
接送讲究礼宾，
使命是大国友好。

熊猫，熊猫，
比部长重要。
菜谱由专家设计，
住房用电脑空调。
先在此小住十年，
生了崽是中国宝宝。

熊猫，熊猫，
比部长重要。
十天后才正式露面，
先要把时差倒好。
忙坏了记者一堆，
急坏了孩子不少。



1999年11月5日，历经中美官员多少轮艰辛谈判和双方专业人员多年精心准备，成都大熊猫九九、华华终于搭专机到达佐治亚洲亚特兰大市，受到卡特前总统及州、市领导和无数儿童及成人的热烈欢迎，还有人流下了喜悦的眼泪。



СУРУДИ АТЛАНТА

— Дар пешвози пандай Чинӣ дар Амрико

Пандаҳо, пандаҳо¹,
Аз вазирон муҳиму баланд.
Баҳри парвозашон, бин, ки тайёраи вижа аст,
Љумла олимақомонашон ҳамсафар,
Дӯстӣ мебаранд аз диёре ба мулки дигар.

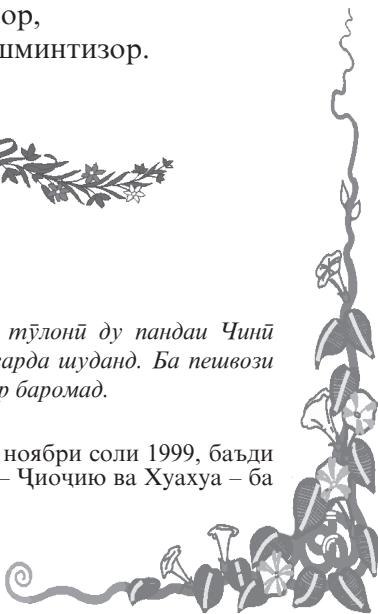
Пандаҳо, пандаҳо,
Аз вазирон муҳиму баланд.
Баҳрашон обу нону ғизо хоса аст,
Ҳам ҳаво, ҳам фазо хоса аст,
Чанд соле, ки меҳмони Атлантаанд,
Баччае гар бизоянд,
Бешак, он Чинӣ хоҳад будан.

Пандаҳо, пандаҳо,
Аз вазирон муҳиму баланд.
Баъди даҳ рӯз худро намоиш диҳанд,
Ҳолӣ онҳо мутобиқ шаванд.
Пиру барно ҳама гарми кор,
Кӯдакон беқароранду чашминтизор.



5 ноябри соли 1999, баъди машвараи тӯлонӣ ду пандай Чинӣ – Љиоҷию ва Хуахуа – ба Атланта оварда шуданд. Ба пешвози онҳо собиқ Президенти Амрико Картер баромад.

1. Панда — як навъ ҳайвони Чинӣ. 5 ноябри соли 1999, баъди машвараи тӯлонӣ ду пандай Чинӣ – Љиоҷию ва Хуахуа – ба Атланта оварда шуданд.



看着澳门，想着台湾

我属于中国的沃土，
我来自佼佼的台湾。

我属于中国的大海，
我来自亭亭的玉山。

我属于五千年绵绵的尧舜血脉，
我来自日月潭香烟缭绕的妈祖庙前。

我羡慕香港弟弟前年的七月，
我祝福澳门妹妹今岁的圣诞。

宇宙间，
有什么力量不可阻挡吗？
——新春、新世纪的徐徐向前。

人世上，
有什么火焰不可止熄吗？
——游子回归慈母的切切心愿！



1999年11月11日，出访美国中西部衣阿华州专机上。

注：在全美50州中，衣阿华的猪肉、牛肉、玉米、大豆产量及粮食总产量均占第一，可谓五项冠军。该州首府得梅因市市长丹尼尔斯说，“衣阿华”可能是印第安语中“美丽土地”的意思。一位在此工作的台湾同胞则说，“衣阿华”按他老家乡音的发音，就是“我爱中华”。我们一起说，现在北京时间已是11月12日，离澳门回归还有一个月加一个星期加一天。



БА АОМЭН НИГАРИСТА, ФИКРИ ТАЙВАН ДАР САР

Ман марди Чиниам,
Ман аз қазираи зебои Тайванам.

Бо баҳри Чин манам,
Бо қуллаи баланди кӯҳи Юшанам.

Шарёни ман бувад пайваста бо тани
шоҳаншаҳи қадим,
К-он тӯл мекашад чандин ҳазор сол.
Ман поралаттаам дар Маъбади Магзу,
К-онро бубастаанд мардум ба эътиқод дар
Кӯли Мехру Мох.

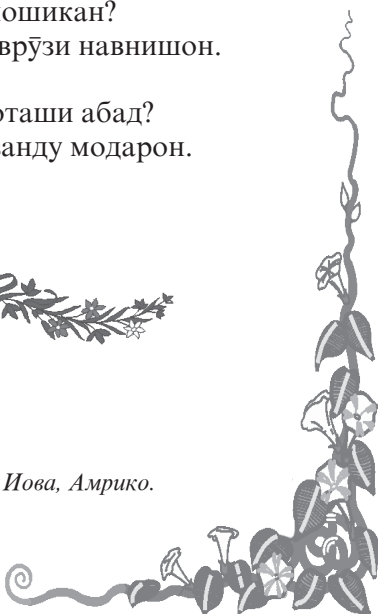
Ман мебарам ҳасад бар додарам Ҳонконги,
Ман толибам мудом рӯзони пурсурур бар
хоҳарам Макао.

Дар осмон бувад нерӯи ношикан?
— Ин асри навхиром, наврӯзи навнишон.

Дар ҷони мардумӣ ҳаст оташи абад?
— Ин ҷазби ҷовиди фарзанду модарон.



11 ноябри соли 1999, ҳангоми парвоз ба Иова, Амрико.



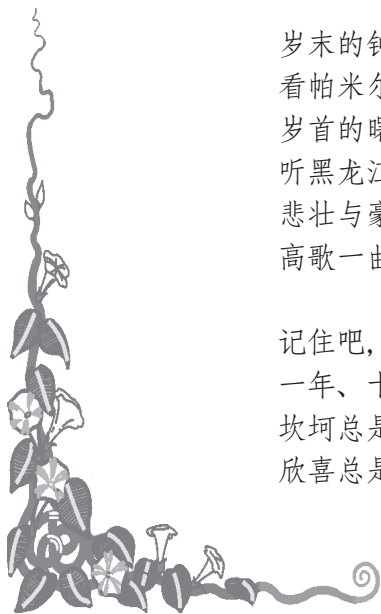
再见这个九九，再见这个千年

常盼着日出长河，
常盼着月落边关。
人啊，
多么大度——
甘愿自己一代代老去，
慷慨提携不老的江山。

常盼着日照太湖，
常盼着月临天坛。
人啊，
多么善感——
每当希冀近在咫尺，
模糊的泪光又远离眼前
……

岁末的钟声回荡着，
看帕米尔伸展腰杆；
岁首的曙光喷薄着，
听黑龙江奔腾呐喊；
悲壮与豪迈充溢着心胸，
高歌一曲新的千年！

记住吧，
一年、十年、百年、千年，
坎坷总是漫长，
欣喜总是短暂！



ХУДО ҲОФИЗ, СОЛИ 1999, ХУДО ҲОФИЗ, ҲАЗОРАИ ДУВВУМ

Одатан кӯшида, то партави хуршед бубинад ба
дили дарёҳо,
Одатан кӯшида, то хандаи маҳтоб бубинад ба
сари шебу фароз.

Одамизод
Чӣ нерӯманд аст –
Ҳар қадар пир шавад, меҳоҳад
Шӯри дарёи чавониро боз.

Одатан кӯшида, то партави хуршед ва ойнаи
Кӯли Тайху
Ҳар сахар чилва кунад.
Одатан кӯшида, то шӯълаи маҳтоб бипӯшад
тани Тиентанро.

Одамизод
Чӣ раҳмомӯз аст –
Ҳар қадар орзу наздик ояд,
Ашки ӯ тарк кунад дидаи ғаммасканро.

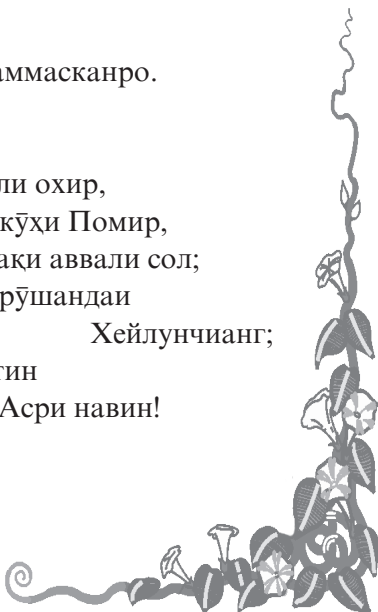
.....

Мерасад нолаи зангӯлаи соли охир,
Ту назар кун ба қадии рости кӯҳи Помир,
Медамад нури маҳини шафақи аввали сол;
Бишунав шевани амвоҷи хурӯшандаи
Хейлунчианг;

Бо дили пурҳавасу азми матин
Мо бихонем суруди саҳари Асри навин!

.....

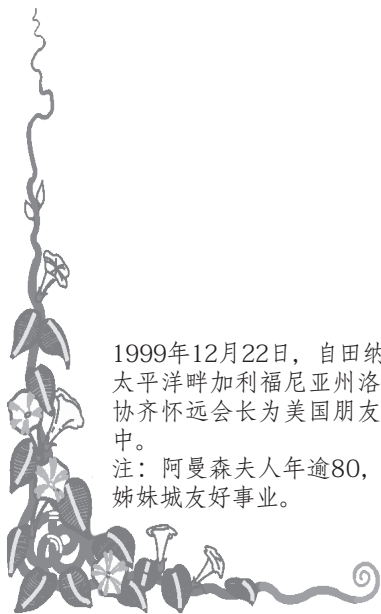
Ту фаромӯш мақун



新驱动、大期望在大洋西侧，
不会忘帮一把大洋东岸

.....

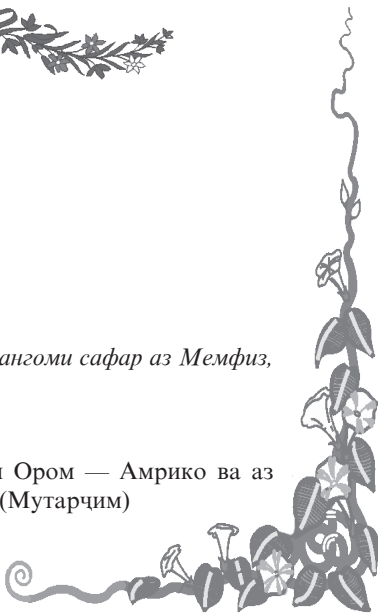
新纪元、新千年世人共有，
爱和平、重友谊竞争发展。



1999年12月22日，自田纳西州孟菲斯乘西北航空公司353班机飞往太平洋畔加利福尼亚州洛杉矶，准备同安文彬总领事代表全国友协齐怀远会长为美国朋友阿曼森夫人授“人民友好使者”称号途中。

注：阿曼森夫人年逾80，长期从事美中人民友好和洛杉矶—广州姊妹城友好事业。

.....



175

奶娘

五十多年前，
我娘奶水不旺。
我闭着眼往你怀里拱，
一副怕羞，又无赖的模样。

你的胸膛好暖和，
乳汁又甜又香。
我吮得呱呱出声，
我长得白白胖胖。

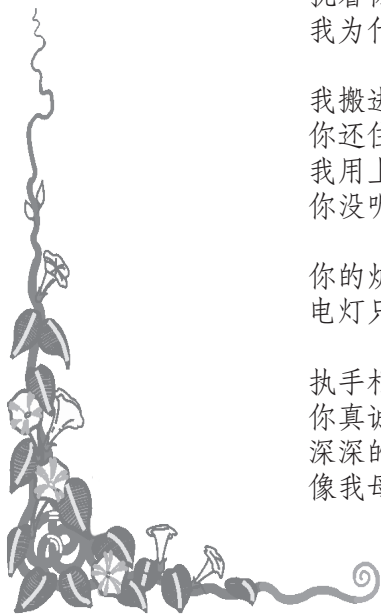
五十多年后，
我终于忍不住，去看奶娘。
不计归程万里，
不顾两鬓泛霜。

又惊又喜的相见，
上上下下的打量。
抚着你干瘦、冰凉的手
我为什么有些慌张？

我搬进了现代商楼，
你还住在简陋的矮房；
我用上了VCD和电脑，
你没听过电话铃响。

你的炕席怎么又粗又硬，
电灯只有油灯的亮光。

执手相看泪眼，
你真诚地笑了，
深深的皱纹堆满慈爱，
像我母亲生前一样：



ДОЯ

Панчо баҳор пештар аз ин,
Чун дар канори модарам афсурд
чӯйи шир,

Бо чашми баста сӯйи ту раҳ будам,
Як сӯ агарчи шарму гудозам буд,
Сӯйи дигар зи лутфи ту будам сер.

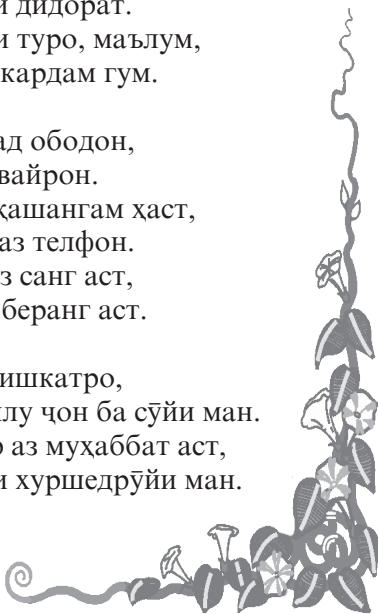
Оғӯши ту ҳамосаи гармӣ буд,
Шират чу қиссаҳои дилам ширин.
Шири сафед дар лаби ман чӯшид,
Чоқу сафед пайкари ман рӯид.

Панҷоҳ сол аз сари ман бигзашт,
Рафтам, туро ба ҳиммати дидан.
Роҳи дароз роҳи маро нагрифт,
Чизе нагашт садди роҳи ман.

Хучаста буд давлати дидорат,
Фархунда буд фурсати дидорат.
Бигрифта дасти хушки туро, маълум,
Худро яке ба пеши ту кардам гум.

Дар шаҳр хонаам бувад ободон,
Ин ҷо валеқ хонаи ту вайрон.
Дар хона кампютери қашангам ҳаст,
Дардо, ту лек ғофилӣ аз телефон.
Ангор, ҷойи хоби ту аз санг аст,
Ҳатто чароғи кӯйи ту беранг аст.

Бо даст пок карда сиришкатро,
Ту ханда мекуни зи дилу ҷон ба сӯйи ман.
Ожангҳои рӯйи ту пур аз муҳаббат аст,
Чун модари бихиштии хуршедрӯйи ман.



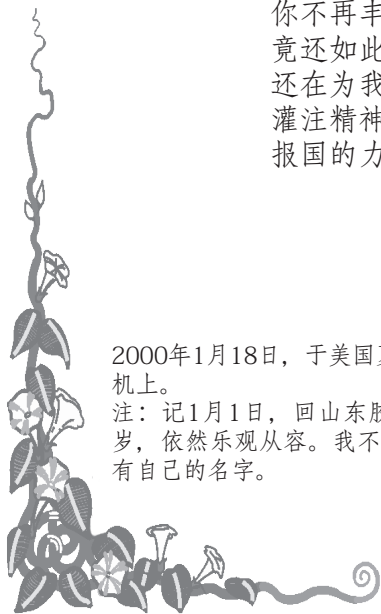
“我比你妈福气多了，
多享受了几年不愁吃穿的时光。
往后电视要换成带色的，
脚踏车全家有了两辆。
小孙子夏天考大学，
将来要跟你一样。
听说你干得不孬哇——
为父老乡亲们争光……”

唉，我这么大了，
还是经不住丁点赞扬。
你一席话
恢复了我儿时的无赖——
我羞怯地把一兜子水果
往你怀里一推，一放，
可心却碎了，
受了一次受不了的震荡。

我的亲娘啊，
难道你的奶水还没有流干吗？
你不再丰满的身躯，
竟还如此宽宏、顽强，
还在为我，你的儿子
灌注精神的奶汁，做人的营养，
报国的力量！

2000年1月18日，于美国夏威夷赴明尼苏达州演讲后返回华盛顿专机上。

注：记1月1日，回山东胶南海崖乡丁家村看望奶娘。她已80多岁，依然乐观从容。我不知道她的名字，她可能和我母亲一样没有自己的名字。



Гӯйӣ, ки «шодрӯзтар аз модари туам,
То дидаам зи умр ду-се рӯзи серу пур.
Ҳам ранга гашт телвизор акнун,
Ҳам шуд дучарха бар ҳама
сарманшаи сурур.

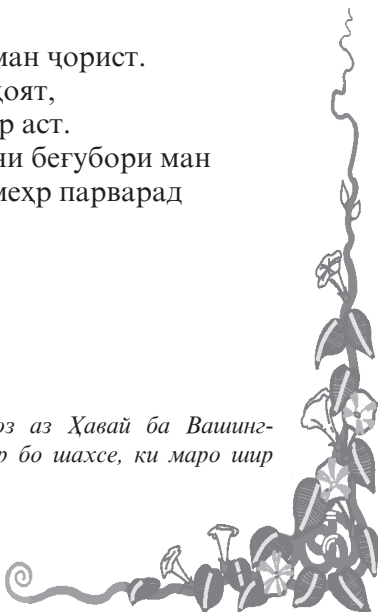
Донишқада равона бувад як набераам,
То хонаду чу ту бишавад машхур.
Бишнидаем: пешаи ту аълоост,
Азму талошу ғайрати ту ифтихори мост».

Оваҳ! Бузург гаштааму нест баъд аз ин
Як кори соддае
Бар дӯш бурдани ҳама ин бори «Офарин!»

Як ҳарфи ту
Тифлии хокбозии маро боз зинда кард.
Бо шарм меваҳои кафамро
Бигзоштам ба домани ту хомӯш.
Аммо даруни синаи ман пора шуд дилам,
Афтод зилзила ба саропойи ғофилам.

Эй модари азиз!
Шири ту дар муҳаббати ман ҷорист.
Афсурдааст гарчи замонҳоят,
Рӯҳи ту ҳамчунон бақодор аст.
З-ин баъд ҳам ба ҷону тани беғубори ман
Шири ту сидку одамиву меҳр парварад
Дар хидмати Ватан!

18 январи соли 2000. Ҳангоми парвоз аз Ҳавай ба Вашингтон. Дидорбинҷамро рӯзи якуми январ бо шахсе, ки маро шир додааст, ба ёд овардам.



风雪费城路

几排枯树
在灰黯中抖动，
寥廓苍天
飘洒着素雅的轻盈。

危楼高耸，
承受着惨白的臃肿；
大地深沉，
凭添了恬淡的风景。

万籁无声，
期待龙的高歌；
妩媚的冷峻，
祝福着龙的升腾。

莫须怕
愚昧与邪恶横行，
莫须疑
和平与正义必胜。

可贵的
是对彼岸根的忠诚，
可贺的
是远方行云布雨的从容。



2000年2月4日，龙年除夕，于费城探访顾毓琇老师风雪归途中。

注：顾毓琇98岁，夫人99岁。这位世纪老人笑称，“两国论”已经惨败，“法轮功”难成气候，一小撮糊涂虫炮制的《加强台湾安全法》亦将夭折，伟大中国必将实现统一、振兴。



БОЗГАШТ АЗ ФИЛОДЕЛФИЯ ДАР БАРФБОД

Биларзанд дар зулмати шаб
Дарахтони урён қатора.
Бирақсад сабук барфи озод
Ба гардуни бас беканора.

Биноҳо ба дида намоянд
Баланду бузургу таҳамтан.
Заминро фазояд шукӯхе
Кунун бозии сояравшан.

Ҳама гӯш доранд ором
Суруди дили аждаҳоро.
Ва сармои дилҳо гӯяд
Дуруди дили аждаҳоро.

Касеро набошад ҳаросе
Зи найранги шайтони маккор.
Касе шак наорад аз ин баъд
Ба пирӯзии сулҳи подор.



Дар арафаи соли нави аждаҳои маҳтобӣ, 4 феввали соли 2000.



为祖国歌唱

难忘塞上神毯

古老的清真寺旁，
忙碌着崭新的机场。
吉祥的阿拉伯神毯
在玉皇阁上空排列成行。
——圆了十年、几十年
穆斯林的梦想。



2000年8月4日，自敦煌飞抵银川。玉皇阁是该市有名的古典建筑。

СУРУД ДАР ВАСФИ ВАТАН

Дар бари масҷидҳои кӯҳнасоли пурсукут
Шӯр дорад набзи майдони ҳавой ошкора.
Мекунад парвоз қолиҳои сеҳрангеzi афсона
Дар фазои Юхуангтэ чун тарона.
Орзуи ҳар мусулмон бор оварда
Бо гузашти асрҳои бешумора.



4-августии соли 2000 ҳангоми парвоз аз Дунхуанга ба Инчуан.



吐鲁番女郎

她有天池水的秀丽
坎儿井的清凉
大漠梭梭草的朴素
戈壁滩红柳的端庄。

她有云间百灵的聪颖
高山雪莲的坚强
敦煌骆驼草的自尊
伊犁小马驹的豪放……

哦，
当葡萄熟了的时候，
请记住吐鲁番女郎。
在葡萄沟飘洒的有她汗水的芬芳。



写于2000年8月20日—23日，前往库尔勒、吐鲁番、鄯善、玉门、敦煌途中。

АРҶС АЗ ТУРПАН

Дар ӯ зебоии шаффофи кӯли осмонӣ
Ва серунии корезии чаҳҳо,
Дар ӯ ҳам соддагии саксаулҳо дар биёбон,
Ҳам озу ифтихори як биҳии сурх дар
Гобии бопахно.

Дар ӯ ақли расои абрҳои тори гардунҳо
Ва сабру иқтидори нилуфар дар тангии кӯҳсор,
Ғурури хори уштурхор дар Дунханг
Ва аз Или тани варзидаи аспӣ сабукрафтор...

Даме ки мерасад ангур,
Ба ёд овар арӯси нозанинро зи Турпан,
Ки аз оби ҷабинаш баҳра гирад тоқзори дур...



*20-23 август вақте ба сӯи Корлу, Тигран, Шонион, Юиен ва
Дунханг равона будам.*



给燕子

一

把名利看得
很轻，
所以能
高高地翱翔天空。

把使命看得
很重，
所以要
稳稳落在百姓家中。

二

从昨天积雪的山头，
吹来了和风……

热爱春天的燕子，
没有你，
天再蓝，
也沉闷、冷清。

你去年垒的窝，
还在我家的大梁正中……

追求美好的燕子，
没有你，
家再富，
也荒凉、空洞。



2001年3月2日，在全国政协礼堂观看山东潍坊表现反腐倡廉的吕剧《碧水长流》后有感。



ДАР ВАСФИ ПАРАСТУ

1.

Дидай шаъну шукӯхро
Соддаву осон,
3-ин сабаб пар мезанӣ ту
Дар бари хуршеди тобон.

Ту расолатро шиносӣ,
Аз ҳама болову шоён,
3-ин сабаб ту раҳ кушодӣ
Сӯйи манзилгоҳи инсон.

2.

Ту биёвардӣ зи кӯҳҳои баланди барфоғӯш
Боди гулпӯши баҳорон...

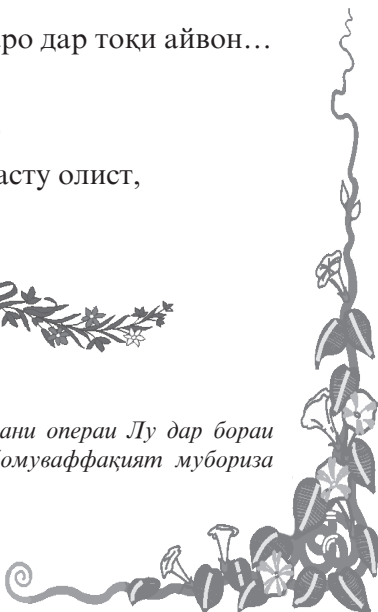
Бе ту, эй мурғи сафову нуру гармӣ,
Осмон гар сар ба сар соф аст,
Лаҳзае ҳаргиз надорад зеби оғӯши баҳорон.

Лонаи поринаи ту
То ханӯз обод мебошад маро дар токи айвон...

Эй парасту,
Мурғаки зебопарастии ман!
Хонаҳо гарчи шукӯҳманд асту олист,
Бе ту холист...



2 марти соли 2001 баъди ба ёд овардани операи Лу дар бораи ҳукумат, ки он алайҳи ришвахӯрӣ бомуваффақият мубориза бурдааст.



巴拉德罗早霞

那边，
浪有些夸张；
彼岸，
云有些张狂。

大浪下，
水并没有多深；
乌云旁，
常常镶着霞光。



2001年4月15日，自巴拉德罗飞加拉加斯途中。

注：巴拉德罗是古巴加勒比海滨旅游胜地。加拉加斯为委内瑞拉首都，1567年建城，海拔922米，气候宜人。

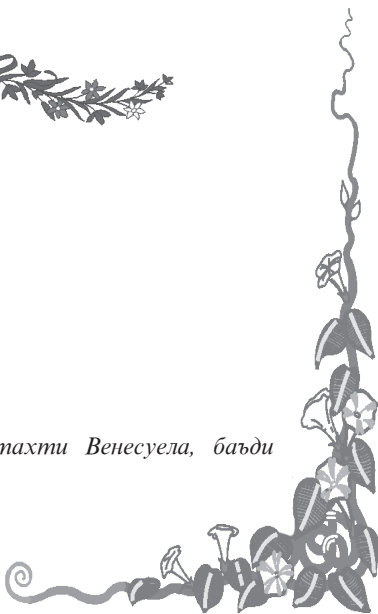
АБРҲОИ СУБҲГОҲӢ ДАР ФАЗОИ ВАРАДЕРО

Он тараф
Мавҷҳо доранд андак ҳашмате.
Ин тараф, дар соҳили дури муқобил,
Абрҳо доранд андак худсариву ғайрате.

Зери амвоҷи бузург
Об худро мекашад аз жарфно якбора дур.
Дар канори абрҳо
Гоҳ-гоҳе медурахшад мавҷи нур.



*15 апрели соли 2001. Каракас, пойтахти Венесуела, баъди
бозгашт аз Варадеро, дар Куба.*



读 春

牵过一瓣花，
来读春天：
数不清的蕾
蓬勃着，
像额头上的细汗。

揽住一片叶，
来读春天：
数不清的纹
伸展着，
像肌肤里的血管。

扶正一株苗，
来读春天：
数不清的骨节
挣扎着，
指向蔚蓝。



2001年5月4日，在心中纪念青年节，想到北大红楼，想起胶州湾。

БАҲОРИЯ

Биё, як барги гул дар даст,
Баҳоронро фаро хонем:
Ҳазорон дастаҳои гул
Хӯранд алвонч якбора,
Мисоли қатраи поки арақ дар рӯю пешонӣ.

Биё, дар даст барги сабз,
Баҳоронро фаро хонем:
Давад якбора бемиқдор
Раги барги зумурадгун
Мисоли мӯярағҳо дар тани бедори инсонӣ.

Биё, як сабза рӯи даст,
Баҳоронро фаро хонем:
Гирифта дасти ҳамдигар,
Ҳазорон шоҳаи мағрур
Кашад сар сӯйи гардунҳои армонӣ...



*4 майи соли 2001, дар дил таҷлили иди Чавонӣ, Бинои Сурхи
Донишгоҳи Пекин ва Чиачоуро ба ёд оварда, ин мисраъҳоро
навиштам.*



世界和未来选择北京

无拘无束的泪花飞溅神州，
澎湃汹涌的欢笑洗礼京城。
善良的马克·波罗醒来，
不老的萨马兰奇选择北京。

中国钟情奥运，
奥运爱上北京。

百年悲壮激励着古老华夏，
千年幸运呼唤着少年北京。
挑战聚集中国，
仲夏夜梦到北京。

北京人敢哭、敢笑，
一心追求和平。
中国人敢作、敢为，
十分珍惜友情。

在光荣的2008，
新北京、新奥运将出场作证：
“7·13”的正确选择，
莫斯科的选择公正，



ПЕКИН – ИНТИХОБИ ДУНЁ ВА ФАРДО

Ашкҳои шодӣ озодона резад дар ҳама кишвар,
Пойтахт аз мавҷи нусрат ларза дорад
бемуҳобот.

Боядо аз хоб хезад Марко Поло,
Чун Самарнчи кард Пекинро ҷавон ин
интиҳобот.

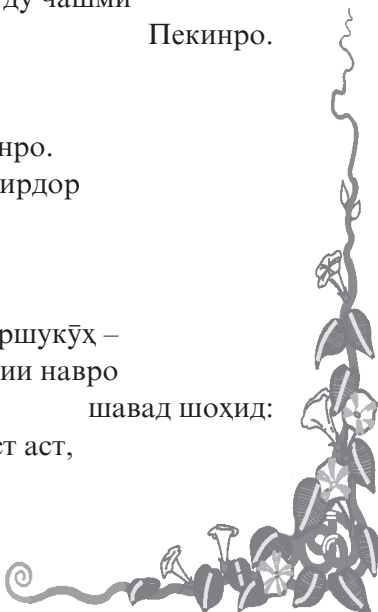
Қуръаи бозии олимпӣ ба номи Чин баромад,
Бозии Олимпӣ Пекинро пазирад аз дилу ҷон.
Душмании асрҳо буд садди роҳи Чини
деринсол,

Бахти чандинасра меҳонад Пекинро сӯи
фардои дурахшон.

Бозии Олимпӣ месанҷад тавону қудрати
Чинро,
Хоби тобистона меҷӯяд шабон ду чашми
Пекинро.

Аҳли Пекин хандаду гирияд,
Ҷӯяд аз ҷон сулҳи подори ҷаҳонро.
Мардуми чинӣ ба гуфтору ба кирдор
Пос дорад дӯстии ҷовидонро.

Ду ҳазору ҳашт – соли пуршукӯҳ –
Пекини нав бозии Олимпии навро
шавад шоҳид:
Интиҳоби 13-и июл дуруст аст,



世界的选择明智，
朋友的选择永恒——
就像亿万年来
骄傲的苍天选择了星星。

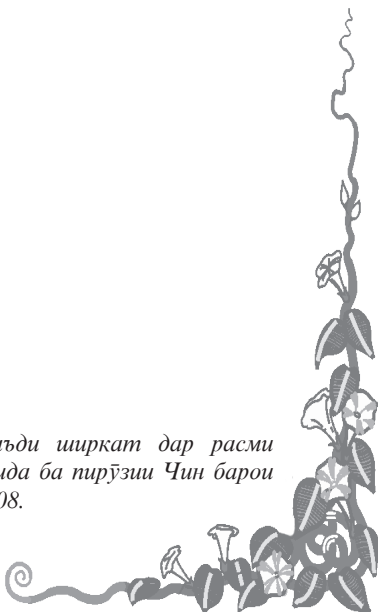


2001年7月14日晨3时30分，在长安街参加群众自发庆祝游行后。

Ҳам дуруст аст интиҳоби Масква,
Интиҳоби аҳли олам оқилонаст,
Интиҳоби дӯстон ҷовид бошад,
Ҳамчунин ки сад ҳазорон сол аз ин пеш
Ахтаронро интиҳоби ҷовидон кард
Осмони пурғурури меҳр-андеш.



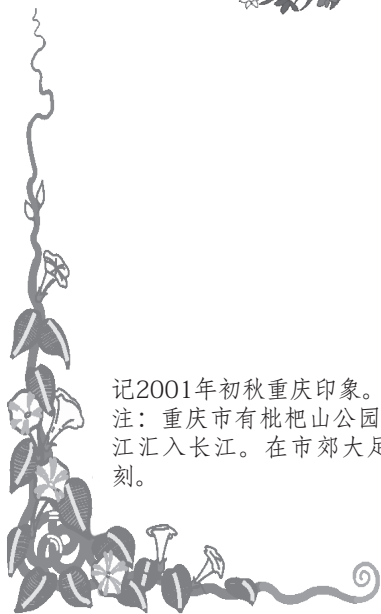
*14 июли соли 2001, соати 3:30, баъди ширкат дар расми
гузашт дар майдони Тиенанмен бахшида ба ғиризи Чин барои
гузаронидани бозиҳои Олимпиаи соли 2008.*



山城

山是一座城——
重庆。
万千枇杷挂在天上，
一棵黄桷笑送嘉陵。

城是一座山——
宝顶。
稀世古碑嵌在崖上，
今日大足实副其名。



记2001年初秋重庆印象。

注：重庆市有枇杷山公园和“一棵树”公园，在后者可鸟瞰嘉陵江汇入长江。在市郊大足县，宝顶山谷中有鲜为人知的古代石刻。

ШАҲРИ КҶҲ

Кӯҳ бошад шаҳр –
 Номаш Чунгчин!
 3-осмонаш медурахшад чилчароғи бешумора,
 Беди Маҷнун чилвагар дар оби дарёи
 Ҷиалинги равон аст.

Шаҳр бошад кӯҳ –
 Номаш Баудинг.
 Хорасангонаш ҳамоил дар лаби ҷар,
 Номи имрӯзии ӯ Пойи Калон аст.



Аввалҳои ҳазони соли 2001 дар Чунгчин.

红场花岗

不朽的列宁
长眠在近旁^①。
雄辩的沉默
砥砺着红场的花岗。

人间坎坷
是历史的良药，
理疗着
幼稚病的创伤^②。



2001年10月28日，自莫斯科飞伦敦途中。

注：①.列宁遗体安放在不平的花岗石铺成的红场旁边。

②.列宁的《左派幼稚病》是一部共产主义经典文献。

МАРМАРИ МАЙДОНИ СУРХ

Ленини ҷовид
Дар канор осуда хоб аст.
Суфта карда мрамари Майдони
Сурхи инқилобиро
Он сукуте, ки пур аз харфу хитоб аст.

Гардиши айём
Доруи таърих бошад дар замона.
Ў даво бахшад
ба «Бемории тифлона».



28 октябри соли 2001, ҳангоми парвоз аз Маскав ба Лондон.



爱丁堡

古堡千年，
装不尽
苏格兰的忧伤。

远客乍到，
唱不够
友谊地久天长。



2001年11月1日，于英国爱丁堡飞法国里昂途中。

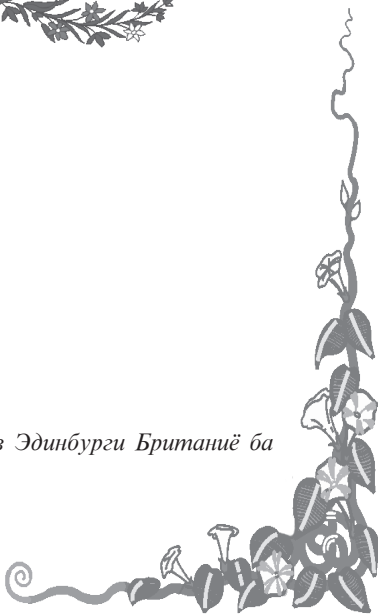
注：爱丁堡自11世纪成为苏格兰王室住地，阅尽内外战乱。世界名曲《友谊地久天长》是苏格兰民间诗人彭斯作词的。

ЭДИНБУРГ

Калисоҳои пири хастаҷонро
Набошад қудрати гунҷоиши
дарду ғами Шотланд.
Нахонад низ ҳам сайёҳи рахдур
Ба серӣ
Суруди ҷовидони дӯстиро.



*1 ноябри соли 2001, ҳангоми парвоз аз Эдинбурги Британиё ба
Лиони Фаронса.*



枫丹白露黑鹰

黑鹰

可以飞得很高，
飞不出法兰西的长空。

雄风

可以吹得很远，
比不上故土的永恒。



2001年11月6日，自巴黎飞马德里途中。

注：黑鹰是拿破仑军队的标志。枫丹白露原是巴黎东南的一片森林，后来成为法国王室的猎场和住所。1815年，拿破仑因兵败国外将被流放之前，在此向他的老兵们告别时感叹道，法兰西是永恒的。

УҚОБИ ФОНТЕЙНБЛУ

Уқоб –
Тавонад то баландӣ пар кашидан,
Натонад 3-осмонҳои Фаронса лек
болотар паридан.

Насим –
Тавонад роҳ бурдан то ба дуриҳои дурӣ,
Вале ҳаргиз натонад ӯ расидан
Ба қадри хоки беҳамтои Меҳан.



6 ноябри соли 2001, ҳангоми парвоз аз Порис то Мадрид.



西班牙比较干旱

这片土地太老，
比较干旱，
于是
日夜歌唱着人造喷泉。

这里的人心年轻，
比较敢干，
还从意大利借来水手哥伦布，
把梦做到天边。



2001年11月8日，于马德里飞往巴塞罗那。
注：哥伦布为意大利热那亚人，后应西班牙女王之聘航海探险，
于1492年发现西印度群岛。

ИСПОНИЁИ КАМРУТУБАТ

Ин хоки пир
Камрутубат аст,
З-ин рӯ ҳамеша будаанд
Фаввораҳо таронахон.
Ин чо дили чавону часоратписанд
Доранд одамон.
Ҳатто Колумби баҳрнаварди часурро
Хонданд аз Итолиё,
То ки сафинаи шаби ғафлатро
Ронад ба осмонҳо.



8 ноябри соли 2001. Ҳангоми парвоз аз Мадрид то Барселона.



海外有海

海外有海，
岛外有岛。
老子陪小子去摘星星，
乘夜色过金门大桥。



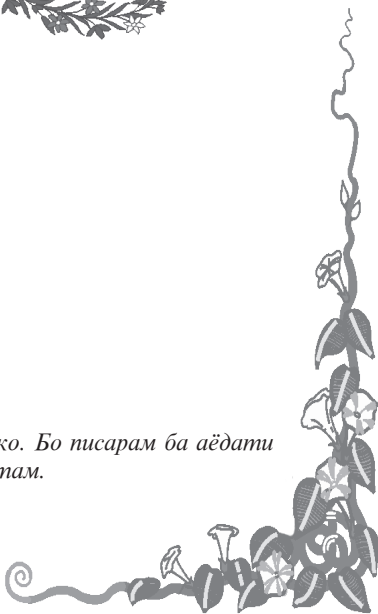
2002年2月1日于旧金山，与儿子乘车前往伯克利看望退休老师叶玛茜。

АЗ ПАСИ БАҲР БАҲР АСТ

Паси баҳр аст як баҳри дигар боз,
Ҷазира аз пасаш дорад ҷазира.
Падар бигрифта аз дасти писар баҳри
шумори ахтарон мерафт,
Шаби тор аз пули Дарвозаи Тиллоӣ
бигзашта.



1 феввали соли 2002, дар Сан Франсиско. Бо писарам ба аёдати муаллими солхӯрда Масилия Ей мерафтам.



一束雏菊

曼哈顿的浓烟
牵动着北京的长空。
中南海的碧波
听到了东河畔的哭声。

中国的心在哀伤，
为2870无辜的生命；
祖国的心在流泪，
死者中有6位炎黄英灵。

重温“9·11”的震撼吧，
让所有善良的人们，
祈祷世界的惊醒。
不能再让贸易中心成为公墓，
不能再让寒风和邪恶
挑战春天和公正！

于是，
我带一束蓝色雏菊
给6位同胞，
给普天下冤屈的牺牲，
给难求的正义，
给昂贵的和平。



2002年2月7日凌晨，自底特律飞北京途中。

注：记日前在纽约与我常驻联合国大使王英凡、沈国放等在寒风凛冽中凭吊世贸中心遗址。陪同的美国朋友告，在“9·11”恐怖事件中，已发现2870人遇难，其中有6位中国人：大陆1人，台湾2人，香港3人。



ЯК ДАСТА ГУЛИ ҲАМЕШАСАБЗ

Абрҳои дуди Матхеттен
То ҳавои тозаи Пекин расиданд.
Мавҷҳои сабзи Чунгнан Хай
Гирияи дарёи Дунгхэро шуниданд.

Аз барои ду ҳазору ҳаштсаду ҳафтод чони
бегуноҳон

Мотами Чинро ту бингар.
Ашк мерезад Ватан акнун
Аз барои мурдаи шаш тан диловар.

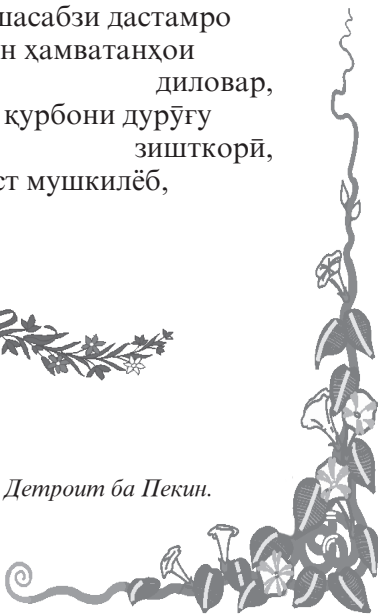
Ваҳшате, к-овард бар сар ёздахи сентябр,
Мон, ки инсонҳои неку хайрандеш
Бо дуои худ баранд аз қисмати Сайёраи дилреш.
Эй мабодо, маркази савдо шавад як умр
қабристон,

Эй мабодо, боди ноҳақкиву ялдой
Ғолиб ояд бар ҳақиқат, бар баҳорон.

Ман, аз ин рӯ,
Дастаи гулҳои нилии ҳамешасабзи дастамро
Ҳади кардам баҳри шаш тан ҳамватанҳои
диловар,
Баҳри онҳое, ки гардиданд қурбони дурӯғу
зишткорӣ,
Баҳри он ҳаққе, ки буду ҳаст мушкилӣ,
Баҳри сулҳу ҳастии шодоб.



7 феввали соли 2002. Ҳангоми парвоз аз Детроит ба Пекин.



槟城春秋

在美丽槟城
栽一株槟榔，
在遥远南海
收一箩辉煌。

六百年前
郑和的舰旗在附近飘扬，
一百年前
孙中山的号角在这里吹响。

六十年前
中马并肩向法西斯开仗，
在今日世界
中马携手，共奔富强。

《梅娘曲》音符羽化缤纷，
五千彩蝶用翅膀歌唱……



2002年4月26日，自马来西亚飞新加坡专机上。

注：槟城为马来西亚第二大城市，1867年英属东印度公司在此设贸易基地，1941年被日本占领。明朝航海家郑和七下西洋，五次经停现属马来西亚的马六甲，并曾将一明朝女子嫁给当地苏丹，以结友好。《梅娘曲》是我国抗日战争时期诗人田汉和作曲家聂耳抒写对南洋亲人思念的名作。1910年，孙中山、黄兴等曾在槟城策划广州黄花岗起义（1911年4月27日），黄花岗72烈士中有3位来自槟城。



БАҲОРИ ПЕНАНГ

Ба Пенанги зебо
Нишонда ниҳоле,
Ки дар дурии баҳри Чини Чанубӣ
Кушода самар як сабат хуррамӣ.

Ба дурии шаш асри бо ному фар
Ливоҳои Ҷенгхэ ба болои киштӣ буда
чилвагар.

Ба дурии сад соли пешин
Садо дода ин чой карранайи Сун Ятсен.

Аз ин шаш даҳа пештар
Малайзияву Чин фашизро бикарданд зеру
забар.

Ва имрӯз
Малайзияву Чин ба ҳам даст дода, ба кудрат
расанд.

Ва нути мусиқии Мейнанги гардад
мубаддал ба як бор
Ба рангинтарин шаҳпаракҳо ҳазорон-ҳазор.



26 апрели соли 2002, ҳангоми парвоз аз Малайзия ба Сингапур.



狮城的月

狮城的月
比不上天际离离的灯光。

狮城的花
比不上地上款款的姑娘。

狮城的雨
洒落路畔清清的池塘。

狮城的风
轻抚莘莘游子对北的思量。



2002年4月27日，自新加坡飞美国珍珠港途中。

注：新加坡号称“花园之国”，面积682.7平方公里，人口326万多，华人占76.8%，我留学生约1.5万。新加坡在古代当地语言中的意思是“狮子之城”。

МАҲТОБИ ШАҲРИ ШЕРОН

Маҳтоби шаҳри шерон
Н-арзад ба рӯшаниву чашмакзании ахтар
дар тоқи осмонҳо.

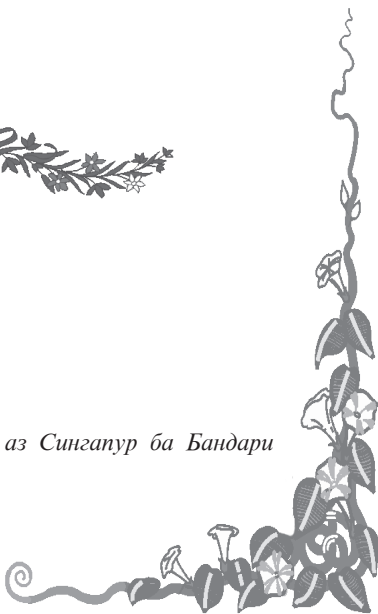
Гулҳои шаҳри шерон
Тобад хазон ба пеши нозукхиромҳои
дунёи ормонҳо.

Борони шаҳри шерон
Борад ба рӯи мурдоб дар роҳу дар
каронҳо.

Гулбоди шаҳри шерон
Дил мезанад ба азми сайри Шимол бисёр
Бо лутфи роздонҳо.



*27 апрели соли 2002, ҳангоми парвоз аз Сингапур ба Бандари
Марҷон.*



你为祖国而美丽

凝视列宁山上的晚霞，
更爱克拉玛依翘首云天的油井。
距离产生美，
眉宇之间微笑灿烂生动。

亲近摩尔多瓦的苍翠，
更爱舟山群岛略带鱼咸的清风。
共鸣产生美，
心田深处的歌曲飘逸远行。

轻抚巴尔干的弹痕，
更爱神州大地浸透血泪的和平。
灾难产生美，
青春的信念美丽坚定。



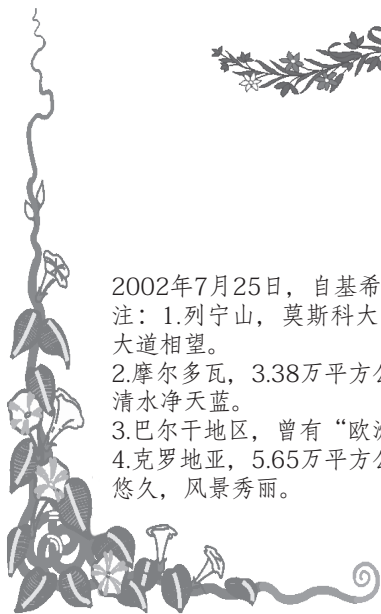
2002年7月25日，自基希讷乌经法兰克福飞萨格勒布途中。

注：1.列宁山，莫斯科大学所在地，与中国驻俄罗斯使馆隔林荫大道相望。

2.摩尔多瓦，3.38万平方公里，人口近430万，首都基希讷乌，山清水净天蓝。

3.巴尔干地区，曾有“欧洲火药桶”之称。

4.克罗地亚，5.65万平方公里，人口438万，首都萨格勒布，历史悠久，风景秀丽。



ТУ ЗЕБОЙ, ВАТАН

Ба шоми домани кӯхи Ленин наззораро баста,
Ба ёд орам ба сахрои Қаромай пармаи
 гардуншикофи нафтро барчо.
Масофа мекунад тавлиди зебой –
Табассум чилвагар бошад миёни абрувон зебо.

Зи сабзии сиёҳи Молдова чун гузар созам,
Биёбам боди намноку намаколуди Ҷоушан.
Садову бозтобаш мекунад тавлиди зебой –
Ба дурӣ мекунад парвоз оҳанги ниҳоди ман.

Даво бахшам ба захми тиру тӯпи хиттаи Балкан,
Кунам шукронаи сулҳи гаронафтодаи Чинро.
Бале, сахттиву офат мекунад тавлиди зебой –
Бувад андешаҳои навҷавонӣ маҳкаму зебо.



25 юли соли 2002. Ҳангоми парвоз аз Чисинау ба Загреб.



高高的阿拉套 ——初访哈萨克斯坦

横跨国境的雪，
连天接地的银。
处子一样恬静，
老者一样深沉。
暖暖的泪花溅向两河，
古老的情歌今日又新。
考布斯素手轻弹，
冬不拉柔弦飞奔。
两千岁婚纱依然洁白，
美丽的解忧邻国成亲……

蜿蜒数千里不屈不挠，
绵绵亿万年不染一尘。
天山枞一般纯静，
紫罗兰一般芳馨。
春寒里明察青萍，
眉目间信息缤纷。
谆谆规劝美朝对话，
携手抗击“非典”入侵。
冰滑雪深处相互搀扶，
听得见彼此心音……



2003年4月28日，自阿拉木图飞阿斯塔纳途中。

АЛАТОҒИ САРБАЛАНД

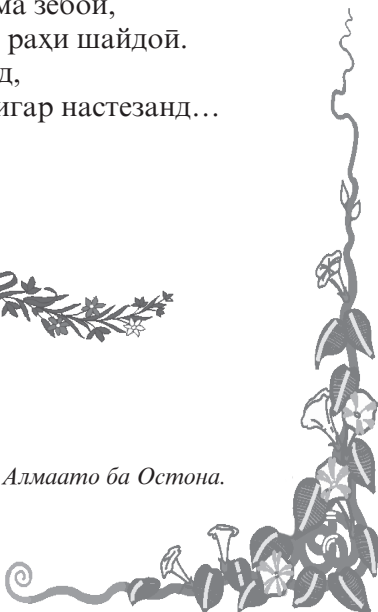
Барф пӯшида хати сарҳадро...
Нукра пайваста заминро ба само...
Кӯх чун духтари навбова аҷаб ором аст,
Қулла чун пири куҳансол аҷаб хомӯш аст.
Ашки гарм аст ду дарёи равон,
Медиҳад савту суруди куҳани ошиқиро умри
 чавон.

Медамад нағмаи пурноз зи ҳар ларзиши тор,
Меравад қиссаи окин ба ҳама гирду канор.
Рахти оҳории чандасра ба тан мисли арӯс,
Ҳамдаму ҳамраҳи зебоиву покист ҳанӯз...

Фарсахе аз пайи фарсах...
Солҳо аз пайи сол...
Ӯ чу ноҷӯи Тиёншон бувадо покназар,
Ӯ муаттар бувадо чун гули ваҳшии саҳар,
Софу шаффоф ба гармову ба сармо бошад,
Ҳамчунон чехраи ширини шукуфо бошад.
Бикунад даъвати дунёи ҳама зебӣ,
Бигарад аз «ману моӣ» зи раҳи шайдоӣ.
Яху барфоб ба ҳам омезанд,
Ҳамсадои дили хешанду дигар настезанд...



28 апрели соли 2003. Ҳангоми парвоз аз Алмаато ба Остона.



船与船的对话

北部湾里见到你，
更不觉得孤单，
桅杆顶上
多了几丝彩色的云霞。

舷与舷
隔着层层波涛，
迷离着簇簇云烟。
纯朴的空间自有用处，
太密了
会增添相碰的风险。

漩涡湍湍时，
最难得
有呼有应的同伴。
心与心相连，
更能校准梦中的彼岸。



2003年6月14日，与越南领导人亲切讨论双边关系发展方向后，自河内飞胡志明市途中于北部湾和九龙江上空。



СҶҲБАТИ ЗАВРАҚҲО

Дар халичи Бейбу дидам туро,
Бекасу танҳо нафаҳмидам туро.
Дар фарози бодбон
Абрҳои тира будӣ парфишон.

Дар канори лухти мо
Мавҷ туғён мекунад даҳшатфикан,
Мекунад парвози сеҳрангез дар гардун туман.
Фосила гар як ваҷаб бошад, хуш аст,
Баски моро дасти мавҷи ҳамлавар
Қудрате дорад – занад бар ҳамдигар.

Вақти ошӯбу талотумҳои баҳр
Аз ҳама душвори кор ин аст:
То биёбӣ ҳамканори хешро,
То бипайвандӣ ба ҷоне ҷони зори хешро,
То барӣ бар соҳили уммед бори хешро...



14 июли соли 2003. Ҳангоми парвоз аз Ханой ба Хо Чи Минг.



吴哥咏叹

洞里萨湖镶嵌着金边，
胸襟像海一样宽广。
桐林向地平线伸展，
吴哥闪烁在翠绿中央。

感谢百万工匠的才智，
多亏六万大象的帮忙。
吴哥诞生了四张面孔的神祇祇，
玲珑八面的佛像。

破坏、创造融于一身，
历史的豪情立体曝光。
古老的辩证法终被验证，
千年的沉寂迸发出力量。



于2003年6月16日，自暹粒至金边途中。

ТАҲСИН БА АНГКОР

Ба наздики Пном Пен кӯли Тонле Саб,
Чу баҳре менамояд домани паҳни фарохояш.
Ба гардун сар кашида бешаи анбӯҳи ноором,
Дурахшон дар миёни сабзозорон тарҳи
Ангкор аст.

Ба милён марди соҳибаклу соҳибкор аҳсан бод
Ва таҳсин бод бар зӯру тавони филҳои
бешумора.

Ба мо Ангкор монда чор Буддо,
Ки дорад ҳар яке рӯю намуди хосаи худро.

Ба гоҳи нестӣ тавлиди чизи нав бувад дилхоҳ,
Ба ҳар ҷо сози таърих аст болову танинандоз.
Ба ман собит шавад охир раванду
гардиши айём,
Намоиш медиҳад даври ҳазоронсола зӯру
қудраташро боз.



16 иони соли 2003. Ҳангоми сафар ба Пном Пен.



吴哥小夜曲

吴哥不是调皮的帅哥，
吴哥是位神奇的姑娘。
她的战斗是驱除邪恶，
她的创造是扶持善良。

天上的银河闪烁，
地上的湄公流淌。
是谁掀开吴哥的盖头，
惹亮满天惊羡的星光？



于2003年6月20日，自金边至清迈途中。

ТАРОНАИ АНГКОР

Ангкор як чавони маккори хиллагар нест,
Дар зери чарх буда мисли санам пурасрор.
Рӯзу шабон бичангад бар зидди зулму зулмот,
Ҷуз хифзи неку некӣ набвад дигар варо кор.

Дар осмон дурахшад шахроҳи Каҳкашонҳо,
Рӯйи замин равон аст Меканги ношикебо.
Дасти кӣ кард боло чатри мунири Ангкор,
К-онро ситора дорад ҳайратзада тамошо?!



16 иони соли 2003, дар роҳ аз Пном Пен ба Чианг Май.



清迈亚洲合作对话

清迈的清水
映出蓝天的纯净。
人间本应如此，
心与心坦诚呼应。

清迈的清水
映出群山的倩影。
世界本应如此，
邻与邻并肩同行。



于2003年6月21日，参加泰国总理晚宴后经月琴湖返宾馆途中。

ГУФТУГУЌИ ҲАМКОРИҲОИ ОСИЁ ДАР ЧИАНГ МАЙ

Оби Чианг Май, ки поку бегубор аст,
Осмони сабзро ойинадор аст.
Одамӣ бояст аз рӯзи нахустин бовафо бошад,
Аз азал бояст дилҳои ману мо ҳамсадо бошад.

Оби Чианг Май, ки софу бегубор аст,
Тепаҳои махмалиро рӯзу шаб ойинадор аст,
Ќумла олабро чунин ҳамдаст будан шарту
даркор аст.



21 иони соли 2002. Баъди зиёфати Сарвазири Тайланд.



惊访人骨殿

猛抬头，
觉得荒唐。
不忍看这累累白骨的殿堂——
用五千具遗骸做建筑材料，
将死亡视为艺术欣赏。

告别时，
豁然开朗。
人生自古谁不如此？
多么朴实而又华美的殿堂——
藐视神灵、淡泊名利
是设计的思路，
抓住生机做些好事，
是白骨们对后来者未说出的希望。



于2003年6月29日，自罗马飞雅典爱琴海上空。

ДИДОР ДАР ҚАСРИ УСТУХОНӢ

Бардошта ногаҳон сарамро,
Эҳсос зи ногуворӣ кардам.
Ман чун нигарам ба қасре охир,
К-ӯ гашта зи устухон иморат?
Қасре, ки ҳазор дар ҳазораи дар қадду
бар устухони мурдаст?
Аз марг чӣ ҷойи завқи санъат?

Дар лаҳзаи рафтнам
Шудам шод,
Зеро ки чу ман касони бисёр эҳсос зи
ногуворӣ карда.

Қасрест базебу лек содда,
Қасре, ки ба рӯҳ латма орад,
Ҳам фалсафаи ҳаёт ин аст,
Ҳам ҳарфи ҳамӯши устухонҳо:
Некӣ куну бош некандеш
Дар гармиву сардии замонҳо!



29 иони соли 2003, ҳангоми парвоз аз Рим ба баҳри Эгей.



再谒马克思墓

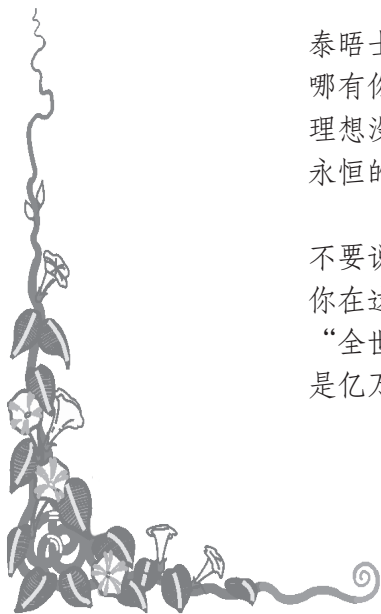
不要说
你在这里长眠。
你变革世界的宣言
总在我脑海翻卷。

一九六五秋雨里
相见恨晚。
三十八载后，
更为惦念。

小小寰球
又转了多少圈！
还是离不开，
你绵绵的视线。

泰晤士河悠悠，
哪有你的阅历艰难！
理想没有坦途，
永恒的，是为群众奉献。

不要说
你在这里长眠。
“全世界劳动者联合起来”
是亿万人胸中的呐喊。



ЗИЁРАТИ ДУВВУМ АЗ МАРҚАДИ МАРКС

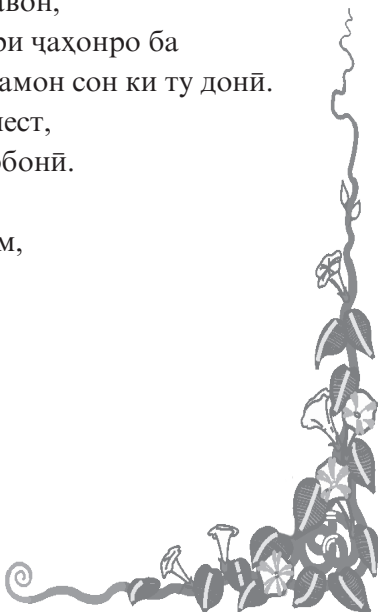
Ту, ки хобидаӣ ин ҷо ором,
Набувад ҳочати гуфтан.
Ту манифести ҷаҳонро ҳама кардӣ дигар,
Ки равон аст шабу рӯз ба ҷону дили ман.

Рӯзи боронии пойизи соли 1965, ки аз он
сол гузар кард сиюхашти расо,
Бори дигар бирасидам сари гӯрат ба
зиёрат,
Оҳ, дер омадаму з-ин ҳама дорам хичлат.

Давргардон бувад ин курраи кӯчак –
Ба ҳама даври замон,
Лек баҳри ту ҳамон аст, ҳамон.

Оби дарёчаи Теймз аст равон,
Вай надонад раҳи душвори ҷаҳонро ба
ҳамон сон ки ту донӣ.
Роҳи мақсуду умед осон нест,
Хоҳад аз хурду калон қурбонӣ.

Ту, ки хобидаӣ ин ҷо ором,
Набувад ҳочати гуфтан.



一百二十个春秋
是历史的瞬间。
你预见的
是人类的无限。

我满头的乌黑
已近似阿尔卑斯雪山。
还是梳不清、理不尽
对你的眷恋。

喜马拉雅高耸，
怎比你内涵的伟岸！
历史没有顶峰，
永恒的，是不懈的登攀……



于2003年7月1日，自里斯本经罗马、雅典赴巴黎途中。



«Як шавед, эй ҳама муздури ҷаҳон!» -
— Ин садоест, ки хезад зи дили пиру
ҷавон.

Лаҳзае беш набошад ба нигоҳи таърих
Як саду бист баҳорону хазон.
Дидаӣ ҳар чӣ ту дар гардиши умр,
Бувад аз қудрати беохири инсонии ту
ёду нишон.

Ҳамчунин барфи сафеди сари Алп
Мӯйи ман гашта сафед.
Натавон ёфт чу меҳри дили ман дарёе,
Ки занад баҳри ту тугён.

Қуллаи кӯҳи Ҳимолойи фалаксоӣ
Бо баландии мақоми ту нагардад ҳампой!
Қуллае нест барои таърих
Ва раҳи фатҳу зафарро набувад баҳри
ману мо поён...



Атена, 1 июли соли 2003. Дар роҳ аз Лисабон ба Порис аз тариқи Рим.



庞贝灾后的橄榄

维苏威火山的阴沉
衬托着亚平宁原野
凡·高向日葵灼人的鲜艳。

三昼夜岩浆的肆虐
掩护了庞贝城
古代地中海夺目的璀璨。

罗马史长河里几多苦水
滋养了山脚下
淡雅、平和、不屈不挠的橄榄……



于2003年7月1日，巴黎至北京中国民航班机上，忆6月28日初访位于欧洲亚平宁半岛上的意大利名胜庞贝。

ЗАЙТУНҲОИ ПОМПЕЙ

Зулмати вулкони Весинус...
Соя афканда ба саҳрои Апенисес
Шӯълаи варточи хандон то дами Ван Гох.

Аз ҳучуми сешаборӯзии фавчи санг
Помпей бар хоки раҳ гардида яксон –
Ин қадимӣ шаддаи марҷони дунёи
ҳарисон.

Римро таърих тӯлонӣ бувад чун чодаи
дарё.
Тӯҳфа овардаст зайтунро ба мо дар
домани кӯҳсор,
Тӯҳфаи оддиву орому лазизу маҳкаму
подор...



14 июли соли 2003, ҳангоми парвоз аз Ханой ба Хо Чи Минг.



箱根青青

东瀛枫
亮着葱茏。
芦之湖
漾着深情。

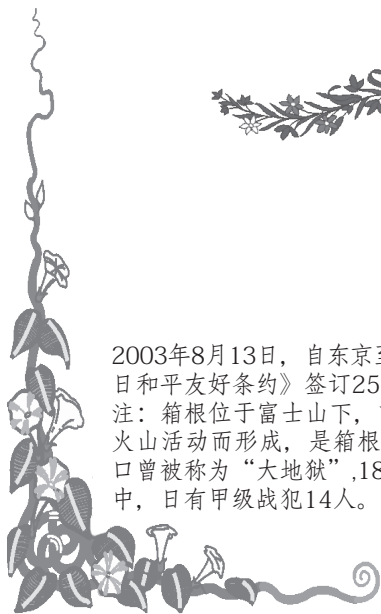
笑乐
大涌谷伊豆舞伴。
哭醒
“大地狱”旷世噩梦。

敢恨
昨夜十四厉鬼，
敢爱
今朝亿三和衷。



2003年8月13日，自东京至汉城韩国民航班机上，忆12日纪念《中日和平友好条约》签订25周年和箱根之行。

注：箱根位于富士山下，南望舞蹈之乡伊豆。芦之湖因4000年前火山活动而形成，是箱根大湖，水边多枫林。箱根火山爆发的出口曾被称为“大地狱”，1874年明治天皇往访后改称大涌谷。二战中，日有甲级战犯14人。日本现人口约1.3亿。



ШАҲРИ САБЗИ ХАКОНЕ

Барги заранг
Медурахшад дар шиои офтоб.
Оби кӯли Ошиноко
Меҳӯрад амвоч бо нозу итоб.

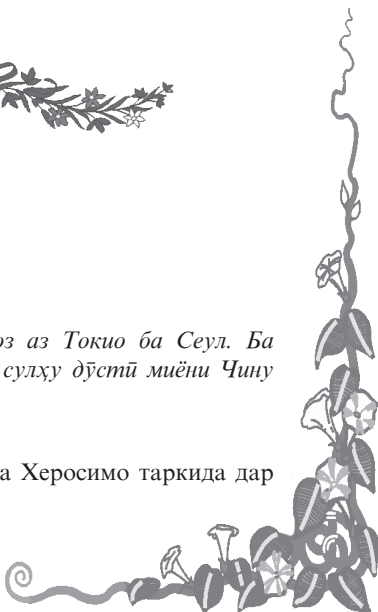
Рақсу бозӣ мекунад
Мардуми дилшоди Изу...
Ёд меояд маро
Гиряи бедории рӯзони пешин,
Хоби ҳавлангези бепахнои «дӯзах»¹.

Лаънату нафрин бихонам
Девҳои ҷонситонро,
Дӯст дорам як саду сӣ миллиюн
инсони неку меҳрубонро.



13 августи соли 2003, ҳангоми парвоз аз Токио ба Сеул. Ба ёди 25-умин солгарди имзои Паймони сулҳу дӯстӣ миёни Чину Ҷопон.

1. Бомбаҳои ҳастаии дар Нагасаки ва Херосимо таркида дар назар аст . (Тарҷумон)



手织波斯挂毯的少女

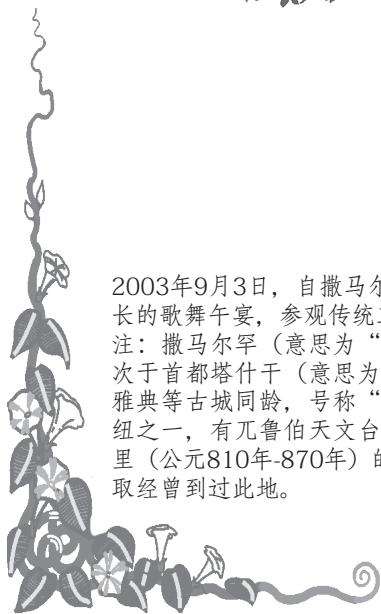
数码鸿沟的这边，
敢向时代挑战。
纤纤玉指舒曲，
恬恬明眸顾盼。

网络时代的前沿，
敢为历史先遣。
针针线线轻歌曼舞——
千丝万缕的俊美，
灵巧双手的经典。



2003年9月3日，自撒马尔罕飞塔什干途中，记起飞前出席撒州州长的歌舞午宴，参观传统工艺作坊。

注：撒马尔罕（意思为“富裕村落”），乌兹别克斯坦共和国仅次于首都塔什干（意思为“石头城”）的第二大城市，与罗马、雅典等古城同龄，号称“东方明珠”，是古“丝绸之路”上的枢纽之一，有兀鲁伯天文台和以学者、神学家伊斯梅尔·阿利布哈里（公元810年-870年）的名字命名的建筑群等。据传唐玄奘西天取经曾到过此地。



ФОРСДУХТАРИ ҚОЛИБОФ

Дар замони ҳукми Роёна
Бо замона мекунад сабкат.
Дастхояш – нозуки кудсӣ,
Чашмхояш – кони нозу ромишу роҳат.

Дар замони авчи Интернет
Ў замонро мебарад сӯи камолу
 ҷониби эҷод.
Тор-тору ришта-ришта месарояд,
 низ мерақсад,
Ришта-ришта торхоро мекунад бо
 ҳамдигар пайванд,
Меғузорад ёдгори дасти инсонро
 чунин бунёд.



16 юни соли 2003, дар роҳи Самарқанд ба Тошканд. Ёде аз зиёфате, ки шаҳрдори Самарқанд ба шиширокчиёни семинар оид ба маҳсулоти дастӣ ораста буд.

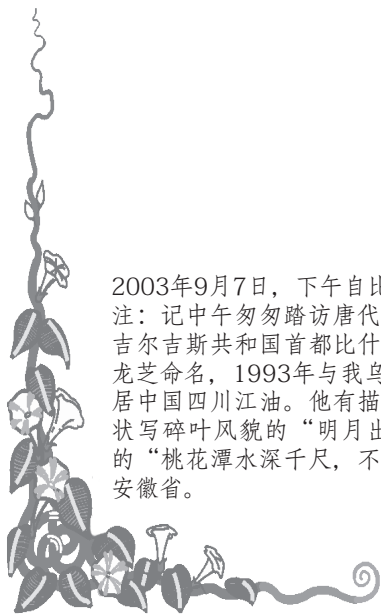


吉尔吉斯李白诞生地

“云想衣裳花想容”，
人想碎叶朝霞红。

桃花潭深天山近，
丝绸诗路江油情。

绿绿春叶秋日果，
灿灿历史未来声。



2003年9月7日，下午自比什凯克飞乌鲁木齐途中。

注：记中午匆匆踏访唐代诗人李白（公元701年-762年）出生地吉尔吉斯共和国首都比什凯克。比市曾以生于此的原苏联英雄伏龙芝命名，1993年与我乌鲁木齐结为友好城市。李白后来随父移居中国四川江油。他有描绘杨贵妃的名句“云想衣裳花想容”，状写碎叶风貌的“明月出天山，苍茫云海间”和赞叹纯真友谊的“桃花潭水深千尺，不及汪伦送我情”等诗句。桃花潭在我国安徽省。

ҚИРҒИЗИСТОН – ЗОДГОҲИ ЛИ БАИ

«Чун абрҳои гардун пироханаш хӯрад мавҷ,
Рӯяш бувад шукуфо чун лолаи баҳорон».
Дар зодгоҳи шоир дидам ман абрҳоро,
Ҳам бозии шафакро, к-он дода бар сурудаш
рангинии ҳазорон.

Бошад амиқ Ҳафази Шафтолу дар қарона,
Наздиқтар Тиёншон.
Биштофта зи Роҳи Абрешимин Чианг Ёу,
Орад ба марди роҳӣ илҳами сад тарона.

Сабз аст навбаҳорон, пурмева тирамоҳон,
Ин аст ҳарфи таърих 3-ояндаи дурахшон.



7 сентябри соли 2003, ҳангоми парвоз аз Бишкек ба Урумчи.



日内瓦湖畔闲话

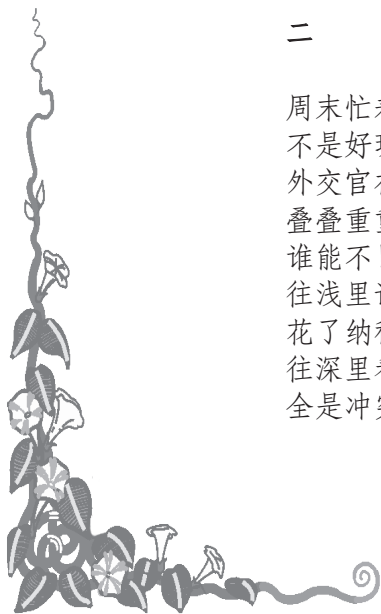
一

先日内瓦之忧
而忧的，
是北京、巴黎、华盛顿……
一群群
可爱的、不自量力的学生。

他们早就
庄严地嚷嚷着游行：
不要掺着鲜血的石油，
不要制造死亡的战争，
要看“小贝①”的酷相儿
要听生猛的歌声……

二

周末忙着开会，
不是好玩儿的事情。
外交官在日内瓦的足迹
叠叠重重，
谁能不目触心惊！
往浅里说，
花了纳税人多少银锭？
往深里看，
全是冲突危险的印证。



ҒАММОЗИҲО ДАР ЛАБИ КЎЛИ ЖЕНЕВО

1.

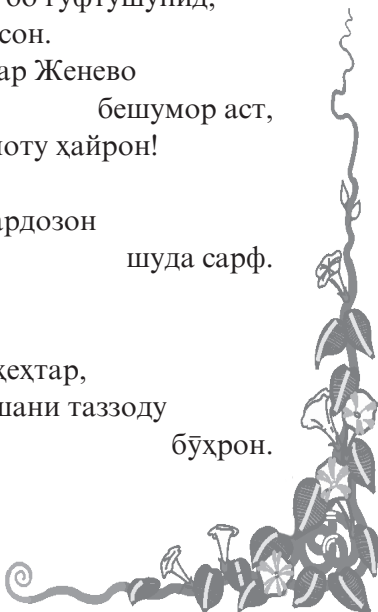
Аз Женево пештар,
Он ки андӯҳ меҳӯрад,
Пекин асту Порис асту Вашингтон,
Ту бубин
Дафта-дафта фавҷи донишҷӯи пурташвишу
хушсират.

Дафта-дафта аллақай
Бо шиору бо хитоба роҳпаймой кунанд:
Нест лозим нафти хуномехта!
Нест лозим ҷанги ҳастисӯз!
Бех, ки бозиҳои Бекхамро тамошо кард!
Бех, ки оҳанги гувороро ба ҳам бишнид!

2.

Охири ҳафта ҳама банданд бо гуфтушунид,
Нест ин кори сарироҳиву осон.
Нақши пойи дипломатҳо дар Женево
бешумор аст,
Кист, набвад 3-ин амалҳо моту хайрон!
Дар назарандози аввал
Гӯй андак маблағи андозпардозон
шуда сарф.

Лек чун андеша ронӣ ту сахехтар,
Гӯй ин бошад нишони равшани таззоду
бӯҳрон.



三

万国宫②外，
课后孩子们的欢跳和
各种肤色姑娘们的笑容
是发给室内疲惫的劳作者
快快回家的签证。

让外交部长们早点改行，
让战争偏爱者们早点归正，
是“我们人民③”
朴素的心声。

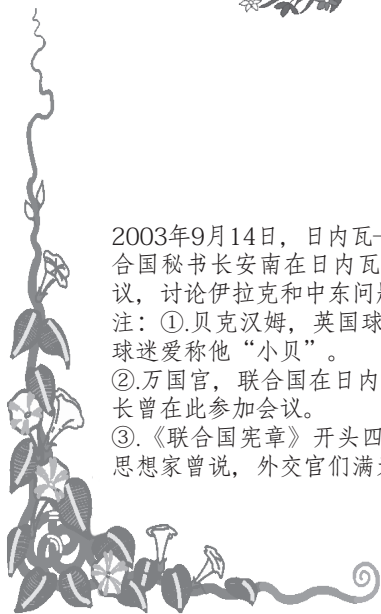


2003年9月14日，日内瓦—巴黎—北京途中，记13日（星期六）联合国秘书长安南在日内瓦召集安理会五个常任理事国外长周末会议，讨论伊拉克和中东问题。

注：①.贝克汉姆，英国球星，后加入皇家马德里队，不少中国女球迷爱称他“小贝”。

②.万国宫，联合国在日内瓦的办公地，1954年，周恩来总理兼外长曾在此参加会议。

③.《联合国宪章》开头四字为“我们人民”。上个世纪欧洲一位思想家曾说，外交官们满天飞来飞去，本身就说明天下不太平。



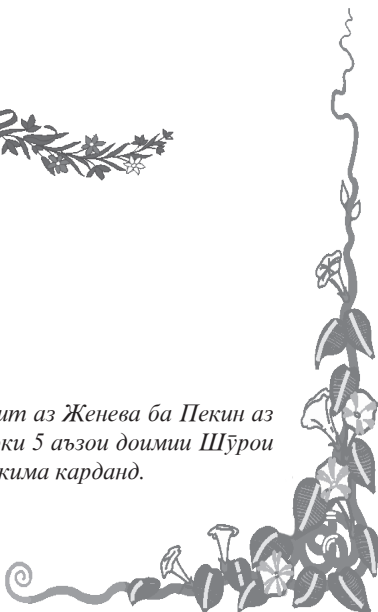
3.

Дар бари Палес дес Нейшнз
Ғарқи бозианд мактаббачагон,
Духтарони рӯсафеду рӯсиёху қаҳрабой
ханда доранд,
Гӯй аз заҳматкашони дохили бино
бихоҳанд
Зудтар танро кашидан сӯйи манзилгоҳи
хеш.

Мон, вазирони умури хориҷа
Касби худро лаҳзае дигар кунанд;
Мон, ки баргарданд муштоқони ҷанг
аз роҳи хеш;
Мон, ки андозад танин овози оддӣ
дар ҷаҳон:
«Мо – мардумем!»



14 сентябри соли 2003. Ҳангоми бозгашт аз Женева ба Пекин аз тариқи Порис, ки дар он ҷо бо иштироки 5 аъзои доимии Шӯрои амнияти СММ масъалаи Ироқро муҳокима карданд.



中秋万国宫

一田田迷离茜草，
一簇簇朦胧落英。
数不尽盈盈浮云，
理不清幽幽别情。

城府比莱蒙湖深，
历史比汝拉山重。
恍然间还愿再来，
又不愿讨论战争……



2003年9月15日，自巴黎飞返北京，记14日挥别日内瓦联合国万国宫讨论伊拉克战后重建和巴以冲突的五大常任理事国外长会议。

注：联合国日内瓦分部的办公楼群位于汝拉山下，日内瓦湖又称莱蒙湖。法国18世纪哲学家卢梭出生于日内瓦。

ДАР ПАЛЕС ДЕС НЕЙШНЗ ҲАНГОМИ ИДИ ЧУНГЧИЮ¹

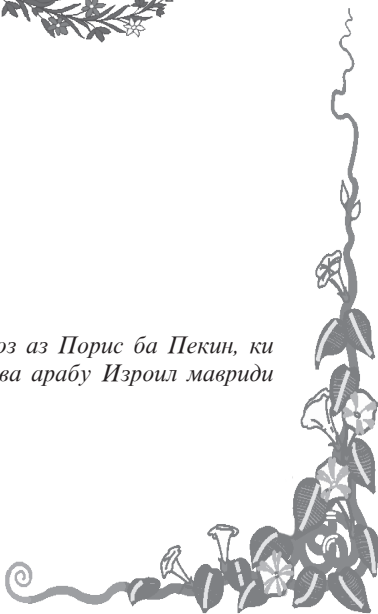
Сар зада сабзаҳои ошuftа...
Сар ниҳода гули хазондида...
Абрҳо аз шумора берун аст,
Ман нагӯям, ки ҳоли дил чун аст.

Роз аз кӯли Лак-Лемон пуртар,
Таърих аз кӯхи Чура вазнинтар.
Дарк кардам, ки боз меоям,
Лек бе баҳси чанги марговар...



15 сентябри соли 2003. Ҳангоми парвоз аз Порис ба Пекин, ки дар он ҷо масъалаи муноқишаи Ироқ ва арабу Изроил мавриди муҳокима қарор гирифт.

1. Чунгчию — иди миёнаи тирамоҳ.



永恒的记忆便是现实

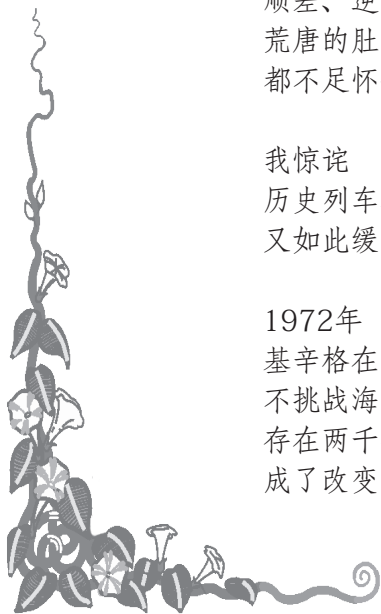
我惊叹
历史的年轮
如此迅猛地旋转！

1971年
基辛格佯装肚子痛
偷偷飞越喜马拉雅时
决定允许每位随员
购买中国产品一百美元——
似乎有点可笑，
其实是壮举空前。

32年后，
他与中国新总理促膝笑谈
中美贸易已过千亿美元年关——
顺差、逆差都自有道理，
荒唐的肚子和贸易零的平衡
都不足怀念。

我惊诧
历史列车在有的轨道上
又如此缓慢！

1972年
基辛格在上海说，
不挑战海峡两岸一个中国的信念——
存在两千年的事实
成了改变世界的重大发现……



ХОТИРАИ ДОИМИСТ ҲОЗИР

Бигӯям сад ҳазор аҳсант
Барои гардиши таърих,
Ки бошад тезу пуршиддат!

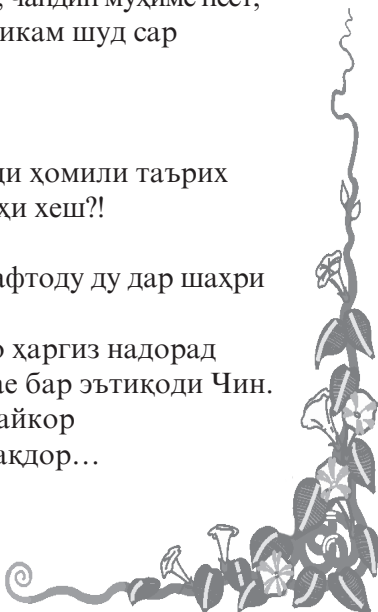
Ба соли як ҳазору нӯҳсаду ҳаштоду як, вақте
Ниҳонӣ мепариданд аз фарози қуллазорони
Химолой,
Киссинчер кард он дам дарди ишкамро баҳона
Ва ҳамроҳони худро дод иҷозат, ки харидорӣ
намоянд

Ба сад дуллар моли сарзамини Чин.
Агарчи ин бувад бас хандаовар,
Вале дар он маҳал буд мардии нодидаву камчин.

Сию ду сол баъд аз он
Баён мекард Киссинчер барои сарвазири Чин
хамин рӯдоди музҳикро.
Кунун савдои Чину Амрико чандин миллиорд аст.
Дар ин бозӣ кадоме ҳақ бувад, чандин муҳим нест,
Муҳим он аст, к-аз дарди шикам шуд сар
Тичорат байни ду кишвар.

Манам ҳайрон
Аз он ки чун қатори тезгарди ҳомили таърих
Чунин таъхир дорад дар роҳи хеш?!

Ба соли як ҳазору нӯҳсаду ҳафтоду ду дар шаҳри
Шанхай гуфт Киссинчер,
Ки дар ду соҳилему Амрико ҳаргиз надорад
шубҳае бар эътиқоди Чин.
Ва баъди ду ҳазорон соли пайкор
Расид охир ҷаҳони ҳақ ба ҳақдор...



31年后

历史的幽默并未稍减

“反对台独”

以特号字体走上全球大报头版——

一个理所当然的提法

成为智慧的高度凝练。

文明人类已走过多少世纪，

还在为确认中学教科书上

主权不可分割定律磋商、会谈——

花着本来可以去上网、歌咏、打高尔夫的时间。

强大而又可怜的历史哟，

你有时很勤奋，

有时很懒散。

看来，

永恒的记忆

确实就是现在；

完美的记忆

确实尚待明天……



2003年12月12日，自渥太华飞墨西哥城中国民航专机上。

注：美国，930多万平方公里，人口2.9亿，其中华人300万。尼克松总统1972年访华期间发表中美《上海公报》。是年，中美双边贸易额约25亿美元，2002年达1000亿美元。近年来，美领导人先后在克劳福德、埃维昂、华盛顿向江泽民主席、胡锦涛主席、温家宝总理重申一个中国政策和反对台独。

墨西哥诗人、散文家、诺贝尔文学奖获得者奥帕斯（1914年-1998年）曾说，“记忆是永不逝去的现在”。



Сию як сол баъд аз ин
Зи нав таърих дорад ришханде бар
«чудоихоҳии Тайван».

Маҷаллоту расона дар ҳама олам навиштанд
Басо оддиву содда як ифода,
Ки шуд он қуллаи болотари ақлу ирода.
Гузашт аз зеҳну ҳуши одамӣ асри зиёда,
Ҳамон чизе, ки бинӣ дар китоби дарсии алҳол,
Набояд дод табдилаш,
Набояд қард қисмат ганчи истиқлол.

Чӣ ҷойи баҳсу гуфтору баҳона?
Ҳамин вақти гиरोмиро тавонӣ
Кунӣ масраф ба кори судовар –
Ба ҷавгонбозиву Роёнаву созу тарона.

Бузургӣ ту, аё таърих, аммо дасткӯтоҳӣ,
Гаҳе ҳастӣ ту пурташвиш,
Гаҳе коҳил.
Аз ин рӯ, метавон баргуфт,
Ки моро хотири ҷовид
Ҳамин лаҳза, ҳамин Ҳол аст;
Ки моро хотири аъло
Бувад андешаи фардо...



12 декабри соли 2003. Ҳангоми парвоз аз Отава ба Мехико.



咱们像老乡

——告别加拿大

印第安人的村落、
周口店人的家乡，
太平洋潮汐连结，
洗礼着相似的沧桑。

粤闽兄弟帮你修铁路，
白求恩们助我求解放。
香山和温哥华的枫叶之焰，
大笔涂抹
同一个黎明的曙光……



2003年12月14日，自大加那利岛飞埃塞俄比亚专机上。

注：加拿大，998万平方公里，人口3200万。英、法语为官方语言，中文为第三大语言。19世纪曾有大批华工参加修建加连结大西洋、太平洋的大铁路。白求恩大夫是参加中国人民抗日战争的国际主义英雄。温哥华位于加西海岸，是离中国最近的大城市。温总理2003年12月10日访加，与克雷蒂安总理一起愉快度过了后者总理任上最后一天。加拿大在古印第安语中为“大村落”。

МОВУ ТУ МИСЛИ ҲАМВАТАНЕМ

Хайрбод бо Канадо

Деҳаи мардуми Индӣ
Ватани одами то таърих аст.
Мавҷи уқёуси Ором ба ҳам пайвандад
Ҳар ду сохил, ки ба ҳам монанд аст.

Роҳи оҳан шуда бунёд ба ҳамдастии мо,
Рӯзи озодии мо дар бари мо буд Бетун.
Оташи барги заранг
Оварад бо қалами зарринаш
Ба Сиангшону Ванкувер баробар
Шафақи субҳи мунаввар...



*14 декабри соли 2003, ҳангоми парвоз аз Гранд Канари ба
Ҳабаиштон.*



领带曲 ——赠卡迪纳斯大使

一条领带
平平常常，
心意一片
高高飞扬。

把垂泪的心
连结起来，
让兄弟情
更加宽广。

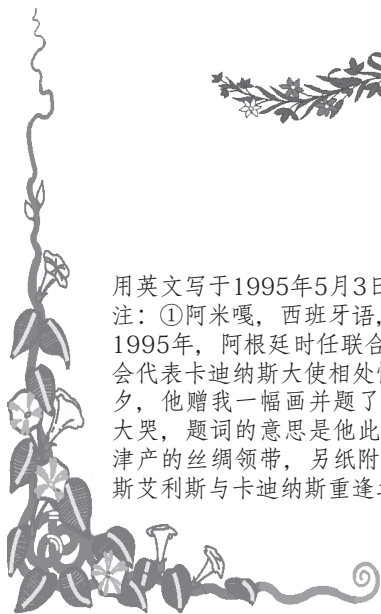
阿米嘎^①！
请时时感受
它的温暖，
祝你的未来
幸福明亮。



用英文写于1995年5月3日，纽约联合国总部。

注：①阿米嘎，西班牙语，朋友的意思。

1995年，阿根廷时任联合国安理会非常任理事国。我和阿驻安理会代表卡迪纳斯大使相处愉快，共事默契。5月初我奉命调回国前夕，他赠我一幅画并题了词。画上是两位难分难舍的男孩在嚎啕大哭，题词的意思是他此刻的心情尽在画中。我回赠了他一条天津产的丝绸领带，另纸附上上面几行字。一年后在阿首都布宜诺斯艾利斯与卡迪纳斯重逢之际，我把这些字自译成中文存念。



СУРУДИ ГАРДАНБАНД

Ба сафири Аргентина Кардинос

Туро ин ранга гарданбанд
Басо содда, басо оддист,
Ба чуз парвози гардунгир
Бароят ормоне нест.

Кунад пайванд гарданбанд
Ду дил – ду ёри гирёро,
Бимон, афшон кунад чун гул
Ба олам меҳри ёронро.

Амиго!
Мон, ки дорад пос
Туро гармии гарданбанд.
Дуо гӯяд шабу рӯзат
Ба фардои саодатманд.



3 майи соли 1995. Бинои Созмони Милал, Нью-Йорк.



祖国的定义

人山人海
中
照样孤独——
如果疏远了她。

即使一个人
也决不孤独。
只要心中有了她——
不管近在咫尺。
还是远在天涯。



用英文写于1996年7月7日，于南太平洋。作者自译成中文。

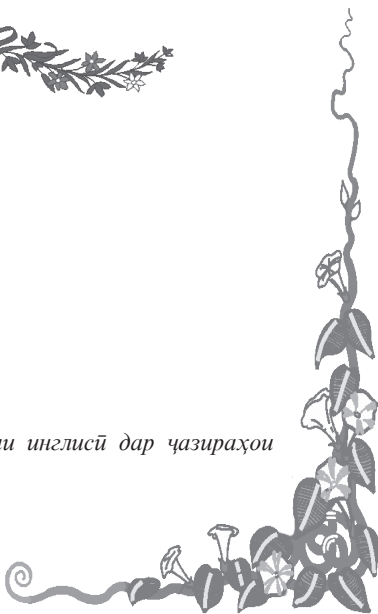
МАӢНИИ ВАТАН

Дар баҳри одамӣ
Танҳою бекасӣ –
Гар дур мондаӣ аз оғуши Ватан.

Ҳарчанд бекасӣ,
Худро ба лаҳзае танҳо набишмарӣ,
Гар бар дили ту ҳаст ёди хуши Ватан,
Дур аст ё қариб –
Як фарди бегаме
Дар ҳар ду оламӣ...



*7 июли соли 1996. Ин шеър бо забони англисӣ дар қазираҳои
Баҳри Ҷанубӣ навишта шудааст.*



经霍普、费耶特维尔赴小石城

运气好，
前往小小石头城！
石头文雅，
文雅地说话，
这就前去倾听。

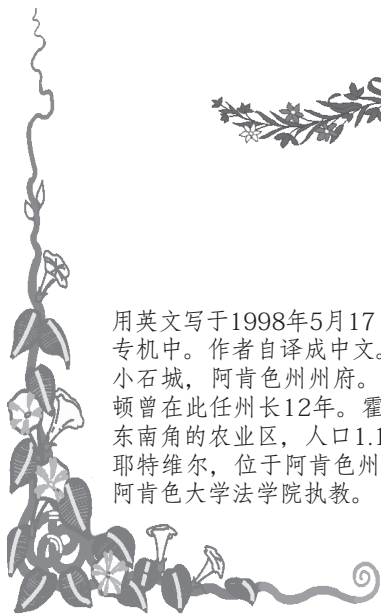
伙伴关系
珍藏心中。
石头相助
帮助守护真诚。

共同未来，
有待共同建成——
愉快、坚定，
一点一滴地积累，
一砂一石地施工。



用英文写于1998年5月17日，在费耶特维尔机场着陆前，匆匆写于专机中。作者自译成中文。

小石城，阿肯色州州府。阿肯色州有“大自然之州”之称，克林顿曾在此任州长12年。霍普，意思是“希望”，位于阿肯色州的东南角的农业区，人口1.1万。克林顿1946年8月出生在该村。费耶特维尔，位于阿肯色州的东北角，克林顿和希拉里都曾在该城阿肯色大学法学院执教。



ДАР РОҶИ ЛИТЛ РОК АЗ ХОУН ВА ФАЙЕТВИЛЛЕ

Бахти ман омад кард,
Меравам шаҳри Литл Рок.
Санг пуртамкин аст
Ва суханхош бувад пуртамкин,
Боядо рафту варо гӯш андохт.

Меҳри ҳамкориву ҳаманбозӣ
Чун гуҳар дар дилҳост.
Сахт чун санг будан дар раҳи аҳд,
Ҳофизи ростии олами мост.

Қисмати ҳамгуна
Оварад низ ба мардум самари ҳамгуна –
Шодиву маҳкамиву подорӣ.
Ҳар иморат, ки баланду зебост,
Ҳосили ҷамъияти санг ва ё сангчаҳост.



*17 майи соли 1998, дар кабيناи садришинои ҳавопаймо ҳангоми
фурудодӣ ба майдони Файетвилле.*



亚特兰大的茱萸

茱萸花，
你多么富有风情，
你是暮春的先锋。
你将冬的叹息
引向夏的歌咏。

茱萸花，
你的微笑多么生动。
爱宠着，
也被爱宠，
你是友善象征。

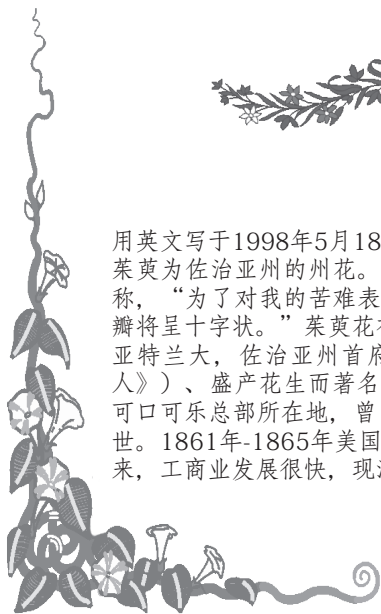
你就像你的本色：
从艳黄艳赤
到素白粉红，

如此大度地异彩纷呈，
如此淡雅地交相辉映。



用英文写于1998年5月18日，华盛顿。作者自译成中文。
茱萸为佐治亚州的州花。据传说，耶稣曾被钉在茱萸木上。耶稣称，“为了对我的苦难表示怜悯，请茱萸今后不得长高，但其花瓣将呈十字状。”茱萸花有多种色彩。

亚特兰大，佐治亚州首府，以拍摄电影《飘》（又译《乱世佳人》）、盛产花生而著名。它也是有线广播公司（CNN）总部和可口可乐总部所在地，曾因主办1996年奥林匹克运动会而闻名于世。1861年-1865年美国南北战争时南方军的战略要地。近30年来，工商业发展很快，现洛克希德飞机公司总部亦设在此。



ГУЛИ ҚИРМИЗИ АТЛАНТА

Гули қирмиз,
Аҷаб нозу тароватхот нарма аст.
Ту симу гавҳари се рӯзи поёни баҳоронӣ.
Нафасҳои зимистонии сардат
Суруде сӯи тобистони гарм аст.

Гули қирмиз,
Табассумҳои ту чон бахшаду роҳат,
Табассумҳои ту рамзи муҳаббат,
Нишони бар касе дилхоҳ будан,
Нишони дӯстиву меҳру шафқат.

Гули қирмиз,
Зи зардиву сафедӣ то ба сурхӣ
Барои ту бувад роҳи асолат.

Аҷаб рангобаранг астиву пурнур,
Аҷаб болаззату оддӣ фурузон мешавӣ
аз дур.



18 майи соли 1998 дар Атланта.



太平洋悄悄对我说

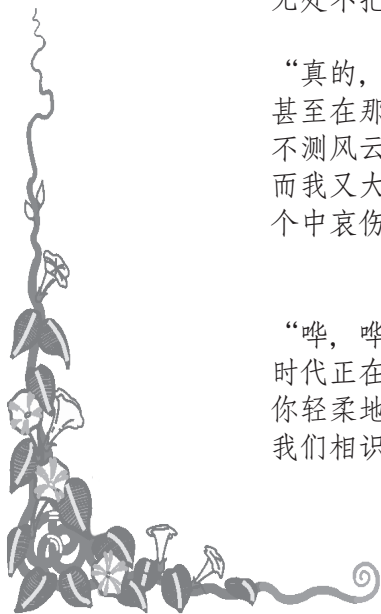
“哗，朋友，
你是真正的伙伴。
你能透视我的心田，
洞悉我的不安：
多少年又多少年
都不知我的名字‘太平’能否实现。

“我的大名啊，
有时候，有些人的行径
公然把我背叛！
而不实的盛名
我最不喜欢。

“珍珠港的悲剧
我真诚地不愿再看。
但它却无时不加快我的心跳，
无处不把我的梦境侵犯。

“真的，是真的，
甚至在那些神圣的星期天，
不测风云也会破坏平静的港湾。
而我又大又宽，
个中哀伤又能跟谁去谈？

“哗，哗，伙伴，
时代正在变迁
你轻柔地抚慰我的心田，
我们相识还不算太晚。



ГУФТ УҚЁНУС БА ГҮШИ МАН

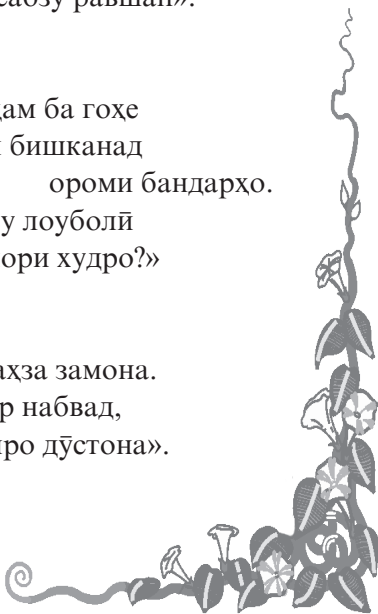
«Эй рафиқ,
Ту дидай умқи дили ман,
Дидай кашмокаши беҳосили ман.
Солҳои сол ин буда мароми ман:
Кай ҳақиқат мешавад «Ором» -
номи ман».

«Номи ман гарчи бузург аст,
Гоҳ-гоҳе зумрае кавдан,
Бо мани мискин хиёнат кардаанд,
Баҳри ман н-ояд писанд
Номи ноарзандаи ман».

«Бандари Марҷону рӯзи ғуссаборашро
Ман натонам боздидан.
Ў ба ёд орад дили болидаи ман,
Ў ба хоби ман дарояд сабзу равшан».

«Рост гӯям,
Рӯзи якшанбеи қудсӣ ҳам ба гоҳе
Тундари новақт аз ҳам бишканад
ороми бандарҳо.
Ман ба ин паҳновариву лоуболи
Бо кӣ гӯям ғуссаву темори худро?»

«Эй рафиқ, эй дӯст,
Мекунад тағйир ҳар лаҳза замона.
Байни мо ин ошноӣ дер набвад,
Ту бидеҳ таскин диламро дӯстона».



“请吧，那么，
让我们一起谦恭地祈祷，
为像我这样一片水，
为像你们那样一个人间，
让二者都不要
离我这‘太平’二字太远！”



用英文写于1998年9月20日，星期日，太平洋上空，飞临夏威夷珍珠港时，记得1941年12月7日也是个星期天。作者自译成中文。

«Пас, биё, дасти дуоро
Мо бубардорем якпаймону яктан,
Баҳри ман, ки қатраи обам,
Баҳри ту, ки насли инсонӣ,
То ману инсон набошем
Дур аз «Ором»-ии ман!»



*20 сентябри соли 1998. Ҳангоми ба Бандари Марҷон аз ҷониби
уқёнуси Ором наздик шудан.*



李肇星

1940年10月生于山东；

1964年毕业于北京大学。

1959年～1964年 北京大学学习；

1964年～1967年 北京外国语学院研究生班进修；

1967年～1968年 中国人民外交学会科员；

1968年～1970年 在山西离石、江西上高等地的干校和广州军区汕头牛田洋农场劳动锻炼；

1970年～1977年 中国驻肯尼亚共和国大使馆职员、
随员；

1977年～1983年 外交部新闻司科员、副处长；

1983年～1985年 中国驻莱索托王国大使馆一秘；

1985年～1990年 外交部新闻司副司长、司长、外交部发言人；

1990年～1993年 外交部部长助理；

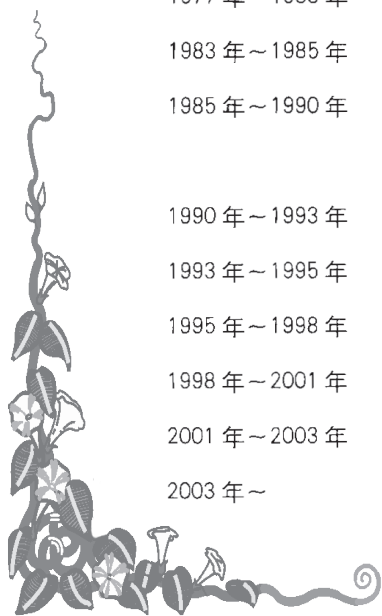
1993年～1995年 中国常驻联合国代表、特命全权大使；

1995年～1998年 外交部副部长；

1998年～2001年 中国驻美利坚合众国特命全权大使；

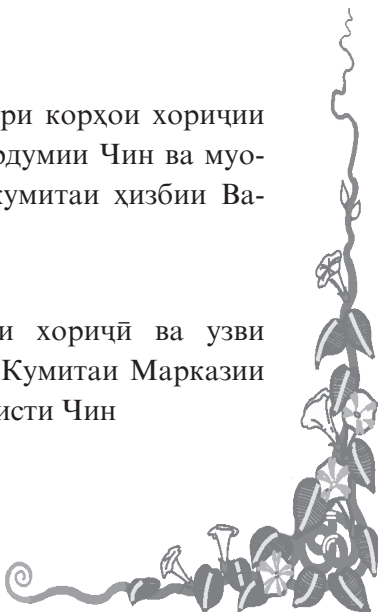
2001年～2003年 外交部副部长兼部党委书记；

2003年～ 外交部长。



ТАРҶУМАИ ҲОЛИ ЛИ ЧЖАОСИН

10.10.1940	Дар вилояти Шандуни Чин таваллуд шудааст
1964	Донишгоҳи шаҳри Пекинро хатм кардааст
1967-1977	Устои донишгоҳҳои олии Чин
1977	Ба кори дипломатӣ шурӯъ намуд
1998-2001	Намояндаи доимии Ҷумҳурии Мардумии Чин дар Созмони Милли Муттаҳид ва Шӯрои амнияти он
2001-2003	Муовини Вазири корҳои хориҷии Ҷумҳурии Мардумии Чин ва муовини котиби кумитаи ҳизбии Вазорат
аз март 2003 ин ҷониб	Вазири корҳои хориҷӣ ва узви Бюрои сиёсии Кумитаи Марказии Ҳизби коммунисти Чин



М У Н Д А Р И Ч А

诗人与外交家. Шоир ва дипломат.....	4
-------------------------------	---

ТАРҶУМАҲОИ НИЗОМ ҚОСИМ

谒伦敦马克思墓. Зиёрати оромгоҳи Карл Маркс	
дар Лондон.....	12
为祖国歌唱. Тарбуз.....	14
咸兴道上. Дар роҳи Сиен Синг.....	16
与黑海的对话. Гуфтугӯ бо Баҳри Сиёҳ.....	18
为祖国歌唱. Операи пекинӣ дар Нинг Сиа.....	20
在莫扎特和希特勒的故乡. Дар зодгоҳи Мотсарт	
ва Гитлер.....	22
我以前不是这样. 3-ин пеш.....	24
联合国小花园. Дар боғчаи СММ.....	26
再见, 纽约. Хайрбод бо Нью-Йорк.....	28
三到莱蒙湖 Кӯли Лемон.....	30
梦 远. Орзӯи дур.....	32
圣地亚哥寄信. Нома.....	34
新西兰印象. Зеландияи Нав.....	36
悉尼歌剧院. Театри операи Сидней.....	38
袋 鼠. Кенгуру.....	40
远 霞. Шафак.....	42
香港的夜. Шоми Гонконг.....	44
第六次去非洲. Сафар ба Африқо.....	46
遥忆山东烟台. Ёди Янтайи Шандунг дар мусофират.....	48

无雨问天. Умеди борон	50
乌干达, 一幅☒☒. Уганда	52
青春中国. Чин	54
尼罗河序曲. Суруди Нил	56
珍珠. Марчон	58
圣玛利亚故居. Зодгохи биби Марям	62
关于“国王”的误会. Саҳв бо «шоҳ»	64
高处胜寒. Баланду зебо	66
阿根廷雪夜问答. Суолу ҷавоб	68
初到爱尔兰. Нахустсафар ба Ирландия	70

ТАРҶУМАҲОИ САЙИДАЛӢ МАӢМУР

美人鱼和丑小鸭. Паримоҳӣ ва мургобича	74
街头一瞥. Як назар ба шаҳр	76
哈瓦那远望. Нигоҳе аз Ҳавана	78
欧洲之角. Гӯшаи Аврупо	80
波尔图软木. Даҳанаи Порто	82
克里特岛. Ҷазираи Крете	84
古希腊的神. Худоёни Юнони қадим	86
坎昆即景. Манзараи Канкун	88
玛雅之歌. Таронаи Майя	90
重托之下. Боварии сангин	92
绿 洲. Воҳа	94
温暖的失音. Гум кардани садо бо гармӣ	96
根. Реша	98
瞬 间. Лаҳза	102
心中的北大. Бейда (Донишгоҳи Пенкин)-и дили ман	106

紫荆，紫荆. Шулаши чинӣ	110
月亮城见闻. Дидаву шунида дар маҳтобшаб.....	112
牛田洋. Майдони Нютон Ян	116
青春的辩证. Диалектикаи ҷавонӣ.....	118
密西西比河礼赞三章. Дарёи Миссиссиппи (се мадҳия)	120
故乡愿. Орзу ба зодгоҳ.....	124
兵马俑. Сарбозу аспони кулолӣ	126
生物钟. Соати биолоҷӣ	128
题纽约斯塔滕岛植物园中国园林. Дар васфи боги Чиноӣ, Боги ботаникии ҷазираи Стейтенг, Нюйорк	130
序王洛宾影集. Пешсухан ба албоми расмҳои Нюйоркии Ван Луобин	132
凤凰城中国文化中心. Маркази фарҳангии Чин дар Феникс..	134

ТАРҶУМАҲОИ ГУЛНАЗАР

公鸡报告肥皂剧. Суруди ҳубобии хурӯс	136
梦见爷爷. Хоб дидам бобоямро.....	140
姥姥的樱桃. Олуи бибӣ	144
基辛格博士私人盛宴于纽约. Банкети хусусии доктор Киссинҷер дар Ню-Йорк.....	148
城楼心曲. Суруди дил аз минбар	150
志哀马绍尔. Ормони ҷазираҳои Маршал	154
又见老玉米. Дидоре дигар бо чуворимакка.....	156
大选时节. Фасли интиҳобот.....	160
蓝天的心境. Дар фарози осмонҳо.....	164
秋醉. Нози тирамоҳ.....	166
亚特兰大儿歌. Суруди Атланта	168

看着澳门，想着台湾. Ба Аомэн нигариста, фикри

Тайван дар сар.....	170
再见这个九九，再见这个千年. Худо ҳофиз, соли 1999	172
奶娘. Доя.....	176
风雪费城路. Бозгашт аз Филоделфия дар барфбод.....	180
为祖国歌唱. Суруд дар васфи Ватан.....	182
吐鲁番女郎. Арӯс аз Турпан	184
给燕子. Дар васфи парасту	186
巴 A ☐ 德罗早霞. Абрҳои субҳгоҳӣ дар фазои Варадеро.....	188
读 春. Баҳория	190
世界和未来选择北京. Пекин – интиҳоби дунё ва фардост	192
山城. Шаҳри кӯҳӣ.....	196
红场花岗. Мармари Майдони Сурх	198
爱丁堡. Эдинбург	200
枫丹白露黑鹰. Уқоби Фонтейнблу	202
西班牙比较干旱. Испониёи камрутубат	204
海外有海. Аз паси баҳр баҳр аст.....	206
一束雏菊. Як даста гули ҳамешасабз	208
槟城春秋. Баҳори Пенанг.....	210
狮城的月. Моҳтоби шаҳри шерон	212
你为祖国而美丽. Ту зебӣ, Ватан.....	214
高高的阿 A ☐ 套. Алатоги сарбаланд.....	216
船与船的对话. Сӯҳбати завракҳо	218
吴哥咏叹. Таҳсин ба Ангкор.....	220
吴哥小夜曲. Таронаи Ангкор	222
清迈亚洲合作对话. Гуфтугӯи ҳамкориҳои Осиё	
дар Чианг Май.....	224
惊访人骨殿. Дидор дар касри устухонӣ	226

再谒马克思墓. Зиёрати дуввум аз маркади Маркс	228
庞贝灾后的橄榄. Зайтунҳои Помпей	232
箱根青青. Шаҳри сабзи Хаконе.....	234
手织波斯挂毯的少女. Форсдухтари қолибоф.....	236
吉尔吉斯李白诞生地. Қирғизистон – зодгоҳи Ли Баи	238
日内瓦湖畔闲话. Ғаммозиҳо дар лаби кӯли Женево	240
中秋万国宫. Дар Палез дес Нейшнз Ҳангоми	
иди Чунг чию	244
永恒的记忆便是现实. Хотираи доимист ҳозир.....	246
咱们像老乡. Мову ту мисли ҳамватанем.....	250
领带曲. Суруди гарданбанд	252
祖国的定义. Маънии Ватан.....	254
☒ 霍普、费耶特维尔赴小石城. Дар роҳи Литл Рок	
аз Хоун ва Файетвилле.....	256
亚特兰大的茱萸. Гули қирмизи Атланта.....	258
太平洋悄悄对我说. Гуфт укёнус ба гӯши ман	260
李肇星. Тарҷумаи ҳоли Ли Чжаосин.....	264

李肇星 著
ЛИ ЧЖАОСИН

肇星诗百首
САДУ ШАШ БАРТ

(诗集)
(Маҷмӯаи ашъор)

技术编辑 赛义多娃
Муҳаррири
саҳифабандӣ *М. Саидова*

装帧设计 拉希莫夫
Тарроҳ *Ф. Раҳимов*

2006年2月20日付印。2006年4月07日印刷。开本
84x108^{1/32}。8.5印张。文学版。胶印纸。胶印印刷。印数
1000册。许可号15/06。

Ба матбаа 20.02.06 тахвил гардид. Чопаш 07.04.06 ба имзо
расид. Андозаи 84x108^{1/32}. Коғази офсет. Ҳуруфи адабӣ. Ҷузъи
чопии шартӣ 8,5. Адади нашр 1000 нусха. Супориши №15/06.

塔吉克斯坦“阿迪拜”出版社
杜尚别市，鲁达基大街37号，邮编734025

Нашриёти «Адиб»-и Вазорати фарҳанги
Ҷумҳурии Тоҷикистон, 734018, ш. Душанбе,
кӯчаи Н.Қаробоев, 17 а.

“埃乔德”出版社
杜尚别市，鲁达基大街36号，邮编734025
电话：2219543 E-mail: ejodfir@mail.ru.

Дар матбааи нашриёти «**Эҷод**» чоп шудааст.
734025, ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 36.
Тел.: 221-95-43. E-mail: ejodfir@mail.ru.